

KURIKAN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2023–2025

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 22.11.2022

TALOUSARVIOVUOSI 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023-2025

Kurikan kaupungin talous on erittäin vaikeassa tilanteessa. Alijäämäiseksi muodostunut talous aiheuttaa tilanteen, jossa koulu- ja päiväkotiverkkoa on välttämättömästi arvioida jo vuoden 2023 aikana, jotta tuleva talousarvio suunnitelmavuosiin saataisiin tasapainoon. Kaupungin käyttötalouden ja rahoituksen riippuvuus Fortum Oy:n ja Neste Oy:n osinkotuotoista tulee nyt entistä vahvemmin näkyviin, kun kunnallisveroa on leikattu 8,36 prosenttiin sote-uudistuksen myötä ja suuri osa valtionosuuksista siirtyy väestörakenteen mukaisesti hyvinvointialueen rahoitukseen. Vuoden 2023 talousarvio ja vuosien 2024 ja 2025 taloussuunnitelma on laadittu siten, että suunnitelmakauden loppuun mennessä kaupungin talous on tasapainossa kuntalain mukaisesti. Suunnitelmakauden lopussa kaupungin taseeseen ei ole kertynyt alijäämää.

Talouden alijäämäisen kehityksen katkaisemiseksi rakenteelliset muutokset ovat välttämättömiä taloussuunnitelmavuosina 2024–2025. Käyttämättömien ja vajaakäytöllä olevien kiinteistöjen tilanne tulee myös selvittää siten, että kaikki mahdolliset kiinteistöt, joita kaupunki ei tarvitse, myydään tai laitetaan kylmilleen odottamaan purkua. Tämä on tärkeää sekä talousnäkökulmasta että tulevan talvikauden mahdolliseen sähkön säännöstelyn varautumisen näkökulmasta. Vaikka vanhasta kiinteistöstä ei olisi poistamatonta pääomaa, muodostavat lämmitys, sähkö ja vesi joka tapauksessa huomattavat kuluerät käyttötalouteen.

Vuosi 2023 tuo monia uusia kysymyksiä kaupungin talouteen ja toimintaan. Sosiaali- ja terveystaloudelliset siirtyvät hyvinvointialueiden järjestettäväksi ja tuotettavaksi. Rahoitus siirtyy kunnilta valtiolle, ja sen mukaisesti on kunnallisveroprosenttia leikattu 12,64 prosenttia ja valtionosuudet ovat siirtyneet kunnilta hyvinvointialueille. Kuntien rahoitusvastuu sote- ja pelastuspalveluista päättyi siten 31.12.2022. Kurikan kaupunki on varautunut sote-palveluiden muutoksiin investoimalla sote- ja perhekeskukseen, jotta kuntalaisille tärkeitä palveluita on mahdollista kehittää ja jotta nämä palvelut on mahdollista saada läheltä – maakunnan poliittisen sopimuksen mukaisesti.

Nämä merkittävät rahoitukselliset muutokset aiheuttavat sen, että Kurikan kaupungin taloutta ja rahoituspohjaa on erittäin vaikea ennakoida. Kaupungin talouden riippuvuus Fortum Oy:n ja Neste Oy:n osinkotuotoista saa vielä suuremman painoarvon kuin aikaisemmin. Kaupungin talousarviovuoden nettomenot tulevat olemaan nyt yli 53 miljoonaa, ja kaupungin talouteen tulee olemaan suuri merkitys sillä, ovatko osinkotuotot esimerkiksi 5 vai 13 miljoonaa euroa. Kaupungin talousarvio on nyt rakennettu varovaisuuden periaatteella siten, että rahoituksessa on huomioitu ainoastaan Neste Oy:n osinkotuotto n. 4,5 miljoonalla valtionosuuksien ja verotulojen rinnalle.

Logistiikka, energiatilanne ja työvoiman saatavuus

Toinen epävarmuutta tuova kokonaisuus on Suomen turvallisuustilanteen muuttuminen ja ns. energia- ja sähkökriisiin varautuminen. Kunnalla on vahva varautumisvelvollisuus, ja siksi tämä tulee edellyttämään jatkuvaa seurantaa ja varautumista yllättäviin tilanteisiin. Huoltovarmuuden ja kriisien hallinnan pohdinta ovat viikoittain kaupungin virkamiesjohdon pöydällä. Kurikan kaupunki sijaitsee E12-tien varrella, jota voi kutsua pohjoismaiseksi huoltovarmuuden tieksi. Vt 3 eli E12 alkaa Helsingistä ja päättyy Norjan Mo-i-Ranaan Atlantin rannalle. Geopoliittisen tilanteen muuttumisen myötä Suomen läntisten alueiden luontainen yhteys muihin Pohjoismaihin saa uuden ja vahvan merkityksen.

Kurikan sijainti on keskeinen vt 3:n eli E12-tien, kantatie 67:n sekä vt 3:n ja vt 19:n risteyksen osalta, jotka kaikki ovat logistisia solmukohtia. Suupohjan radan päätepisteenä on Kaskisten satama, ja Suupohjan radan merkitystä puutavaraliikenteen sekä mahdollisesti henkilöliikenteen osalta voi nostaa Metsä Groupiin kuuluvan Metsä Board Oy:n tuleva investointi. Metsä Board ilmoitti 15.9.2022 käynnistävänsä esisuunnitellun uudesta taivekartonkitehtaasta Kaskisiin. Uusi taivekartonkitehdas olisi vuosikapasiteetiltaan noin 800 000 tonnia. Kurikan kaupunki on aktiivinen

jäsen Merenkurkun neuvostossa ja erityisesti keskittyä yhteistyön osalta liikenteelliseen ja logistiseen yhteistyöhön ja E12-tien merkityksen vahvistamiseen Ruotsin ja Suomen välillä.

Osaavan työvoiman saatavuuden hankkeissa Kurikka on aktiivisesti mukana seutukaupunkiverkoston myötä. Päivittäistä ovat keskustelut yritysten, Elyn ja Sedun kanssa työvoiman parempaan saatavuuteen liittyvissä kysymyksissä. Aktiivisesti selvitetään mukana oleminen mahdollisuuksia FinestFuture-hankkeessa, jonka myötä Kurikan kolmeen lukioon tulisi opiskelemaan kansainvälisiä lukioikäisiä. Kansainvälistä työvoiman saatavuuden edistämistä toteutetaan – ei pelkästään hankkeissa vaan konkreettisilla muillakin toimenpiteillä. Ukrainalaisia on Kurikassa noin 200. Ukrainalaiset lapset ja nuoret ovat hyvin löytäneet paikkansa kouluista ja varhaiskasvatuspalveluista, ja useampi aikuinen on saanut työpaikan. On hienoa, että he ovat löytäneet kodin Kurikasta, ja kurikkalaiset ovat vapaaehtoistyöllä ja monilla muilla tavoilla toivottaneet heidät tervetulleiksi ja ottaneet mukaan meidän yhteiseen arkeemme. Kotouttaminen on ehdoton edellytys sille, että jokainen löytää oman paikkansa. Tärkeitä ovat kielen oppiminen, varhaiskasvatus, koulu, opiskelu, työ ja vapaa-ajan harrastukset.

Viestintä ja markkinointi

Henkilöstöviestintää on kehitetty menneen syksyn aikana isolla harppauksella, kun kaupungin organisaatiossa otettiin intranetin ohelle käyttöön henkilöstötiedote, joka ilmestyy joka toinen viikko. Vuosi 2023 tulee siis alkamaan kaupungin henkilöstöviestinnän suhteen uudella vaihteella.

Yksi parhaista kuntamarkkinoinnin keinoista ovat tapahtumat, joita Kurikassa järjestetään niin kaupungin kuin yhdistysten ja yritystenkin toimesta. Kaupungin perinteinen Asu ja Elä -tapahtuma tullaan järjestämään syyskuussa 2023, ja kesäkuulle on suunniteltu aivan uutta hevosteemaista tapahtumaa tiiviissä yhteistyössä paikallisten hevosityhdistysten ja hevosharrastajien kanssa. Tavoitteena on saada tapahtumiin kävijöitä niin Kurikasta ja lähialueilta kuin kauempaakin Suomesta - kylälle, käymään ja pysymään.

Uusiutuvan energian ratkaisut

Kurikan tulevassa strategiassa energia on kantavassa roolissa. Kurikan Kaukolämpö Oy on yhdessä One1 Oy:n ja maataloustuottajien kanssa rakentamassa Kurikkaan uniikkia biokaasuekosysteemiä. Suunnitelmassa maataloustuottajat ovat keskeinen osa uusiutuvan energian tulevaisuuden ratkaisuja. Kurikkaan suunnitteilla oleva biokaasuekosysteemi koostuu useista biokaasulaitoksista, biokaasun siirtoon tarkoitettusta keräilyverkosta, biokaasun käsittelystä ja nesteytyk-

sestä sekä jakeluasemasta. Tulevassa ekosysteemissä tuotettavan nesteytetyn biometaanin hyödyntäminen tarkoittaa vuositasolla kokonaisuudessaan yli 8000 tonnia vähemmän fossiilisia hiilidioksidipäästöjä liikenteessä. Biokaasuekosysteemihankkeelle on haettu tukea työ- ja elinkeinoministeriön Suuret demonstraatiohankkeet -haussa. Mikäli tukipäätös on myönteinen, biokaasuekosysteemi voidaan rakentaa vuoden 2023 aikana.

Kaupungin alueella on myös 10 tuulivoima-alueita eri vaiheissa. Turpeeseen liittyvistä tuotantonäkymistä keskustellaan nyt uudessa maailmantilanteessa. Turvesuot myös mahdollistavat aurinkoenergiakentät. Aurinkovoiman käyttöönotossa kurikkalaiset yritykset ja yksityishenkilöt ovat olleet erittäin aktiivisia koko Suomenkin mittakaavassa.

Peruspalvelut, yhteistyö ja yhteisöllisyys

Kurikka investoi vahvasti kuntalaisten hyvinvointiin ja laadukkaisiin peruspalveluihin. Kurikan sote- ja perhekeskus sekä Jalasjärven koulukeskus ovat rakenteilla. Uusi Tuiskulan koulu on valmistunut, ja opetus siellä alkaa vuoden 2023 alussa modernissa oppimisympäristössä. Kiuaskallion urheiluhallin urakasta tarjousai-ka päättyy joulukuun alussa.

Koulutuskuntayhtymä Sedun kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Yhteisiä tärkeitä kysymyksiä ovat mm. Kurikan Kampuksen kehittäminen, paikallisten yritysten työvoimatarpeisiin vastaaminen sekä maahanmuuttajien kieliopinnot. Huhtikuussa 25.-27.4.2023 saamme Kurikan Kampukselle valtakunnallisen SAKUstars-tapahtuman, joka on kaikkien ammattiin opiskelevien yhteinen kulttuuritapahtuma. Tulevan SAKUstars-tapahtuman teemana on Juuret ja versot. Lämpimästi tervetuloa Kurikkaan tapahtuman järjestäjät, kilpasarjoihin osallistuvat ja kaikki vieraat!

Maailman uutisvirran keskellä on tärkeää jokaisen huolehtia omasta ja läheistensä hyvinvoinnista. Kaupunki pyrkii huolehtimaan peruspalveluiden hyvän toimivuuden, jatkuvuuden ja mahdollisen avun, jos sellainen tilanne tulisi. Kaupunki myös kannustaa jokaista kuntalaista seuraamaan viranomaisten viestintää mm. mahdolliseen energian säännöstelyyn ja sähkökatkoihin varautumisesta ja tekemään mahdollisuuksien mukaan omalta osaltaan ennakotoimenpiteitä, jotka helpottavat arkea, mikäli sähkökatkoja tai energian säännöstelyä toteutetaan. Tietoturvallisuuden ja tietosuojakysymyksiin sekä niiden varmistamiseen kiinnitetään erityisen suurta huomiota kaupungin organisaatiossa.

Yhtenäisen Kurikan vahva yhteisöllisyys, järjestö- ja seuratoiminta, mukava tekeminen ja harrastukset, hyvät ystävät ja läheiset, mukavat työkaverit ja itsestä huolehtiminen luovat hyvää oloa ja hyvinvointia, joiden myötä olemme yhdessä vahvempia ja voimme paremmin. Hyvinvointi kuuluu jokaiselle, ja kaupunki

pyrkii luomaan puitteet sen mahdollistamiseksi. Yhteisöllisyys ja yhdessä oleminen ja tekeminen tukevat ja tuovat voimia murrosten ja muuttuvien tilanteiden keskellä.

Anna-Kaisa Pusa
Kaupunginjohtaja

Uusiutuvan energian ratkaisut Kurikan kaupunkikonsernissa

Energiatyyppi	Tuotantopaikka	Organisaatio	Energia/ vuosi	Muuta
Aurinkosähkö	Kurikan lämpölaite	Kurikan kaukolämpö	38 kWp	
	Jalasjärven lämpölaite		44 kWp	
	Ilmajoen lämpölaite		44 kWp	
	Viikeri	Toimitilat	15 kWp	
	Jalasjärven paloasema		15 kWp	
	Kurikan paloasema		22 kWp	
	Jurvan paloasema		11 kWp	
	Ikaritalo		22 kWp	
	Kurikan jätevedenputsari	Vesilaitos	60 kWp	
	Jalasjärven jätevedenputsari		50 kWp	
	Kunnannuppu	Kurikan kaupunki	13 kWp	
	Jyrän päiväkot		10,8 kWp	
	Luovan päiväkot		15,3 kWp	
	Tenavatien päiväkot		10,8 kWp	
	Tuiskulan koulu		36 kWp	
Aurinkosähkö yhteensä			406,9 kWp	
Vuosituotanto yhteensä			n. 325 500 kWh	
Aurinkolämpö	Iloniemen päiväkot	Kurikan kaupunki	40 kWp	
	Luopajärven päiväkot		12 kWp	
Maalämpö	Hirvijärven koulu	Kurikan kaupunki		Öljylämmitys varalla
	Jokipiin päiväkot			
	Koiviston koulu			
	Koskuen koulu			
	Luopajärven koulu			Öljylämmitys varalla
	Luovan koulu			Öljylämmitys varalla
	Luovan päiväkot			
	Metsolan koulu			
	Pukkioniemen avantoauna			

SISÄLLYS

TALOUSARVIOVUOSI 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2023-2025	3
YLEISET LÄHTÖKOHDAT	10
YLEISET TALOUSNÄKYMÄT	10
Suomen talous	10
Maailmantalous	10
Kuntatalous	10
Uudistukset	11
KURIKAN KAUPUNGIN TALOUS	12
Vuosi 2021	12
Vuosi 2022	12
Vuosi 2023 ja suunnitelmavuodet 2024-2025	13
TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN	14
Tasapainoperiaate	14
Kurikan kaupungin talouden toteutuminen taloussuunnitelmakaudella 2023-2025 ilman erillisiä tasapainottamistoimenpiteitä	14
Kurikan kaupungin talouden toteutuminen taloussuunnitelmakaudella 2024-2025 sisältäen esitetyt erilliset tasapainottamistoimenpiteet	16
KURIKAN KAUPUNGIN MUUTOKSET ORGANISAATORAKENTEESSA	18
TILIVELVOLLISET	19
TALOUSARVION RAKENNE	19
VÄESTÖ- JA TYÖPAIKKATAVOITTEET	20
Kaupunki	20
Väestön kehitys	21
KURIKAN KAUPUNKISTRATEGIA	24
RISKIENHALLINTA	26
KÄYTTÖTALOUSOSA	30
HALLINTO- JA TALOUSOSASTO	33
TILAAJALAUTAKUNTA	35
ELINVOIMAOSASTO	36
ELINVOIMALAUTAKUNTA	38
LOMITUSPALVELUT	40

SIVISTYSOSASTO	42
SIVISTYSTOIMI (SIVISTYSLAUTAKUNTA)	43
Opetustoimi	47
Varhaiskasvatus	48
Kirjasto	50
VAPAA-AIKATOIMI (VAPAA-AIKALAUTAKUNTA)	51
Liikuntapalvelut	52
Nuorisopalvelut	54
Kulttuuripalvelut	56
TEKNINEN OSASTO	59
TEKNINEN TOIMI (TEKNINEN LAUTAKUNTA)	61
Teknisen toimen hallintopalvelut ja tilapalvelut	62
Puhtaus- ja ruokapalvelut	64
Kunnallistekniikka	65
YMPÄRISTÖTOIMI (YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA)	67
Ympäristö- ja rakennusvalvonta	68
Kaavoitus ja maankäyttö	70
KAUPUNKIKONSERNIN TAVOITTEET	74
Tytäryhteisöt	74
Kaupunkikonsernin lainakannan kehitys	74
TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITTEET	76
Kiinteistö Oy Kärrykartano	76
Kurikan Kaukolämpö Oy	77
Kurikan Toimitilat Oy	79
Kurikan Vesihuolto Oy	80
Kurikan Jäähalli Oy	81
TULOSLASKELMAOSA	84
VEROTULOT	87
VALTIONOSUUDET	89
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	90
POISTOT	91
INVESTOINTIOSA	96
RAHOITUSOSA	106
LIITTEET	112
KURIKAN KAUPUNKI	112
Talousarvioasetelma	112
Henkilöstöresurssisuunnitelma 2023-2026	116

YLEISET LÄHTÖKOHDAT

YLEISET LÄHTÖKOHDAT

YLEISET TALOUSNÄKYMÄT

Suomen talous

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelmassa vuodelle 2023 on todettu, että vuonna 2022 tuotanto on kehittynyt suotuisasti ja työllisyys on kasvanut ripeästi. Loppuvuonna talouskasvun ennustetaan hidastuvan. Kuluvana vuonna talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta on kasvattanut erittäin voimakkaasti Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja hyökkäyssodan jatkuminen. Nopea inflaatiovauhti, markkinakorkojen nousu ja energiamarkkinoiden epävarmuus rasittavat hidastuvaa talouskasvua. Valtiovarainministeriö on arvioinut bruttokansantuotteen kasvun hidastuvan kuluvan vuoden 1,7 prosentista 0,5 prosenttiin vuonna 2023. Vuosina 2024-2026

BKT:n vuotuisen kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 prosenttia vuosittain.

Suomen Pankin syyskuun väliennusteen mukaan vuonna 2022 inflaatio kiihtyy 7 prosenttiin pääasias-
sa energian ja raaka-aineiden voimakkaasti nouse-
vien hintojen ja energian saatavuushäiriöiden vuoksi. Vuonna 2023 inflaatio yltää vielä reiluun 4 prosent-
tiin. Vuosina 2023 ja 2024 energian ja raaka-ainei-
den hintojen lasku hidastaa yhdenmukaisella kulutta-
jahintaindeksillä mitattuna inflaatiota noin prosenttiin
vuonna 2024. Inflaatioennusteeseen sisältyy huomata-
tavaa epävarmuutta energiakriisin vuoksi.

Maailmantalous

**Valtiovarainministeriön syyskuu 2022 taloudelli-
sen katsauksen mukaan maailmantalouden näky-
mät ovat synkistyneet.** Vuoden 2021 nopean kasvun
jälkeen maailmantalouden kasvu hidastuu 2,7 prosent-
tiin vuonna 2022 ja edelleen 2,5 prosenttiin vuonna
2023. Euroalueen näkymät ovat synkentyneet Venäjän

hyökkäyssodan jatkumisen ja energiapulnan takia. In-
flaatio on kiihtynyt edelleen, ja kuluttajien luottamus on
alamaissa. Rahapolitiikkaa on kiristetty Yhdysvalloissa
sekä euroalueella ja korkotasot ovat olleet nousussa.
Ennusteessa oletetaan, että pitkät ja lyhyet markkinako-
rot nousevat vuoden 2024 loppuun saakka.

Kuntatalous

**Kuntataloudessa tilikauden tulokset säilyivät
vuonna 2021 vahvoina toisenkin koronavuoden
jäljiltä.** Toimintamenot kasvoivat nopeasti vuoden 2020
hitaan kasvun jälkeen sekä kunnissa että kuntayhty-
missä. Toimintatuottojen kasvu oli suhteellisesti vieläkin
voimakkaampaa kuntayhtymien myyntitulojen kasvun
vuoksi sekä valtion koronatukien kohdentamisen paino-
pisteen muuttuessa valtionosuuksista valtionavustuksiin.
Toimintakatteen kasvu jäi maltilliseksi. Kuntien talous-
tilanteen säilymistä vahvana edesauttoivat huomatta-
vat koronaepidemiaan liittyvät valtiontuet. Verotulot
kasvoivat yhteisöverotuloissa ja kiinteistöverotuloissa.
Yhteisövero-osuuden määräaikainen 10 prosenttiyksik-
ön korotus jatkui vielä vuonna 2021. Nettoinvestoinnit
laskivat vuodesta 2020, mikä osaltaan vähensi kuntata-
louden lainanottotarvetta vuonna 2021. Heikon talou-
den perusteella käynnistettävään arviointimenettelyyn ei
päätynyt yhtään uutta kuntaa tai kuntayhtymää.

**Tunnuslukujen perusteella kuntatalouden vuosi
2022 näyttää jälleen hyvältä.** Toimintakatteen
arvioidaan heikenevän pienentyneiden valtionavus-
tusten vauhdittamana, mutta vuosikate pysyy lähes
vuoden 2021 tasolla verorahoituksen kasvaessa
ripeästi. Toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy
jälleen positiiviseksi, mutta lukuja parantaa Helsingin
kaupungin liikelaitoksen yhtiöittäminen. Kunnittaisen
painelaskelman perusteella kymmenellä kunnalla olisi
negatiivinen vuosikate vuonna 2022 ja kahdellatoista
kunnalla taseessa kertynyttä alijäämää.

**Kuntataloudessa vuosi 2023 näyttää talouden
tunnuslukujen perusteella ennätyksellisen vah-
valta, sillä sote-uudistuksen kuntien verotuloja
leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti
kunnallis- ja yhteisöverotuloissa.** Vuonna 2023
kunnille kertyy vanhojen veroperusteiden mukaisia ve-
rotuloja noin 1,2 mrd. euroa enemmän kuin sote-uu-

distuksen jälkeisessä kuntataloudessa vuonna 2024. Vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot. Toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen. Kunnittaisen painelaskelman perusteella kahdeksalla kunnalla olisi negatiivinen vuosikate vuonna 2023 ja viidellätoista kunnalla taseessa kertynyttä alijäämää.

Vuonna 2023 kuntien valtionavut ovat yhteensä noin 5,4 mrd. euroa, josta peruspalvelujen 2,7 mrd. euroa. Valtionapujen taso alenee huomattavasti suhteessa vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon johtuen sote-uudistuksesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuksia ja veromenetysten korvauksia siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan valtionavustukset kohdistuvat jatkossa pääosin hyvinvointialueille.

Vuonna 2023 valtion toimenpiteiden nettovaikutus kuntatalouteen vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja velvoitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa. Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Osa kuntiin vuonna 2023 vaikuttavista toimista on määräaikaisia liittyen mm. Ukrainasta tulleiden auttamiseen. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin kunnat saavat 100 prosenttisen valtionrahoituksen.

Vuosina 2024-2026 kuntatalouden menot pysyvät hieman tuloja suurempina. Valtiovarainministeriön painelaskelmissa kaikkina tarkasteluvuosina vuosikate riittää kattamaan poistot. Sote-uudistuksen myötä kuntatalouden tilanne helpottuu nopeimmin kasvavien menojen siirtyessä kuntien vastuulta. Sote-uudistuksen jälkeenkin tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy, koska kuntatalouteen jää menojen ja tulojen välille rakenteellinen epätasapaino. Kuntalain mukaisen arviointimenettelyn kriteeri taseen kertyneestä alijäämästä voi painelaskelman perusteella täyttyä kehyskauden lopussa muutamassa kunnassa.

Kuntaliiton pääekonomistin Minna Punakallion syyskuun 2022 talouskatsauksen mukaan **päättäji-en katseet tulee suunnata vuoteen 2024 ja siitä eteenpäin nähdäkseen kuntatalouden todellisen tilan tarkemmin.** Kuntatalouden suurten muutosten ja kertaluonteisten tekijöiden ei saa antaa peittää alleen kuntatalouden ja julkisen talouden todellista tilaa. Pidemmällä aikavälillä Suomen julkinen talous rakentuu monien yhteiskunnallisten vahvuuksien ohella vaimeasti kehittyvälle talouskasvulle, ikääntyvälle väestölle ja laskevalle osaamistasolle. Tämä näytätyy kuluvaan vuoteen huomattavasti matalampana verokehityksenä sekä muita sektoreita korkeampina kustannuksina.

Uudistukset

Sosiaali- ja terveyshuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kuntien toimintaan ja talouteen. Erityisesti vaikutukset kohdistuvat kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso sekä rakenne muuttuvat tehtävien siirtyessä hyvinvointialueille ja rahoituksen siirtyessä valtiolle.

Tämän hetken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten nettomäärä on noin 21,1 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yhteensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista 1,94 mrd. euroa. Yhteisöveroa siirtyy kolmasosa kuntien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa ja kunnallisveroa noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä. Siirtyvien valtionosuuksien ja veromenetysten korvausten osuus nykyisestä on noin 70 prosenttia. Esitetyt summat siirrettävistä kustannuksista ja tuloista perustuvat valtiovarainministeriön laskelmaan vuoden 2022 tasossa. Arviot perustuvat vuoden 2021 kuntien tilinpäätösten ja vuoden 2022 kuntien talousarvioiden mukaisiin tietoihin sosiaali- ja

terveyshuollon sekä pelastustoimen kustannuksista. Tulotiedot perustuvat valtiovarainministeriön kuntakohtaisiin veroennusteisiin ja valtionosuustietoihin. Lopullisten vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuessa kesällä 2023 laskelmat päivitetään uudelleen.

Kuntaliiton 17.10.2022 tiedotteen mukaan kuntien rahoitusta tullaan siirtämään hyvinvointialueille ennakoitua enemmän ja valtionosuuksiin on tulos-sa lisäleikkaus vuodesta 2024 alkaen perustuen Kuntaliiton tekemään selvitykseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ovat ylittymässä kolmella prosentilla kuntien talousarvioista, mikä tarkoittaisi, että siirtyvien tehtävien kulut voivat kasvaa jopa yli seitsemän prosenttia vuoden 2021 tilinpäätöksistä. Kuntaliiton kuntatalousasioiden johtaja Sanna Lehtosen mukaan myönteistä kuitenkin on, että kasvavat verotulot kattavat suurelta osin siirtyvien sote-kulujen kasvun.

Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei anneta eduskunnalle tällä hallituskaudella hallituksen 2.9.2022

päätöksen mukaisesti. Hallitus on arvioinut, että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka väistämättä lisäisi taloudellista epävarmuutta. Uudistuksen tavoitteena on uudistaa kiinteistöverotuksen arvostamisperusteet vastaamaan nykypäivän kustannus- ja hintatasoa sekä alueellisia hintaeroja ja siten parantaa tasapuolisuutta ja neutraalisuutta.

Valtioneuvosto on antanut hallituksen esityksen TE-palveluiden uudistuksesta eduskunnalle 6.10.2022. Kesällä 2023 laki on tarkoitus vahvistaa. TE-palvelut siirtyisivät kunnille 1.1.2025. Kuntien järjestämisvastuuta TE-palveluissa vahvistetaan hallitusohjelmakirjausten mukaisesti. Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saavutettavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Hallitus esittää, että palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville yhteistoiminta-alueille, joiden työvoima-

mapohjan on oltava vähintään 20.000 henkilöä.

Kannustava rahoitusmalli tukee työmarkkinoiden kannalta vaikuttavien palvelujen järjestämiseen siten, että kunnat saavat itselleen taloudellista hyötyä työnhakijan työllistämisestä avoimille työmarkkinoille. Käytännössä kuntien vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennetaan. Kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa nykyistä aiemmin ja kasvaa portaittain. Työttömyysturvan rahoitusvastuun kasvu kompensoidaan kunnille täysimääräisesti peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksellä siten, että siirtymähetkellä muutoksella ei ole vaikutusta yhdenkään kunnan rahoitusasemaan. Kunnille siirtyvät palvelut muodostavat uuden valtionosuustehtävän, johon osoitetaan 100-prosenttinen valtionosuus.

Lähde; Suomen Pankki (Suomen talouden väliennuste, syyskuu 2022, 15.9.2022), Valtiovarainministeriö (Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, Syyskuu 2022), Valtiovarainministeriö (Taloudellinen katsaus, Syyskuu 2022).

KURIKAN KAUPUNGIN TALOUS

Vuosi 2021

Vuonna 2021 kaupungin toimintakate -147,3 milj. euroa heikentyi 6,6 prosenttia. Suuri vaikutus nettomenojen kasvuun oli palvelujen ostoilla ja erityisesti sosiaali- ja terveystaloudellisten sekä työllisyyspalveluiden ostoilla. Verotuloja kertyi 2,7 milj. euroa edellistä vuotta enemmän ollen 70,6 milj. euroa. Verotulot kasvoivat 4,0 prosenttia. Vuosikate 2,3 milj. euroa

heikkeni 9,0 milj. euroa vuodesta 2020. Tilikauden alijäämä oli 4,5 milj. euroa, kun vuonna 2020 tilikauden ylijäämä oli 4,3 milj. euroa. Nettoinvestoinnit olivat 13,9 milj. euroa. Lainakanta kasvoi noin 5,1 milj. euroa ja asukaskohtainen lainamäärä nousi 301 eurolla 4.052 euroon.

Vuosi 2022

Tammi-syyskuun tulosennusteen mukaan vuoden 2022 toimintakate -151,3 milj. euroa on heikentymässä noin 3 % tilinpäätöksestä 2021 ja noin 6 % alkuperäisestä talousarviosta. Nettomenojen kasvussa näkyy erityisesti sosiaali- ja terveystaloudellisten kustannusten, energia- ja rakennuskustannusten sekä puhtaus- ja ruokapalveluiden raaka-aine ja tarvikkeiden kustannusten kasvun vaikutus sekä työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu. Verotulot 71,9 milj. euroa ovat kasvamassa ennusteen mukaan 1,3 milj. euroa eli 1,9 % vuodesta 2021. Suhteessa alkuperäiseen talousarvioon verotulojen ennustetaan toteutuvan 2,5 milj. euroa eli 3,6 % suurempana erityisesti yhteisöverotulojen hyvän kertymän vuoksi. Ennusteen mukaan valtionosuudet 72,6 milj. euroa kasvavat noin 4,9 milj.

euroa eli 7,3 % vertailuvuodesta ja 0,6 milj. euroa, 0,8 % alkuperäisestä talousarviosta. Arvio vuoden 2022 osinkotuloista on 11,0 milj. euroa, mistä osingot on jo maksanut Fortum Oyj 7,1 milj. euroa ja Neste Oyj 3,8 milj. euroa. Alkuperäisessä vuoden 2022 talousarviossa osinkoja on budjetoitu noin 8,0 milj. euroa. Korkokulujen ennustetaan ylittävän alkuperäisen talousarvion noin 0,12 milj. eurolla. Vuosikate on ennusteen mukaan 4,4 milj. euroa ja heikkenee 2,8 milj. euroa alkuperäisestä talousarviosta. Tilikauden 2022 ennusteeseen sisältyy kaupunginvaltuuston kokouksen 13.6.2022 § 81 päätös sijoittaa Kurikan Toimitilat Oy:n osakkeenomistajana kiinteistön ja sillä sijaitsevan teollisuushallirakennuksen vastikkeetta Kurikan Toimitilat Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman

rahastoon 4,4 milj. euron arvoisena. Sijoituksen positiivinen tulosvaikutus on noin 2,7 milj. euroa. Vuoden 2022 tilikauden tuloksen ennustetaan tammi-syyskuun toteuman perusteella olevan alijäämäinen noin 2,5 milj. euroa, kun vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion ylijäämä on 0,3 milj. euroa. Nettoinvestoin-

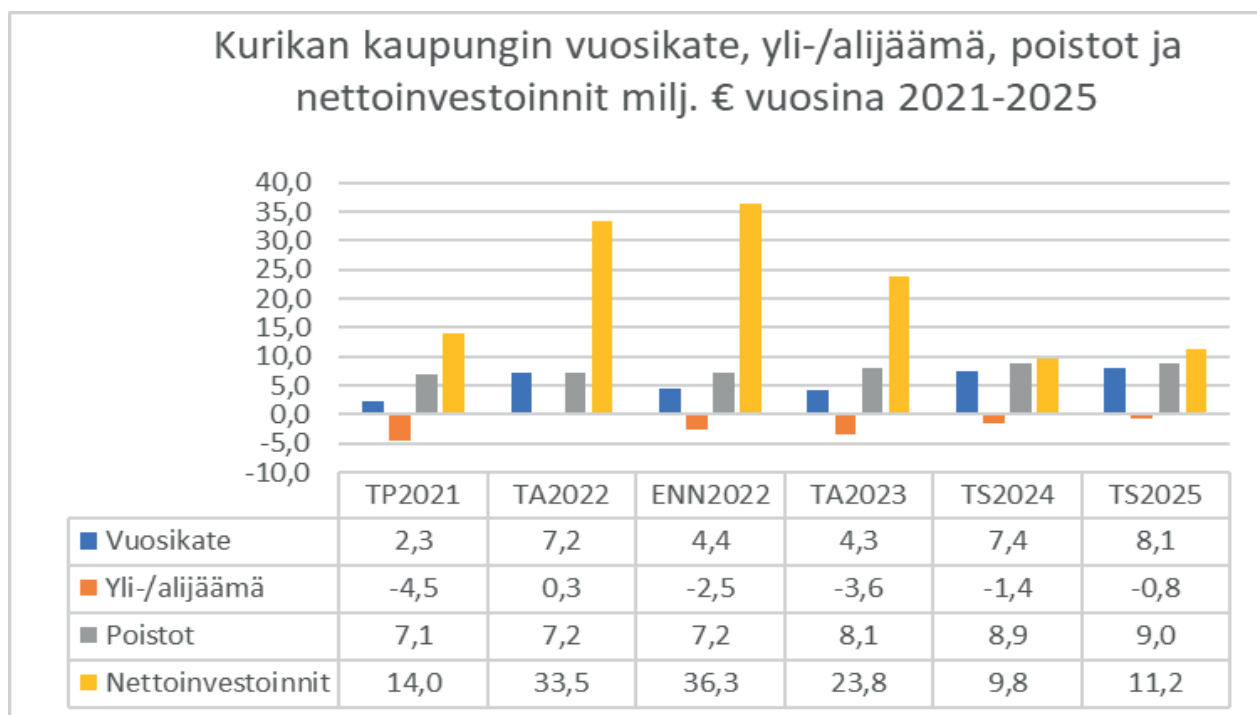
teja arvioidaan toteutuvan noin 36,3 milj. euroa. Lainakannan arvioidaan kasvavan 30,2 milj. euroa. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä taseessa on kertynyt ylijäämää 8,3 milj. euroa. Vuoden 2022 lopussa kertynyt ylijäämä olisi noin 5,8 milj. euroa.

Vuosi 2023 ja suunnitelmavuodet 2024-2025

Vuoden 2023 talousarviossa sote-uudistuksen myötä kaupungin nettomenot 53,4 milj. euroa vähenevät huomattavasti noin 97,8 milj. euroa vuoden 2022 tilinpäätöksenusteesseen 151,3 milj. euroa verrattuna. Sivistysosasto vastaa jatkossa noin 50 % Kurikan kaupungin toimintamenoista. Toimintamenojen kasvun arvioidaan uudistuksen jälkeen hidastuvan. Talousarviossa vuosikate on 4,3 milj. euroa ja tilikauden arvioidaan päättyvän 3,6 milj. euroa alijäämäiseksi. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 23,8 milj. euroa. Talousarviossa investointien tulo-rahoitusprosentti on 18,0. Lainamäärän kasvuksi arvioidaan noin 19,9 milj. euroa. Asukaskohtainen lainamäärä nousee noin 1.074 eurolla 6.691 euroon.

Vuoden 2024 taloussuunnitelmassa vuosikate on 7,4 milj. euroa ja tilikauden arvioidaan päättyvän 1,4 milj. euroa alijäämäiseksi. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 9,8 milj. euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti on noin 76 %. Lainamäärän kasvuksi arvioidaan noin 1,7 milj. euroa. Suunnitteluvuonna 2025 pyritään 8,1 milj. euron vuosikatteeseen ja tilikauden arvioidaan päättyvän 0,8 milj. euroa alijäämäiseksi. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat 11,2 milj. euroa ja investointien tulo-rahoitusprosentti noin 72 %. Lainamäärän kasvuksi arvioidaan noin 2,6 milj. euroa.

Kurikan kaupungin vuosikate, tulos, poistot ja nettoinvestoinnit vuosina 2021-2025 alla olevassa kuviossa

TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Tasapainoperiaate

Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoi-
tuksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilymisestä.
Taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijää-
mäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan
ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden tasee-
seen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Taloussuunnitelma
voi siten olla alijäämäinen, mutta vain enintään siihen
määrään kuin laadintavuoden lopussa arvioidaan
kertyvän ylijäämää. Ylijäämän määrän arvioinnissa
otetaan huomioon edellisen vuoden tilinpäätöksen
lisäksi laadintavuoden talousarvio ja siihen tehdyt

muutokset sekä muut tiedossa olevat laadintavuoden
tulokseen vaikuttavat tekijät. Kunnan laatiessa ta-
loussuunnitelmaa se voi siten ottaa huomioon tasa-
painossa edellisen tilinpäätöksen ylijäämäerien ja
talousarvion laadintavuoden arvioitujen ylijäämäerien
yhteenlasketun määrän.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enin-
tään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvista-
mista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrä-
ajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna
tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Kurikan kaupungin talouden toteutuminen taloussuunnitelmakau- della 2023-2025 ilman erillisiä tasapainottamistoimenpiteitä

Alla olevasta taulukosta on nähtävissä kaupungin
suunnitelmakauden alijäämän muodostuminen
yhteensä 15,2 milj. euroa, mikäli jäljempänä seu-
raavan osion sivulla 17 koontitaulukossa esitettyjä
suunnitelmavuosien 2024-2025 erillisiä tasapai-
nottamistoimenpiteitä ei tehdä. Suunnitelmakauden
2023-2025 alijäämä yhteensä 15,2 milj. euroa on
9,4 milj. euroa suurempi kuin taloussuunnitelman

laadintavuoden 2022 lopussa kertyväksi arvioitu
ylijäämä 5,8 milj. euroa. Edellä olevan mukaan
taloussuunnitelma ei ole tasapainossa. Jos vuosi
2022 ja suunnitelmavuodet 2023-2024 toteutuvat
ennusteen ja budjetoidun mukaisesti on kaupungilla
vuoden 2024 lopussa kertyneitä alijäämiä 3,3 milj.
euroa. Taseen alijäämä tulisi tuolloin olla katettuna
vuoden 2029 loppuun mennessä.

€	TA2023	TA2024	TA2025	YHTEENSÄ
Toimintakate	-53 448 308	-52 912 100	-52 922 350	-159 282 758
Verotulot	38 588 732	38 068 036	38 166 205	
Valtionosuudet	15 698 517	15 214 071	15 214 071	
Rahoitustuotot/-kulut	3 448 049	2 696 691	2 211 861	
Vuosikate	4 286 990	3 066 698	2 669 787	10 023 475
Poistot	-8 145 520	-8 567 520	-8 794 420	
Tilikauden tulos	-3 858 530	-5 500 822	-6 124 633	-15 483 985
Poistoeron muutos	268 859	25 446	25 446	
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 589 671	-5 475 376	-6 099 187	-15 164 234

	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ				
KERTYNYT YLIJÄÄMÄ 31.12.2021	ENN2022	TA2023	TA2024	TA2025	YHTEENSÄ
8 303 136	-2 516 436	-3 589 671	-5 475 376	-6 099 187	-9 377 534

KUMULATIIVINEN KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ 31.12.				
TP2021	ENN2022	TA2023	TA2024	TA2025
8 303 136	5 786 700	2 197 029	-3 278 347	-9 377 534

Laskentaoletukset edellisen sivun taulukossa:

- Alla olevan luettelon 1-3 mukaiset tasapainottamistoimenpiteet toteutuvat.
- Toimintakate vahvistuu arvioidusti.
- Verotulot Kuntaliiton syyskuun ennusteen mukaisesti lisättynä arviolla voimalaitosten kiinteistöverosta suunnitelmavuosina 2024 ja 2025 sekä valtionosuudet Valtiovarainministeriön syyskuun kuntakohtaisten painelaskelmien mukaisesti.
- Rahoitustulosten osinkotulot toteutuvat arvioidusti muodostuen pääosin Neste Oyj:n osingoista.

Tasapainottamistoimenpiteet

1. Raami vuodelle 2023

- Tehostamisvelvoite hallinnolle, maaseutupalveluille, ympäristötoimelle ja vapaa-aikapalveluille on, että toimielinten tulee kattaa raamin sisältä inflaation mahdollinen vaikutus. ICT- ja kuljetuspalvelujen osalta inflaatio on huomioitu raamissa.
- Tehostamisvelvoite keskushallinnon kokouskustannuksiin, sillä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston kokouspalkkioiden taso pidettiin raamissa vuoden 2022 talousarvion tasoisena, vaikka vuoden 2021 toteutunut taso ylittää sen yli 60.000 eurolla.
- Tehostamisvelvoite vaalien tulosalueelle on, että eduskuntavaalien valtion korvauksen on katettava vaalien järjestämisen kustannukset.
- Elinvoimalautakunnan työllisyyspalveluista on leikattu 200.000 euroa verrattuna vuoden 2022 palveluostoihin, sillä oman toiminnan myötä odotetaan syntyvän säästöjä. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuutta ei nostettu, mikä edellyttää toiminnan vaikuttavuuden parantamista verrattuna vuoteen 2022.
- Kotihoidontuen kuntalisä on leikattu ja vaikutuksen on tuolloin arvioitu olevan 195.000 euroa.
- Sivistyslautakunnalle asetettu sopeutustarve on 1 milj. euroa. Sopeutusta kattaa maksuttoman varhaiskasvatuksen budjetointi vuoden 2022 toteuman mukaisesti. Lisäksi raami asettaa paineen tarkastella kouluverkkoa ja tuntikehystä talouden tasapainottamiseksi.
- Yksitysteiden avustuksia on leikattu 300.000 euroa.

2. Toimielinten esitykset

- Sivistyslautakunnan esitys vuoden 2023 ulkoisiksi nettomenoiksi oli ainoa, joka ylitti merkittävästi annetun raamin.

- Keskushallinnon esitys sisältää ympäristöterveydenhuollon arvioidut nettomenot ja ylittää siksi annetun raamin. Vastaavasti ympäristötoimen esitys alittaa annetun raamin.
- Oletuksena on toiminnan tehostuminen, sillä inflaatio on kasvanut raamissa huomioitua enemmän esimerkiksi elintarvikehintoissa.
- Tekninen lautakunta leikkasi yksityistieavustuksia 78.000 euroa raamia vähemmän eli yhteensä 122.000 eurolla.
- Poiketen raamista sivistyslautakunta ei leikannut kotihoidontuen kuntalisää eikä kattanut erotusta kokonaisuudessaan. Päätöksen vuoksi menojen lisäys oli 140.000 euroa, jossa on huomioitu vuoden 2022 arvioitu toteuma ja tammi-maaliskuun maksatus.
- Sivistyslautakunta päätti, ettei tuntikehystä pienennetä tulevalle lukuvuodelle, mistä arvioitu menojen lisäys on 50.000 euroa sivistysjohtajan esitykseen verrattuna. Sivistyslautakunta päätti asettaa avustajien sijaiskiellon ja tavoitella 5 avustajan vähentämistä, mistä arvioitu menojen vähennys on 82.655 euroa.
- Sivistyslautakunnan esitys sisältää kuraattoreiden siirtymisen hyvinvointialueelle, vaikutus n. 200.000 euron menonvähennyksi.

3. Kaupunginjohtajan esitys ennen suunnitelmavuosien 2024-2025 erillistä tasapainottamista

- Teknisen lautakunnan talousarviota on korjattu henkilöstömenojen ja tuloarvioiden osalta budjettilukujen syötössä tapahtuneiden virheiden vuoksi, mikä heikensi toimintakatetta 557.639 euroa.
- Poiketen sivistyslautakunnan esityksestä kaupunginjohtajan esityksessä kuntalisä oli leikattu. Kaupunginhallitus kuitenkin päätti talousarvioehdotuksessaan säilyttää kotihoidontuen kuntalisä nykyisin ehdoin vuonna 2023. Sivistyslautakunnan esityksen mukaisesti määräraharapeeksi arvioitiin 140.000 euroa ja se sisältyy valtuustolle esitettyyn talousarvioon.
- On päivitetty koko kaupungin henkilöstösivukulut uusimman tasausmaksuarvion mukaisiksi Kuntaliiton kohdistusohjeiden mukaisesti palkkamenojen suhteessa. Samassa yhteydessä on korjattu lomituspalvelujen tulot vastaavasti pienemmiksi.
- Vuosille 2024 ja 2025 on arvioitu käyttötalouden tulot ja menot vuoden 2023 tasossa huomioiden tiedossa olevat muutokset esim. vaalit eri vuosina. Suunnitelman noudattaminen edellyttää kaikissa toiminnoissa tehostamista kustannusnousun estämiseksi.

Kurikan kaupungin talouden toteutuminen taloussuunnitelma- kaudella 2023-2025 sisältäen esitetyt erilliset tasapainotta- mistoimenpiteet

Mikäli kaikki erillisenä esitetyt tasapainottamistoimenpiteet 9,4 milj. euroa toteutuvat suunnitelman mukaisesti, muodostuu suunnitelmakauden 2023-2025 alijäämäksi yhteensä 5,787 milj. euroa. Suunnitelmakauden alijäämä on 182 euroa pienempi kuin

taloussuunnitelman laadintavuoden 2022 lopussa kertyväksi arvioitu ylijäämä 5,787 milj. euroa. Edellä oleva huomioiden taloussuunnitelma on tasapainossa. Taseessa ei ole kertynyttä alijäämää.

€	TA2023	TA2024	TA2025	YHTEENSÄ
Toimintakate	-53 448 308	-52 099 129	-51 587 359	-157 134 796
Verotulot	38 588 732	41 632 418	42 281 742	
Valtionosuudet	15 698 517	15 214 071	15 214 071	
Rahoitustuotot/-kulut	3 448 049	2 696 691	2 211 861	
Vuosikate	4 286 990	7 444 051	8 120 315	19 851 356
Poistot	-8 145 520	-8 856 945	-8 955 160	
Tilikauden tulos	-3 858 530	-1 412 894	-834 845	-6 106 269
Poistoeron muutos	268 859	25 446	25 446	
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 589 671	-1 387 448	-809 399	-5 786 518

	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ				
KERTYNYT YLIJÄÄMÄ 31.12.2021	ENN2022	TA2023	TA2024	TA2025	YHTEENSÄ
8 303 136	-2 516 436	-3 589 671	-1 387 448	-809 399	182

KUMULATIIVINEN KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ 31.12.				
TP2021	ENN2022	TA2023	TA2024	TA2025
8 303 136	5 786 700	2 197 029	809 581	182

Laskentaoletukset:

- Kaikki edellä sivulla 15 esitetyt tasapainottamistoimenpiteet 1-3 ja jäljempänä sivulla 17 esitetyt erilliset tasapainottamistoimenpiteet toteutuvat.
- Toimintakate vahvistuu arvioidusti.
- Suunnitelmavuotena 2024 ja 2025 kunnallisverotulot on arvioitu 9,51 veroprosentin mukaan, muutos 1,15 %-prosenttiyksikköä vuoden 2023 veroprosentista 8,36. Muutoin verotulot on arvioitu Kuntaliiton syyskuun ennusteen mukaisesti lisättynä arviolla voimalaitosverosta suunnitelmavuotena 2024 ja 2025 sekä valtionosuudet Valtiovarainministeriön syyskuun kuntakohtaisten painelaskelmien mukaisesti.
- Rahoitustulojen osinkotulot toteutuvat arvioidusti muodostuen pääosin Neste Oyj:n osingoista.

Esitetyt erilliset tasapainottamistoimenpiteet suunnitelmavuosille 2024 ja 2025

Tasapainottamistoimenpiteet	TA2024	TA2025	YHTEENSÄ
Sivistysosasto	455 000	789 174	1 244 174
Tekninen osasto	357 971	545 817	903 788
Verotulot	3 564 382	4 115 537	7 679 919
Poistot ja arvonalentumiset	-289 425	-160 740	-450 165
Yhteensä	4 087 928	5 289 788	9 377 716

Yllä olevassa taulukossa esitetyt erilliset tasapainottamistoimenpiteet ovat yhteensä 9,4 milj. euroa suunnitelma-kaudella 2024-2025 ja ne muodostuvat seuraavista:

Sivistysosasto

- Lasten määrän vähentyminen mahdollistaa rakenteelliset muutokset sivistyspalveluissa. FCG:n talouden tasapainotusselvityksen mukaan vuoteen 2025 mennessä varhaiskasvatusikäisten lasten määrä on vähentynyt 4 ryhmän verran. Lasten määrän vähentyminen on huomioitu laskennallisesti suunnitelmavuonna 2025 vähentämällä neljän varhaiskasvatusryhmän ja kahden kiinteistön nettokustannukset. Lisäksi on varauduttu alaskirjaustarpeeseen poisto- ja arvonalennukset -erässä. Taloussuunnitelman hyväksyminen ei merkitse varhaiskasvatuspisteiden lakkauttamista, vaan muutokset palveluverkossa ja -rakenteissa valmistellaan päätettäväksi erikseen. Päätöksenteossa huomioidaan lasten määrän vähenemisen lisäksi varhaiskasvatukseen osallistumisprosentti eli miten paljon palvelua käytetään.
- Oppilaiden määrän vähentyminen mahdollistaa tuntikehyksen pienentämisen 70 tunnilla syyslukukaudesta 2024 alkaen. Sivistyslautakunta kuitenkin vahvistaa tuntikehyksen kullekin lukuvuodelle erillisen valmistelun pohjalta.
- Kaupunki hakee ikääntyneiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen perintövaroja, joiden arvioidaan kattavan vuoden 2024 liikuntapalvelusetelin käytön.
- Kaupungin yhteistyösopimuksia ja avustuksia tulee tarkastella vuonna 2024 ja 2025 erillisen valmistelun pohjalta. Säästö on kohdistettu vapaa-aikalautakunnan määrärahoihin, mutta tarkasteltavaksi tulee koko vapaa-aikatoiminnan ja -tapahtumien avustuskokonaisuus huomioiden myös elinvoimalautakunnan ja sivistyslautakunnan avustukset.
- Liikuntapalvelujen palveluverkon säästötoimenpiteiden tarkastelu vuonna 2024 ja 2025 erillisen valmistelun pohjalta.

Tekninen osasto

- Tekninen lautakunta on päättänyt 21.9.2022, että Kurikan vanha lukion käyttäjille etsitään korvaavat tilat vuoden 2023 aikana ja tilojen ylläpitäminen lopetetaan viimeistään 1.1.2024 alkaen. Tämä on huomioitu poistamalla rakennuksen ylläpitomenot vuosilta 2024 ja 2025 ja kohdistamalla vuosittainen purkuraha vuonna 2024 kyseiselle kohteelle. Lisäksi on huomioitu rakennusten jäljellä olevan tasearvon alaskirjaus poisto ja arvonalennukset -erässä vuonna 2024.
- Tekninen lautakunta on päättänyt 21.9.2022, että Iloniemen koulun liikuntasalirakennuksen käyttäjille osoitetaan korvaavat tilat Jalasjärven koulukeskuksen uuden liikuntasalirakennuksen käyttöönoton jälkeen ja tilojen ylläpitäminen lopetetaan 1.7.2023 alkaen. Ylläpitomenojen pienentyminen arvioidaan vähäiseksi. Purkukustannus on arvioitu vuosittaista purkurahavarausta pienemmäksi, mikä pienentää menoja budjetoidusta vuonna 2025.
- Tekninen lautakunta on päättänyt 21.9.2022, että Jalasjärven kierrätyskeskuksen ja entisen lukion käyttäjille osoitetaan korvaavat tilat Jalasjärven koulukeskuksen uuden liikuntasalirakennuksen käyttöönoton ja Kiuaskallion urheiluhallin korjauksen valmistumisen jälkeen. Vaikutuksia ei arvioida olevan vielä suunnitelmakauden aikana.
- Kaikkien tilojen osalta tarve arvioidaan uudestaan 1.1.2024 alkaen.
- Hallinnon väistötilojen kustannusten arvioidaan tehostuvan, mikä edellyttää osasta vuokratiloista luopumista ja rakennettujen uusien neliöiden tehokasta käyttöastetta.
- Tekninen lautakunta käsittelee 8.11. esitystä myydä Tuiskulan vanha koulu ja Sänttin koulu, minkä vuoksi suunnitelmavuosilta on poistettu kyseisten rakennusten ylläpitomenot.
- Yksityisteiden avustuksia on leikattu raamin mukaisesti vuosille 2024 ja 2025.

Verotulot

- Edellä mainittujen toimenpiteiden jälkeen talousarvioesitys ei ole tasapainossa. Laskennallisesti tasapainoon pääseminen edellyttää 1,15 prosenttiyksikön veronkorotusta kunnallisveroon. Kaupunginvaltuusto päättää kunnallisveroprosentista erillisen valmistelun pohjalta syksyllä 2023 ja 2024.

Poistot ja arvonalentumiset

- Erillisten säästötoimenpiteiden vaikutukset poistoihin ja arvonalentumisiin on huomioitu laskennallisesti Kurikan vanhan lukion ja kahden varhaiskasvatusrakennuksen osalta.

Verrattuna tulorahoitukseen kaupunki investoi merkittävästi ja tämän seurauksena investointeja rahoitetaan lainarahalla. Tulorahoituksen tulisi riittää poistoihin ja arvonalentumisiin, investointeihin ja lainan hoitoon. Taloussuunnitelmakaudella 2023-2025 nettoinvestointien kokonaismäärä on 44,7 milj. euroa. Kurikan kaupungin talouden tasapainoon voidaan vaikuttaa merkittävästi investointien määrällä, priorisoinnilla ja ajoituksella.

Kriisikuntakriteerit

Kuntalain 118 §:ssä on säädetty erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Sen mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110 §:n

3 momentissa säädetyssä määräajassa. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Kurikan kaupunkikonsernin vuoden 2021 tilinpäätösluvuista kriisikuntakriteerit eivät täyty. FCG Finnish Consulting Group Oy:n Kurikan kaupungille laatiman ja kaupunginvaltuustolle 9.5.2022 esittämän taloudellisen selvityksen mukaan täyttyy yksi kriisikuntakriteerin tunnusluvuista vuosina 2022 ja 2023 ja kaksi kriisikuntakriteerin tunnuslukua vuosina 2024-2025.

KURIKAN KAUPUNGIN MUUTOKSET ORGANISAATIO-RAKENTEESSA

Etelä-Pohjanmaan maakunnan sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu ja tuotanto siirtyy Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Kurikan kaupungin organisaatiosta poistuu hallinto- ja talousosaston vastualueeseen kuuluva tulosalue perusturva ja sen toimielin tilaajalautakunta. Tilaajalautakunta on vastannut Kurikan kaupungin ja Ilmajoen kunnan välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen sekä vanhustenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä. Lisäksi sosiaalipalvelujen jaosto on vastannut Kurikan sosiaalipalvelujen järjestämisestä.

Edellä mainittujen palveluiden tuottajana toimii pääsääntöisesti JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä. JIK ky:n toiminnot sekä henkilökunta siirtyvät sosiaali-

ja terveyspalveluiden osalta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023. Ympäristöterveydenhuollon toiminta ei siirry hyvinvointialueelle, vaan kunnat vastaavat edelleen sen järjestämisestä. Kurikan kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.10.2022 § 127 päättänyt, että Kurikan kaupunki järjestää 1.1.2023 alkaen omana toimintana ympäristöterveydenhuollon palvelut ja toiminta siirtyy keskushallinnon alaisuuteen.

Kurikan kaupunginhallitus (25.10.2021 § 282) ja Ilmajoen kunnanhallitus (8.11.2021 § 309) ovat päättäneet aloittaa neuvottelut JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän purkamisesta.

TILIVELVOLLISET

Kuntalain 125 § mukaan tilivelvollisia ovat hallituksen, lautakuntien sekä niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Kurikan kaupungin tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat ovat seuraavat: kaupunginhallituksen jäsenet, lautakuntien jäsenet, kaupunginjohtaja, osastopäälliköt, talousjohtaja ja lautakuntien esittelijät.

Kuntalain mukaan tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä, että tekemättä jättämisestä. Tilivelvollisella on vastuu johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta ja kehittämisestä.

TALOUSARVION RAKENNE

Kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa. Talousarvio sisältää lisäksi yleisperustelut ja liitteet.

Kunnan kokonaistaloutta kuvataan talousarvion ja -suunnitelman tuloslaskelmaosassa ja rahoituslaskelmaosassa. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden toteuttamiseen tarvittavat menot ja tulot. Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat verotulot, valtionosuudet ja varsinaisen toiminnan menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulorahoituksen riittävyytenä eri suunnitelmavuosina.

Tuloslaskelmaosasta suoraan saatavat tunnusluvut ovat toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli- tai alijäämä.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää.

Rahoitussuunnitelmassa esitetään, kuinka investoinnit ja muut sijoitukset pysyviin vastaaviin sekä pääoman palautukset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan. Rahoitustarvetta voidaan kattaa lainanotolla tai vapauttamalla taseen pysyviin tai vaihtuviin vastaaviin sitoutunutta pääomaa.

Taloussuunnitelma ja talousarvio ovat valtuuston toiminnan ja talouden ohjausvälineitä. Muut toimielimet ohjaavat palvelu- ja viranomaistoimintaa käyttösuunnitelmilla.

VÄESTÖ- JA TYÖPAIKKATAVOITTEET

Kaupunki

Kurikan väestö- ja työpaikkakehitykseen toivotaan pitkällä tähtäimellä muutosta onnistuneella elinkeinopoliitiikalla ja markkinoinnilla, kasvavalla vetovoimalla sekä positiivisen suhdannekehityksen avulla. Kurikan kampus ja sen lähes 800 opiskelijaa muodostavat kaupungin alueelle valtavan osaamis- ja väestöpotentiaal. Kurikan kaupungin omat väestö- ja työpaikkatavoitteet perustuvat kaupungin omien toimenpiteiden vaikutuksiin.

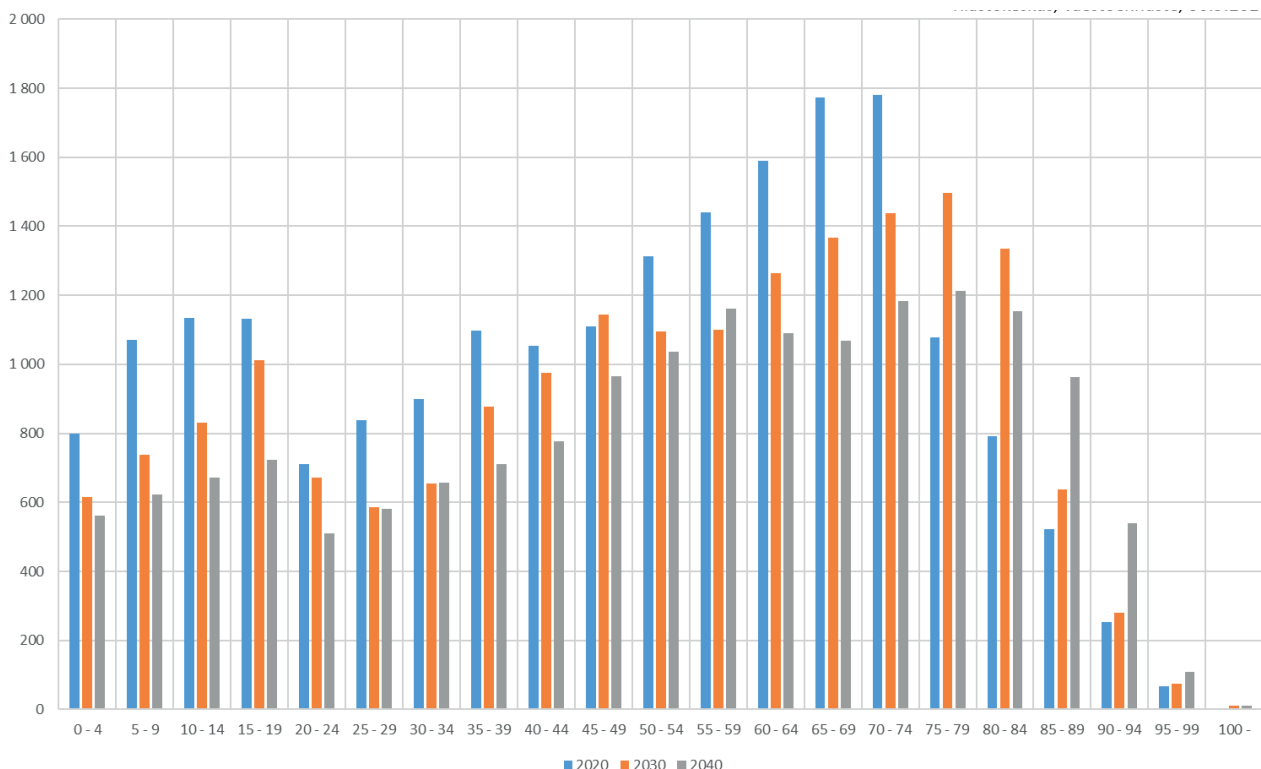
Kurikan väestöennusteet noudattavat valtakunnallisia trendejä; kaupungin väestö vähenee ja vanhenee nopeasti seuraavan parinkymmenen vuoden aikana ja keskittyy kaupungin sisällä keskustajamiin. Väestön ikääntymisen lisäksi huoltosuhdetta heikentää työikäisen väestön väheneminen. Syntyvyys on heikentynyt kaikilla kaupungin alueilla. Muutokset asettavat paineen sopeuttaa varhaiskasvatus- ja kouluverkkoa vastaamaan väestörakennetta.

Kaupungin omissa ennusteissa väestön määrässä tavoitellaan tällä valtuustokaudella väestömäärän alenemisen tuntuvaa hidastumista, ja uuden strategian mukaan jopa pysäyttämistä. Kurikassa teollisuuden työpaikkojen kehityksessä pyritään turvaamaan työvoiman saatavuus yhteistyössä yritysten ja koulutustoimijoiden kanssa. Metalliteollisuudessa on kärsitty viime vuosina jopa työvoimapulaa. Tähän tarpeeseen on kaupunki reagoinut lähtemällä mukaan työllisyyden kuntakoiteiluun sekä seutukaupunkihankkeeseen, jossa ulkomaiset rekrytoinnit ovat keskiössä.

Magneetin alueen rakentuminen tulee lisäämään Kurikan palvelualojen työpaikkoja. Väestön ikääntymisen haastaa yritykset ja kunnat miettimään palveluiden tuottamista uudestaan. Etelä-Pohjanmaan työllisyystilanne oli elokuun lopussa 2022 edellisvuotta hieman parempi. Koko maan työttömyysprosentti oli 9,1 %, Etelä-Pohjanmaan 5,9 % ja Kurikan 6,8 %.

Kurikan väestö vuonna 2020 ja ennuste vuosille 2030 ja 2040 ikäryhmittäin, henkeä

Lähde: Tilastokeskuksen väestöennuste, 30.9.2021

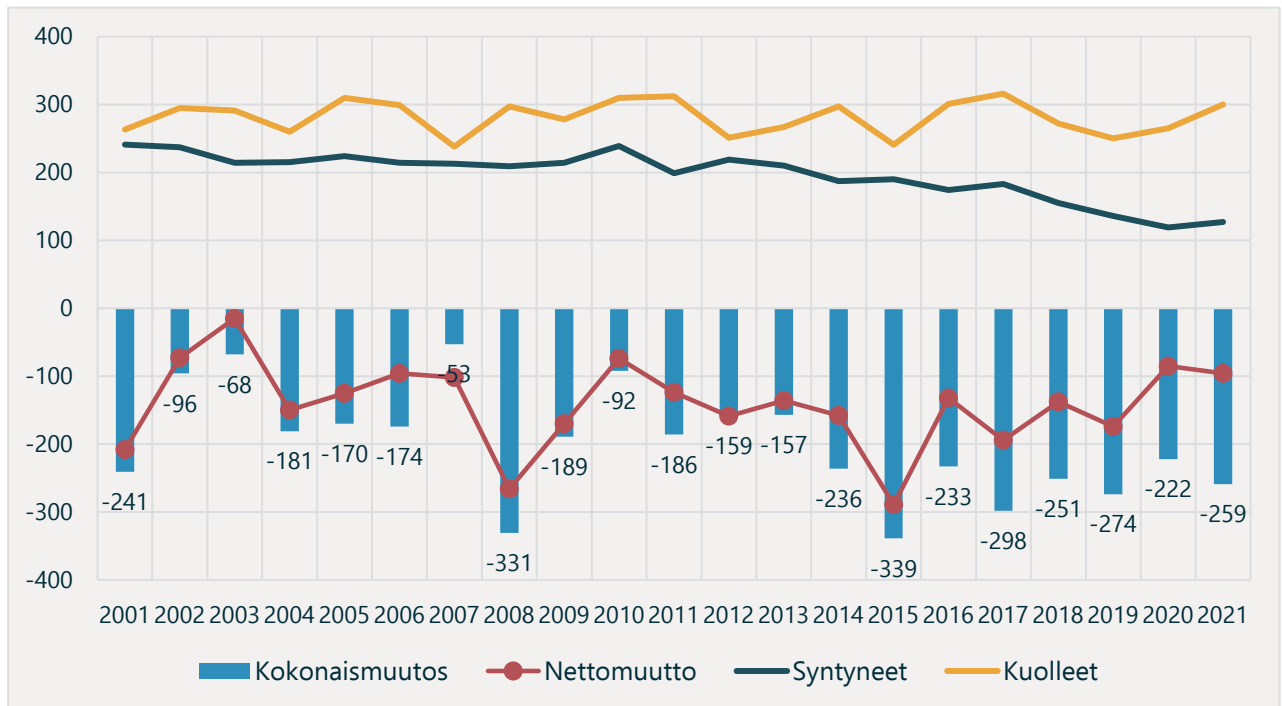

Väestön kehitys

Kurikan luonnollinen väestönkasvu (syntyneet – kuolleet vuoden aikana) on ollut pitkään negatiivinen. Myös nettomuutto (tulomuutto – lähtömuutto) on ollut negatiivista v. 2001–2021. Opiskelemaan lähtevien aiheuttama muuttotappio vähentää myös asukaslukua.

Kurikan väestömuutokset 2001-2021, henkeä

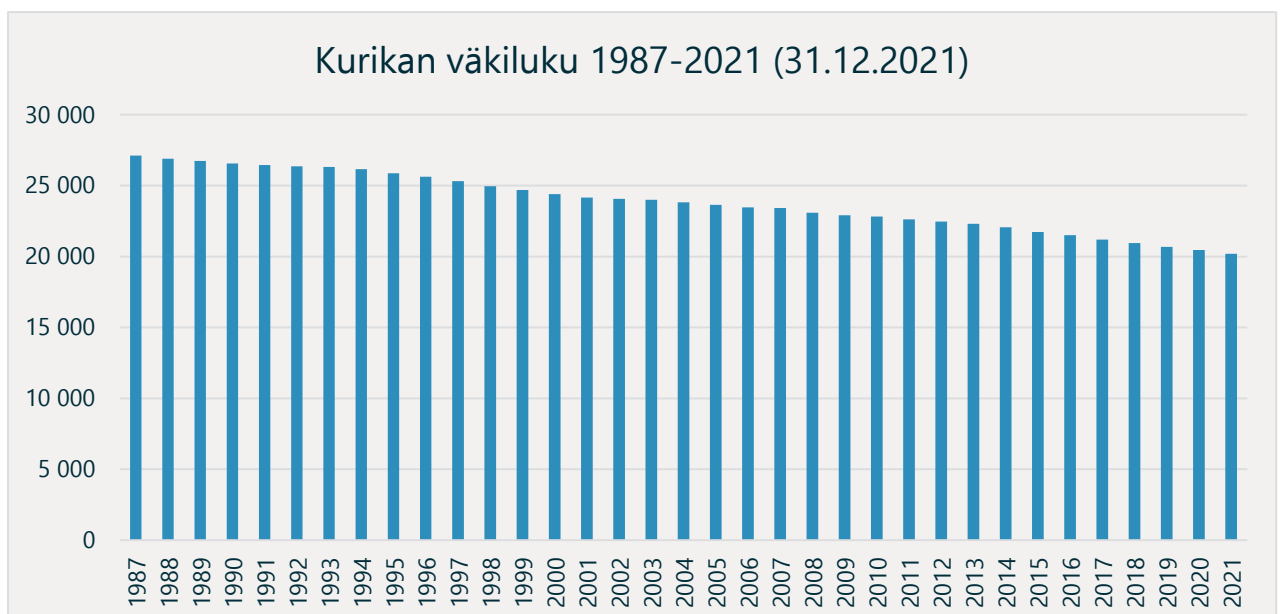
Lähde: Tilastokeskus 2022, väestömuutokset, haettu 4.10.2022

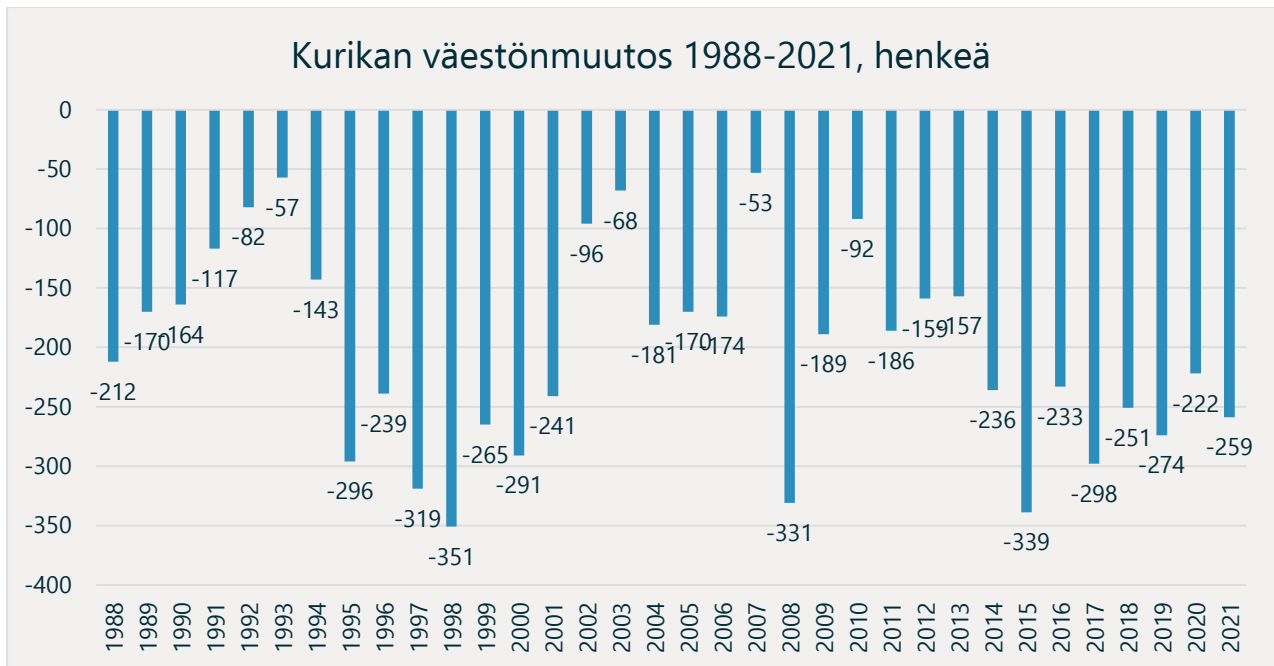
Kurikan väkiluvun kehitys

Kurikan väkiluku on ollut pitkään laskeva (1987: 27 112–2021: 20 197).

Kurikan väestömuutoksissa näyttää olevan varsin selkeää muuttoliikkeestä johtuvaa jaksollisuutta.

Lähde: Tilastokeskus 2022, Väestörakenne, haettu 3.10.2022

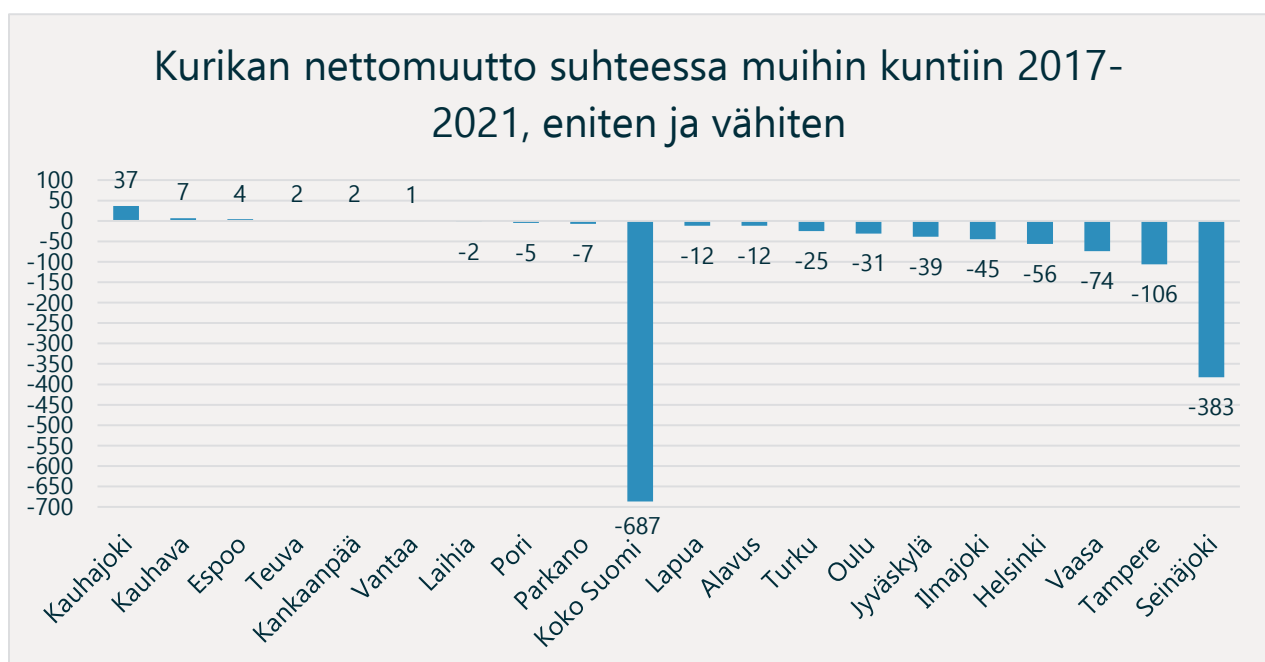
Lähde: Tilastokeskus 2022, Väestörakenne, haettu 3.10.2022

Muuttaminen

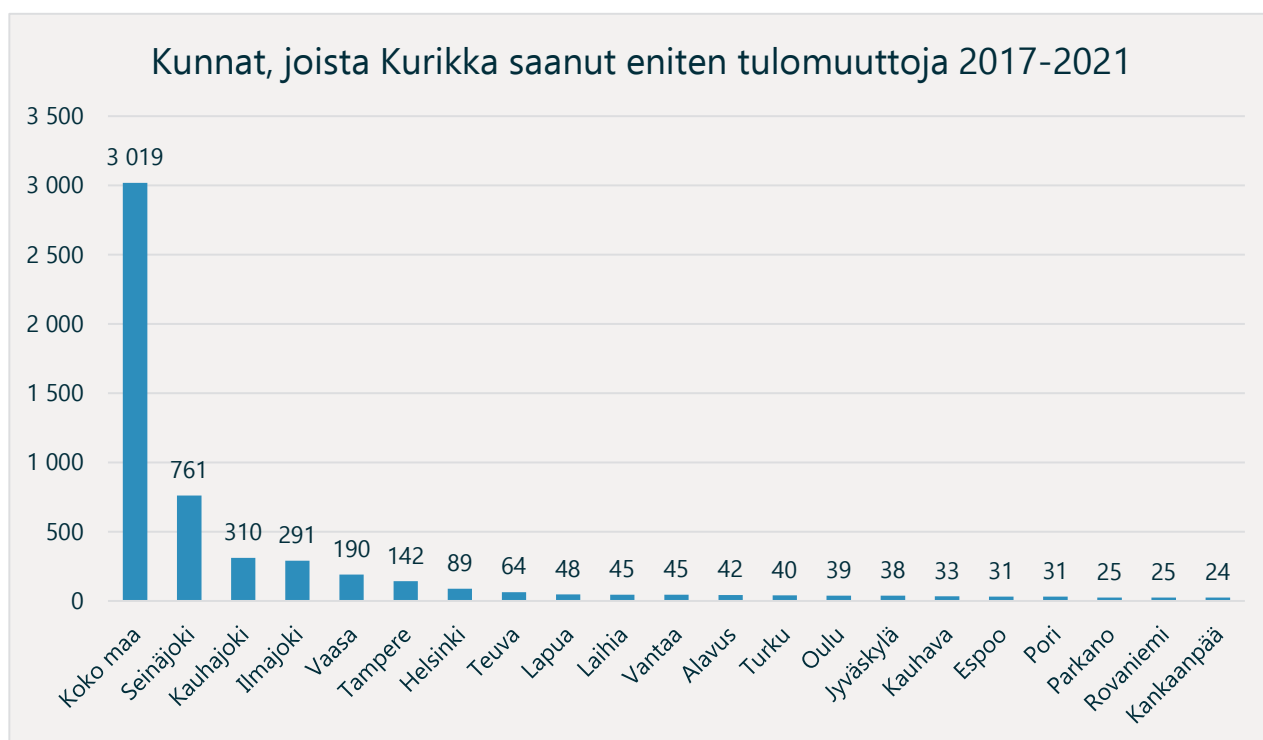
Nettomuutot v. 2017–2021 (tulomuutot – lähtömuutot) kertovat muuttovoitoista ja tappioista suhteessa muihin kuntiin. Kurikka on saanut eniten muuttovoittoa lähialueen kunnista Kauhajoelta ja Kauhavalta ja kärsinyt eniten muuttotappioita isommille opiskelukaupungeille kuten Seinäjoelle, Tampereelle ja Vaasalle.

Muuttoliikkeen taustalla merkittävimpiä syitä ovat opiskelu, työ, asuminen ja perhesuhteiden muutokset. Vuosina 2017–2021 Kurikka on saanut eniten maan sisäistä tulomuuttoa Seinäjoelta, Kauhajoelta ja Ilmajoelta.

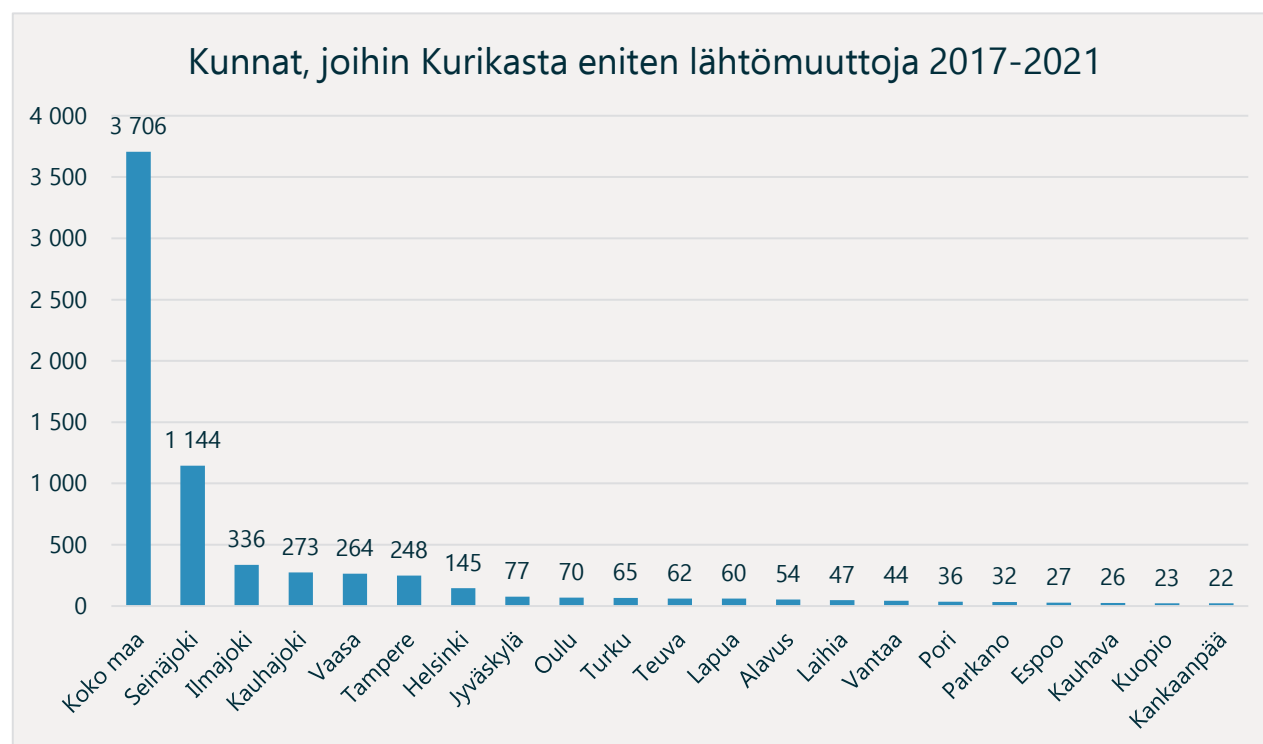
Vuosina 2017–2021 Kurikasta on eniten muutettu Seinäjoelle, Ilmajoelle ja Kauhajoelle.

Lähde: Tilastokeskus 2022, Muuttoliike, haettu 4.10.2022

Lähde: Tilastokeskus 2022, Muuttoliike, haettu 3.10.2022

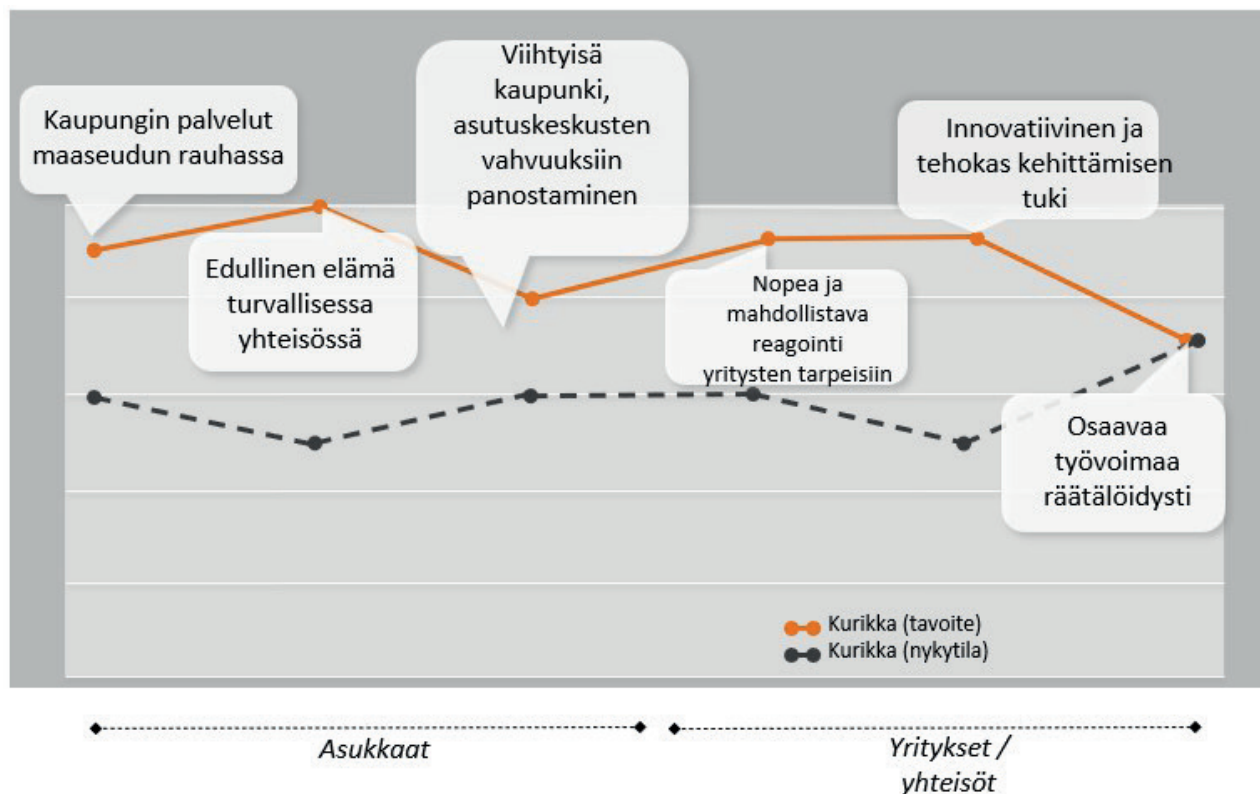
Lähde: Tilastokeskus 2022, Muuttoliike, haettu 4.10.2022

KURIKAN KAUPUNKISTRATEGIA

Kuntalain 37 §:n mukaan kuntastrategiassa päätehtävänä on kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarvio- ja suunnitelma tulee laatia niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 24.10.2022 § 275 hyväksynyt Kurikan kaupunkistrategian vuosille 2023-2027 ja esittää strategian hyväksymistä edelleen kaupunginvaltuustolle.

Lupauksemme

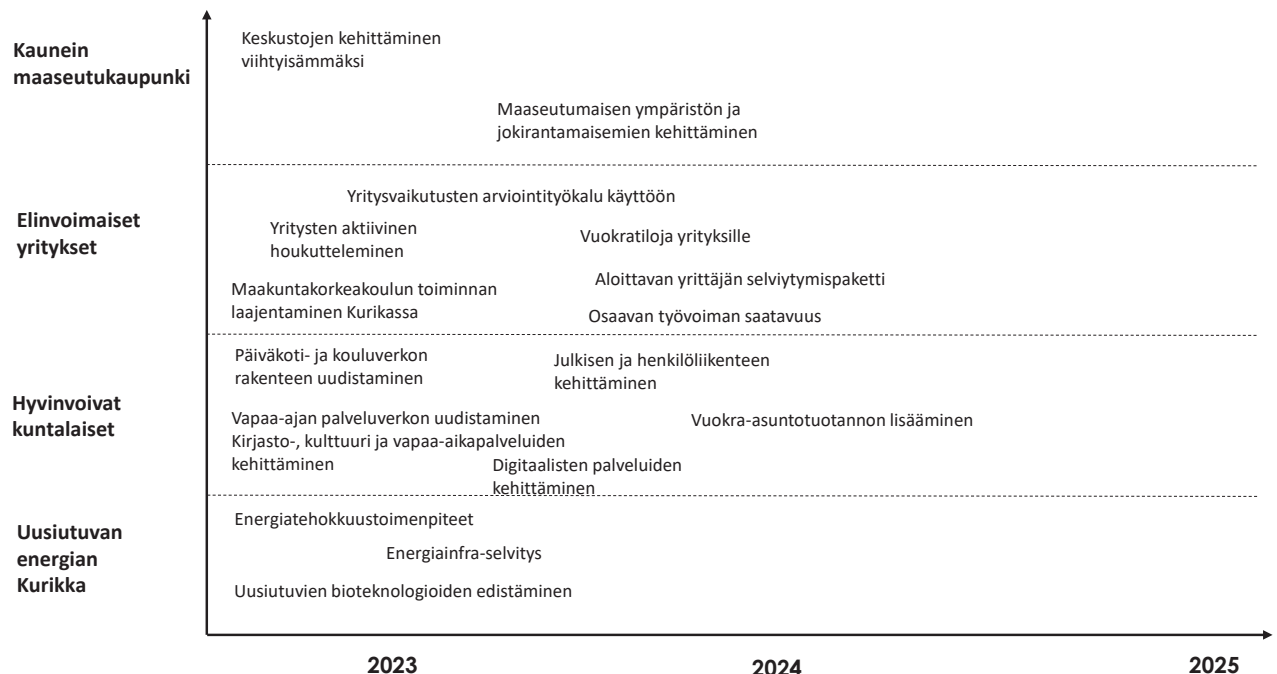
Kaupunkistrategian tavoitteet ja painopisteet

Tavoitteet	Energisin maaseutukaupunki			
	Asukasmäärän kasvu	Asukkaiden Hyvinvointi	Työpaikkojen määrän kasvu	Talouden tasapaino
Asiakasarvot	Asukkaat Kaupungin palvelut maaseudun rauhassa Edullinen elämä turvallisessa yhteisössä	Viihtyisä kaupunki, asutuskeskusten vahvuuksiin panostaminen	Yritykset / yhteisöt Nopea ja mahdollistava reagointi yritysten tarpeisiin	Innovatiivinen ja tehokas kehittämisen tuki Osaavaa työvoimaa räätälöidysti
Prosessit	Tehokas ja tarkoituksenmukainen palveluverkko Yhden luokun periaate Selkeät, saatavutettavat ja sähköiset palvelut Hanketoiminnan johtaminen	Markkinointi-investoinnit Kansainvälisyyskasvatus	Konserniohjauksen kehittäminen Yritysten houkuttelevuus	Ketterä päätöksenteko Reilu ja avoin johtajuus Yritysvaikutusten arviointi Yritysneuvonta
Resurssit ja osaaminen	Monipuoliset ja edulliset tontit Yhteisöllisyys Puhdas luonto ja luontoharrastuspaikat	Kaupungin palvelutarjooma Kulttuuriperintö ja luonnonympäristö	Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö Vaihtoehtoiset energiamuodot	Laadukkaat ja riittävät, edulliset vuokra-asunnot Kurikan Kampus Vakaa työmarkkina

Kaupunkistrategian tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

Tavoitteet	Mittarit	Toimenpiteet
Asukasmäärän kasvu Asukkaiden hyvinvointi	- Asukasluku (muutos %) - Nettomuutto - Hyvinvointikertomuksesta kuntalaisten hyvinvointi - Sairastavuusindeksi	- Kaupungin kehittäminen viihtyisämmäksi - Maaseutumaisen ympäristön ja jokirantamaisemien kehittäminen - Päiväkotij- ja kouluverkon rakenteen uudistaminen ja kehittäminen - Vapaa-ajan palveluverkon uudistaminen ja kehittäminen - Kirjasto-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden kehittäminen - Julkisen ja henkilöliikenteen kehittäminen - Digitaalisten palveluiden kehittäminen - Vuokra-asuntotuotannon lisääminen
Hyvinvoiva henkilöstö Ja tasapainoinen talous	- Henkilöstön työtyytyväisyys, mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön, henkilötyöpäivät, sairauspoissaolojen hallinta/seuranta - Talousarvioon vahvistetut mittarit	- Seurataan vuosittain henkilöstökertomuksessa - Seurataan vuosittain tilinpäätöksen tunnusluvulla
Työpaikkojen määrän kasvu	- Työpaikkojen määrä - Yritysten toimipaikkojen määrä - Avointen työpaikkojen määrä	- työvoiman saatavuuden parantaminen - Maakuntakorkeakoulun toiminnan laajentaminen Kurikassa - Yritysten aktiivinen houkuttelevuus - Yritysvaikutusten arviointityökalu käyttöön - Vuokratiloja yrityksille
Energiaudistus Hiilineutraalisuus	- Hiilijalanjälki - Omavaraisuusaste - Energian säästötavoitteet	- Uusiutuvan energian Kurikka, energiatehokkuustoimet - Energiainfra-selvitys - Uusiutuvien bioteknologioiden edistäminen

Kaupunkistrategian polku suunnitelmavuosina 2023-2025

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, toiminnan jatkuvuus ja häiriöttömyys. Riskienhallinnan avulla tunnistetaan kaupungin toimintaan mahdollisesti vaikuttavat tapahtumat ja saatetaan tapahtumien riskit hyväksyttävälle tasolle. Riskienhallinta kytkeytyy talousarvion laadintaan ja tavoitteita asetettaessa tulee varmistaa, että riskit ja niiden hallinta otetaan asianmukaisesti huomioon. Lautakuntien tulee omilla vastualueillaan sopia yhdessä viranhaltijoiden kanssa riskienhallinta-toimenpiteistä ja niiden säännöllisestä seurannasta.

Riskien tunnistaminen, analysointi ja riskienhallinta-toimenpiteiden osastotasoinen dokumentointi sekä raportointi laaditaan yhtenäisellä kaupunkikonsernin riskikartoituslomakkeella. Osastoja on ohjeistettu raportoimaan asianomaisille toimielimille lokakuun 2022 loppuun mennessä. Osastotasoiset raportit koostetaan yhteen tytäryhtiöiden riskiraportoinnin kanssa edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi annettavaksi.

Kaupunginvaltuuston 8.10.2018 hyväksymän konserniohjeen mukaan kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee noudattaa kaupunginvaltuuston

hyväksymää kaupunkikonsernin yhteistä riskienhallintapolitiikkaa. Yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla on, että yhteisön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja niitä seurataan. Tytäryhteisöjen tulee raportoida vuosittain konsernitiilinpäätöksessä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintatavasta ja tuloksellisuudesta, yhteisön strategisia tavoitteita uhkaavista merkittävistä riskeistä sekä strategisista mahdollisuuksista.

Talousarvion 2023 ja taloussuunnitelman 2023-2025 käyttötalouso-sassa osastot antavat riskianalyysi-otsikon alla sanallisen selvityksen merkittävistä ja kriittisistä riskeistä, jotka saattavat toteutuessaan estää asetettujen tavoitteiden saavuttamisen. Toimintakertomukseen kaupunginhallitus antaa selonteon sisäisestä valvonnasta ja konsernivalvonnasta sekä arvion merkittävimmistä riskeistä ja niiden hallinnasta.

Kurikan kaupunkikonsernin riskikartassa riskit on luokiteltu strategisiin, toiminnallisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä. Riskikartta toimii myös tukena riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa.

KÄYTTÖTALOUSOSA

KÄYTTÖTALOUSOSA

Seuraavilla sivuilla olevassa talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut toiminnalliset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimelle tehtävän tai tehtävien hoitamiseen. Toiminnallinen tavoite on valtuuston toimielimelle tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite. Kaupunginvaltuusto hyväksyy erikseen talousarvioasetelman.

Sitovuustaso

Talousarvion käyttötalousosan valtuustoon nähden sitovat määrärahat ovat sitovia nettomääräisinä, eli toimintakatetasolla. Hallintokunnille asetetut BSC-mittariston mukaiset tavoitteet ovat sitovia. Muut hallintokunnille asetetut tavoitteet ja suoritukset ovat sitovia siltä osin kuin käyttötalouden taulukoissa näin todetaan.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion muutosten esittämisoikeus ja -velvollisuus koskee samalla tavoin sekä määrärahoja että sitovia tavoitteita. Määrärahan korotuksen tai tuloarvion alentamisen yhteydessä on arvioitava myös toimintaa koskevien tavoitteiden muutostarve.

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kuuluvat talousarvion käyttötalousosaan.

Kaupunginhallituksen hyväksymät talousarvion täytäntöönpano-ohjeet ohjaavat hallintokuntia talousarvioon liittyvien tavoitteiden ja sääntöjen noudattamisessa. Kaupunginhallituksella on oikeus antaa osastoille sitovat ohjeet avoimiksi tulevien virkojen, viransijaisten ja työsuhteisten työntekijöiden palkkaamisesta. Osastoilla ei ole oikeutta lisätä virka- eikä työsuhteisten työntekijöiden määrää. virkojen ja työsuhteisten työntekijöiden täyttölupaesitysten osalta on tehtävä riittävä tarvehankinta ja tarve täyttämiseksi on perusteltava.

Neljännesvuosittain kunkin osaston on annettava valtuustolle selonteko talouden- ja toiminnan toteutumisesta.

Käyttösuunnitelmat

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättävät omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä. Käyttösuunnitelmilla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille osamäärärahoiksi ja osatuloarvioiksi.

Kaupunginhallituksen tai lautakunnan määräämä, sen alainen viranhaltija päättää seuraavan tason käyttösuunnitelmista sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja osamäärärahojen käytöstä asettamalla tarkennetut tavoitteet ja jakamalla osamäärärahat ja -tuloarviot pienempiin ja tarkempiin osiin.

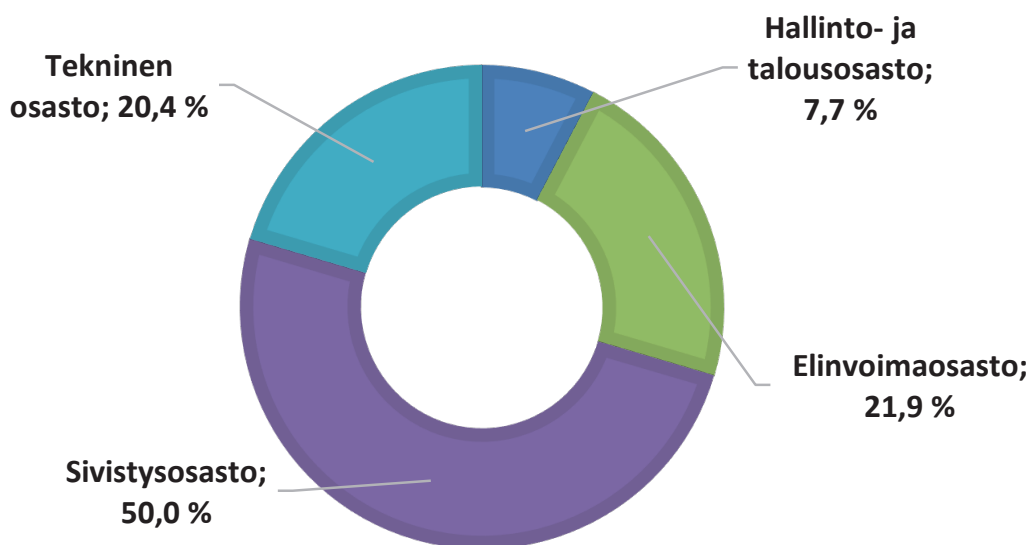
Sisäisen valvonnan ohjeiden mukaan hyväksytyt käyttösuunnitelmat on toimitettava taloustoimistoon kahden kuukauden kuluessa talousarvion hyväksymisestä.

Käyttötalous, yhdistelmä

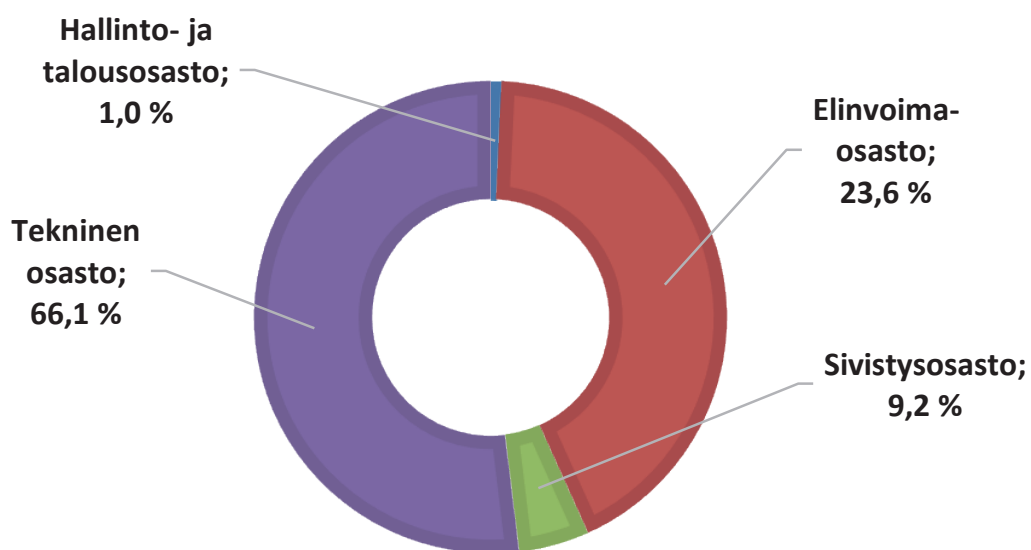
Seuraavassa laskelmassa on verrattu talousarviota 2023 vuoden 2021 tilinpäätökseen ja vuoden 2022 alkuperäiseen talousarvioon.

					Muutos vrt. TP2021 %	Muutos vrt. TA22 %
HALLINTO- JA TALOUSOSASTO		TP 2021	TA 2022	TA 2023		
Tulot	Vaalit	23 383	19 825	35 000		
	Tilintarkastus	0	0	0	0,0	0,0
	Keskushallinto	593 262	158 375	265 120	-55,3	67,4
	Tilaajalautakunta	25 204	19 197	4 545	-82,0	-76,3
	Tulot yhteensä	641 849	197 397	304 665	-52,5	54,3
Menot	Vaalit	-114 609	-37 818	-35 750	-68,8	
	Tilintarkastus	-42 328	-49 906	-50 540	19,4	1,3
	Keskushallinto	-102 257 521	-93 719 219	-7 063 275	-93,1	-92,5
	Tilaajalautakunta	-62 088	-46 471	-12 803	-79,4	-72,4
	Menot yhteensä	-102 476 546	-93 853 414	-7 162 368	-93,0	-92,4
Netto	Vaalit	-91 226	-17 993	-750	-99,2	
	Tilintarkastus	-42 328	-49 906	-50 540	19,4	1,3
	Keskushallinto	-101 664 259	-93 560 844	-6 798 155	-93,3	-92,7
	Tilaajalautakunta	-36 884	-27 274	-8 258	-77,6	-69,7
	Netto, Hallinto- ja talousosasto	-101 834 697	-93 656 017	-6 857 703	-93,3	-92,7
ELINVOIMAOSASTO						
Tulot	Elinvoimalautakunta	235 152	270 091	328 814	39,8	21,7
	Lomituspalvelut	7 180 644	18 147 908	16 737 734	133,1	-7,8
	Maaseutupalvelut		0	0		0,0
	Tulot yhteensä	7 415 796	18 417 999	17 066 548	130,1	-7,3
Menot	Elinvoimalautakunta	-1 051 796	-3 451 075	-3 379 746	221,3	-2,1
	Lomituspalvelut	-7 099 388	-18 135 456	-16 715 097	135,4	-7,8
	Maaseutupalvelut	-344 122	-386 091	-388 729	13,0	0,7
	Menot yhteensä	-8 495 306	-21 972 622	-20 483 572	141,1	-6,8
Netto	Elinvoimalautakunta	-816 644	-3 180 984	-3 050 932	273,6	-4,1
	Lomituspalvelut	81 256	12 452	22 637	-72,1	81,8
	Maaseutupalvelut	-344 122	-386 091	-388 729	13,0	0,7
	Netto, Elinvoimaosasto	-1 079 510	-3 554 623	-3 417 024	216,5	-3,9
SIVISTYSOSASTO						
Tulot	Sivistyslautakunta	2 330 966	1 232 960	1 396 984	-40,1	13,3
	Vapaa-aikalautakunta	535 981	708 820	538 920	0,5	-24,0
	Tulot yhteensä	2 866 947	1 941 780	1 935 904	-32,5	-0,3
Menot	Sivistyslautakunta	-39 847 351	-41 265 237	-42 854 538	7,5	3,9
	Vapaa-aikalautakunta	-3 618 528	-3 905 700	-3 976 761	9,9	1,8
	Menot yhteensä	-43 465 879	-45 170 937	-46 831 299	7,7	3,7
Netto	Sivistyslautakunta	-37 516 385	-40 032 277	-41 457 554	10,5	3,6
	Vapaa-aikalautakunta	-3 082 547	-3 196 880	-3 437 841	11,5	7,5
	Netto, Sivistisosasto	-40 598 932	-43 229 157	-44 895 395	10,6	3,9
TEKNINEN OSASTO						
Tulot	Tekninen toimi	20 580 478	20 195 419	20 172 033	-2,0	-0,1
	Ympäristötoimi	711 147	678 500	663 500	-6,7	-2,2
	Tulot yhteensä	21 291 625	20 873 919	20 835 533	-2,1	-0,2
Menot	Tekninen toimi	-23 977 904	-21 852 527	-17 845 499	-25,6	-18,3
	Ympäristötoimi	-1 111 276	-1 270 212	-1 268 220	14,1	-0,2
	Menot yhteensä	-25 089 180	-23 122 739	-19 113 719	-23,8	-17,3
Netto	Tekninen toimi	-3 397 426	-1 657 108	2 326 534	-168,5	-240,4
	Ympäristötoimi	-400 129	-591 712	-604 720	51,1	2,2
	Netto, Tekninen osasto	-3 797 555	-2 248 820	1 721 814	-145,3	-176,6
KAUPUNKI YHTEENSÄ						
Tulot		32 216 217	41 431 095	40 142 650	24,6	-3,1
Menot		-179 526 911	-184 119 712	-93 590 958	-47,9	-49,2
Netto		-147 310 694	-142 688 617	-53 448 308	-63,7	-62,5

Käyttötalous, menot jakautumien

Käyttötalous, tulojen jakautuminen

HALLINTO- JA TALOUSOSASTO

Toiminnan kuvaus

Hallinto- ja talousosasto vastaa kaupunginhallituksen ja -valtuuston asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi osaston vastuualueeseen kuuluvat kaupungin toimistopalvelut, henkilöstö- ja talouspalvelut sekä IT-asiat.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Prosessien kehittäminen ja sähköistäminen, henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja omistajastrategian laatiminen.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Toiminnan tehostaminen prosessien kehittämisen myötä.

Riskianalyysi

Avainhenkilönsikin realisoituminen estää saavuttamasta määritellyt tavoitteet määritellyssä ajassa.

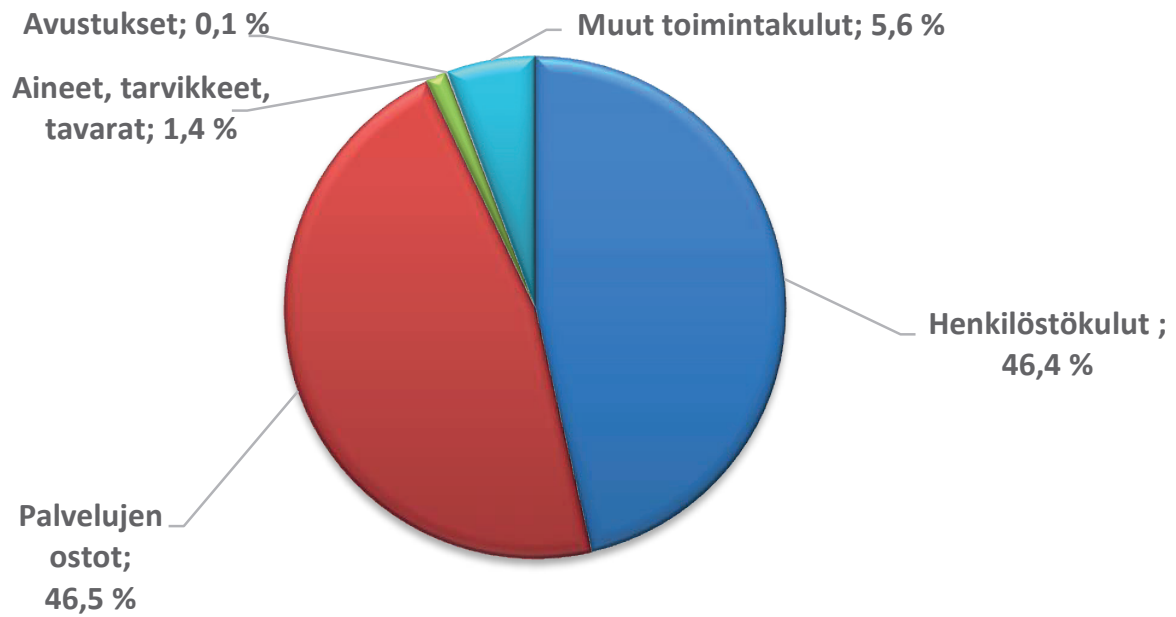
Henkilöstöresurssit

Kaupunginhallituksen henkilövahvuuteen kuuluvat kaupunginjohtaja ja elinvoimajohtaja 40 %. Kaupunginhallituksen alaisen hallinto- ja talousosaston henkilöstöön kuuluvat:

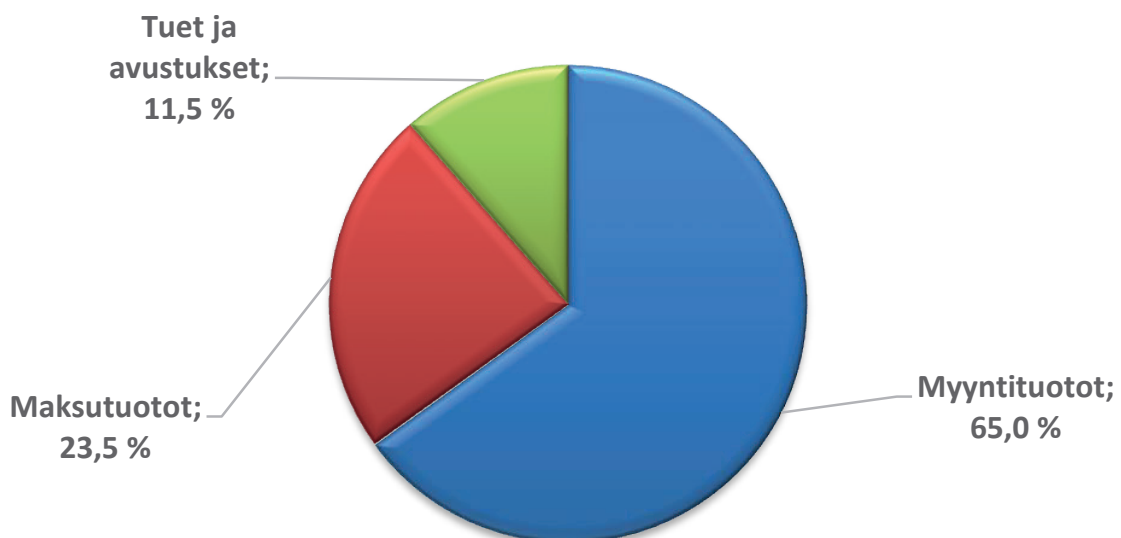
Hallintojohtaja, talousjohtaja, tiedottaja, controller, 2 taloussihteeriä, hankintasihteeri, 2 laskentasihteeriä, pääkirjanpitäjä, 2 kirjanpitäjää, tietohallintopäällikkö, 2 it-tukihenkilöä, 3 järjestelmäasiantuntijaa, 4 palkkasihteeriä, henkilöstöpäällikkö, henkilöstösihteeri, hallinnon suunnittelija, 9,6 toimistosihteeriä, arkistosihteeri, palveluneuvoja, graafinen suunnittelija, viestintäsuunnittelija ja logistiikka-asiantuntija. Lisäksi osaston henkilöstöresursseihin 1.1.2023 alkaen lukeutuu ympäristöterveydenhuollon henkilöstö, jonka määrä tarkentuu loppuvuoden 2022 aikana.

Hallinto- ja talousosasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vaalit					
Toimintatuotot	23 383	19 825	35 000	70 000	24 000
Toimintakulut	-114 609	-37 818	-35 750	-71 500	-35 750
Toimintakate	-91 226	-17 993	-750	-1 500	-11 750
Tilintarkastus					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-42 328	-49 906	-50 540	-50 540	-50 540
Toimintakate	-42 328	-49 906	-50 540	-50 540	-50 540
Keskushallinto					
Toimintatuotot	593 262	158 375	265 120	265 120	265 120
Toimintakulut	-102 257 521	-93 719 219	-7 063 275	-7 063 275	-7 063 275
Toimintakate	-101 664 259	-93 560 844	-6 798 155	-6 798 155	-6 798 155
JIK-tilaajalautakunta					
Toimintatuotot	25 204	19 197	4 545		
Toimintakulut	-62 088	-46 471	-12 803		
Toimintakate	-36 884	-27 274	-8 258		
Yhteensä					
Toimintatuotot	641 849	197 397	304 665	335 120	289 120
Toimintakulut	-102 476 546	-93 853 414	-7 162 368	-7 185 315	-7 149 565
Toimintakate	-101 834 697	-93 656 017	-6 857 703	-6 850 195	-6 860 445

Menot, Hallinto- ja talousosasto

Tulot, Hallinto- ja talousosasto

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Prosessit		
Prosessien kehittäminen ja sähköistäminen.	Sähköisen asianhallinnan Tweb:in käyttöönotto 1.1.2023 alkaen.	kyllä
	Sähköinen sopimusten hallinta Twebin yhteyteen vuoden 2023 kuluessa.	kyllä
	M-Files arkistoinnin käyttöönotto nykyistä laajemmin vuoden 2023 kuluessa	kyllä
	Tuntipalkkojen maksatukseen liittyvien tehtävien suoraviivaistaminen vuoden 2023 kuluessa	kyllä
	Ostolaskujen automaattitiliöinnin käyttöönotto vuoden 2023 kuluessa.	kyllä
Resurssit ja osaaminen		
Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja tarvittavan resurssin varmistaminen	Henkilöstön kouluttaminen uusien prosessien käyttöönottoon.	kyllä
	Tiimityön tiivistäminen. Esimiehien ja tiimien kouluttaminen.	kyllä
	Osaamisen kehittämisen henkilökohtainen vastuunotto.	Hyvinvointikeskustelun yhteydessä todetun koulutustarpeen tukeminen.
Henkilöstön hyvinvoinnin varmistaminen.	Vuosittaiset työilmapiirikyselyt.	Tavoite 3-4 (asteikko 1-5).
Talous		
Tasapainoinen talous	Talouden tasapainottaminen pitkällä aikavälillä	Talousarvioon vahvistetut mittarit
Kustannustietoisuuden lisääminen ja tiedolla johtamisen vahvistaminen	Seurannan ja raportoinnin kehittämisen alkuvuodesta 2023.	kyllä
	Systemaattisten periaatteiden ja käytäntöjen määrittelemisen osastojen taloustietojen läpikäynnille alkuvuodesta 2023.	kyllä

TILAAJALAUTAKUNTA

Sote-uudistuksen myötä perusturvapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Tilaajalautakunnalla on siihen asti järjestämisvastuu Ilmajoen kunnan ja Kurikan kaupungin välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti terveyden- ja sairaanhoitopalveluista sekä vanhustenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon palveluista. Tilaajalautakunnan tehtävät vuoden 2023 aikana rajoittuvat vuoden 2022 palvelutilauksen loppuraportointiin, siksi lautakunnalle ei ole asetettu strategisia tavoitteita.

Sosiaalipalvelujen järjestämisestä on vuonna 2022 vastannut sosiaalipalvelujen jaosto ja myös tältä osin järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle.

Työllisyyspalvelut, jotka eivät lukeudu sosiaalipalveluihin, on vuonna 2022 järjestänyt elinvoimalautakunta. Elinvoimalautakunta vastaa jatkossakin työllisyyspalveluista, mutta tuottaa ne omana toimintana.

JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä on perustettu tuottamaan Ilmajoen ja Kurikan terveyden- ja sairaanhoitopalveluja sekä vanhustenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon palveluja. JIK ky:n henkilökunta siirtyy sote-uudistuksen myötä lähes kokonaisuudessaan hyvinvointialueen palvelukseen. Kurikkaa järjestää ympäristöterveydenhuollon palvelunsa jatkossa omana toimintana osana keskushallintoa ja JIK ky:n henkilöstö tältä osin siirtyy kaupungin palvelukseen.

ELINVOIMAOSTASTO

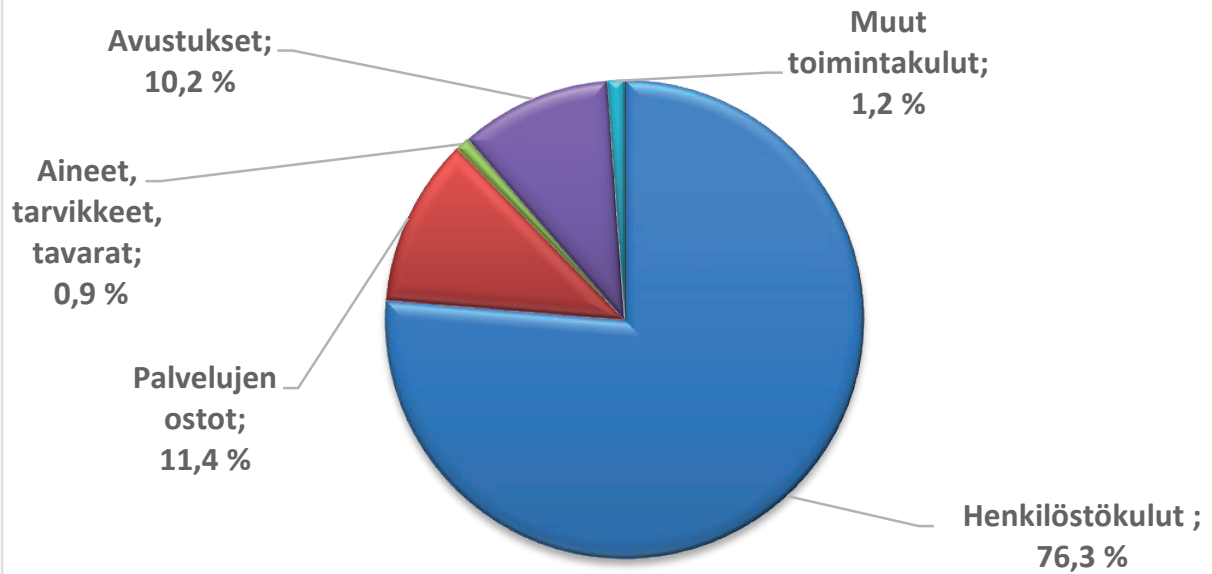
Tavoitteet

Toteutetaan Kurikan alkuvuoden 2023 aikana valmistuvaa elinvoimaohjelmaa osana uutta kaupunkistrategiaa. Kaupungin liike- ja teollisuusalueiden markkinointia tehostetaan. Yritykset saavat Yrityspalvelupiste Formusta laadukkaat palvelut yhden luukun periaatteella Formun verkostojen kautta. Tuotetaan kaikille yrityksille tasavertaiset palvelut. Osallistutaan sellaisiin yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin, jotka tukevat kaupungin strategian toteuttamista. Kannustetaan yrityksiä kansainvälistymiseen.

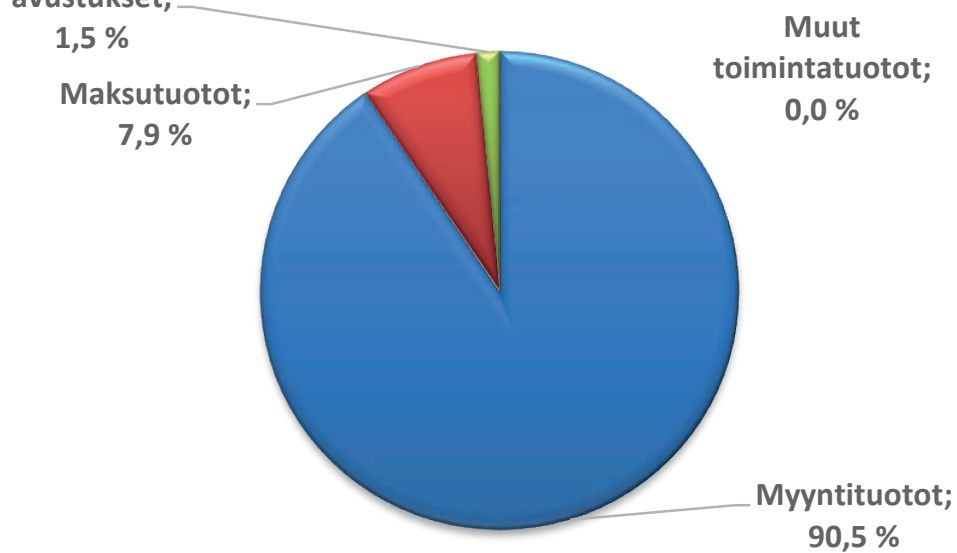
Lomituspalvelut toteutetaan niin, että maatalousyrittäjät voivat käyttää täysimääräisesti ja tasapuolisesti kaikki vuosilomansa ja saada tarvittaessa sijaisapua ja maksullista lomitusta. Maakunnalliset lomituspalvelut tuotetaan asiantuntevasti ja tehokkaasti, asiakkaiden toiveita kuunnellen ja arvostaen. Toiminnassa noudatetaan lainsäädännön ja Melan ohjeiden linjaa. Lomituspalvelut katsovat asioita koko maakunnan alueen näkökulmasta ja omalta osaltaan vahvistavat maatalousyrittäjien ja turkistuottajien hyvinvointia.

Elinvoimaosasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Elinvoimalautakunta					
Toimintatuotot	235 152	270 091	328 814	328 814	328 814
Toimintakulut	-1 051 796	-3 451 075	-3 379 746	-3 379 746	-3 379 746
Toimintakate	-816 644	-3 180 984	-3 050 932	-3 050 932	-3 050 932
Lomituspalvelut					
Toimintatuotot	7 180 644	18 147 908	16 737 734	16 737 734	16 737 734
Toimintakulut	-7 099 388	-18 135 456	-16 715 097	-16 715 097	-16 715 097
Toimintakate	81 256	12 452	22 637	22 637	22 637
Maaseututoimi					
Toimintatuotot	0				
Toimintakulut	-344 122	-386 091	-388 729	-388 729	-388 729
Toimintakate	-344 122	-386 091	-388 729	-388 729	-388 729
Yhteensä					
Toimintatuotot	7 415 796	18 417 999	17 066 548	17 066 548	17 066 548
Toimintakulut	-8 495 306	-21 972 622	-20 483 572	-20 483 572	-20 483 572
Toimintakate	-1 079 510	-3 554 623	-3 417 024	-3 417 024	-3 417 024

Menot, Elinvoimaosasto

Tulot, Elinvoimaosasto

ELINVOIMALAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Elinvoimalautakunnan alaisuudessa toimii vuonna 2023 kehittämissyksikkö, maaseutupalvelut ja työllistämispalvelut sekä maahanmuuttajien kotoutumispalvelut.

Lautakunnan tehtävät:

- Kasvattaa kaupungin veto- ja elinvoimaa
- Edistää kaupungin vuorovaikutusta yritysten kanssa
- Lisätä asukkaiden, yhdistysten ja yhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia
- Kasvattaa kaupungin tunnettua ja positiivista imagoa
- Edustaa kaupunkia Kurikan tapahtumissa
- Koordinoida kaupungin kansainvälistymistä ja ystävyyskaupunkitoimintaa
- Tehdä aloitteita elinkeinoelämän, hyvinvoinnin ja kulttuurin kehityshankkeista ja ohjata niiden valmistelua
- Seurata yritysten, yhdistysten ja kaupungin asukkaiden tyytyväisyyttä kaupungin tarjoamiin palveluihin ja tehdä esityksiä palvelun kehittämiseksi
- Arvioida toimintaansa säännöllisesti
- Maaseutuhallinnon tehtävät
- Työllisyydenhoidon palvelut ja Työllisyyden kuntakokeilu

Kehittämistoimi toteuttaa valtuuston vuoden 2023 aikana hyväksymää elinvoimaohjelmaa 2023–2027. Elinvoimaohjelma on osa kaupunkistrategiaa. Kehittämistoimi vastaa kehittämisohjelman laadinnasta ja toimenpiteiden toteuttamisesta elinvoimalautakunnan tehtäväkentän puitteissa. Yrityspalvelupiste Formu tarjoaa yhteistyökumppaniensa kautta kattavat yrityspalvelut yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville. Palvelut koostuvat mm. kaupungin elinkeinotoimesta ja hanketoimijoista, SeAMK maakuntakorkeakoulusta, Leaderista, Viexposta ja Uusyrityskeskuksesta. Maaseutupalvelut

tuottavat osana kehittämisspalveluja maaseutuhallintoon ja maaseudun kehittämiseen liittyviä palveluja yrityksille ja asukkaille. Lomituspalvelut tuottavat laadukkaat maatalous- ja turkislomituspalvelut koko Etelä-Pohjanmaan sekä Laihian ja Kristiinankaupungin maatalousyrittäjille.

Tärkeimmät toimenpiteet:

- Elinvoimalautakunnan määrittelemät painopisteet
- Liike- ja teollisuusalueiden markkinointi
- Kurikan Kampuksen vetovoiman lisääminen, yritysyhteistyön edistäminen ja tapahtumien järjestämisessä tukeminen.

Henkilöstöresurssit

Elinvoimaosaston hallinto

- Elinvoimajohtaja 60 %

Elinkeinopalvelut

- 2 yritysasiantuntijaa
- hankekoordinaattori
- maahanmuuttokoordinaattori

Maatalouspalvelut

- Maaseutupäällikkö
- Maaseutuasiantuntija
- 4 toimistosihiteeriä

Lomituspalvelut

- Lomituspalvelupäällikkö
- 3 Lomituspalvelusihteeriä
- 2 Lomituspalvelusihteeriä (palkat)
- 15 Lomituspalveluohjaajaa
- Toimistosihiteeri

Työllistämispalvelut

- Työnsuunnittelija

Elinvoimalautakunnan avustukset	TA 2023
Kurikan Haku Päällä ry / Haku päällä 2023	15 000
Kurikan asemafestivaaliyhdistys / Rytmiraide 2023	10 000
Jalasjärven Työnhakijat ry	20 000
Kurikan Työnhakijat ry	20 000
Mukula ry/ Aukusti 2023	10 000
Yhteensä	75 000

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakas		
Yrittäjä-Kurikka		
Yritysten verkostoituminen	Elinkeinotoimen järjestämät monipuoliset verkostoitumistilaisuudet	Tilaisuuksien määrä
	Kaupungin yrityspalveluiden hoitaminen	Yritystutkimusten palaute
Yrittäjien asiakaslähtöinen palvelu		Asiakaskontaktien määrä (CRM:stä)
		EP:n Yrittäjä ystävällinen –kunta kyselyssä kaupungin saama pistemäärä ja sijoitus
	Säännöllinen uutiskirje yrittäjille	Uutiskirjeiden määrä, tilaajien määrä
	Tervehdys kaikille uusille yrityksille	Lähetettyjen tervehdyksien määrä suhteessa perustettujen yritysten määrään
Viljelijöiden asiakaslähtöinen palvelu	Tukihallinnon tehtävien hoitaminen maksajavirastosopimuksissa määrättyillä kriteereillä	Mavin –raportit ja omavalvonnan raportit. Tavoitetaso: ei huomautettavaa raporteissa
Prosessit		
Yrittäjä-Kurikka:		
Yritystoiminnan kehittäminen	Tuetaan yrityksiä uusien liiketoimintakonseptien löytämisessä	Alkavien yritysten neuvontaa toteutettu omana toimintana sekä yhteistyössä Uusyrityskeskukseen kanssa.
		Järjestetty liiketoiminnan kehittämiseen liittyvää koulutusta
		Yritysten kehittämiseen tähtäävien hankkeiden määrä, joihin kaupunki osallistuu
	Osallistutaan alihankintamessuille	Yhteisosastolla olevien kurikkalaisten yritysten määrä väh. 3 kpl
	Rekrymessujen järjestäminen kampuksella	Osallistuneiden yritysten määrä
	Aktivoidaan hakemaan yritystukia yrityksen kehittämiseen	Kehityshankkeiden määrä ELY/Leader
		Kaupungin palveluksessa oma hankesiantuntija
Osaaminen		
Kansainvälinen Kurikka		
Yritysten kansainvälistyminen	Vientimahdollisuuksien edistäminen hankkeiden ja Viexpon avulla	ärjestetty vientiä edistäviä hankkeita, matkoja ja tapahtumia
Tulevaisuuden Kurikka		
Hyödynnetään tutkimustoimintaa	Epanet-professuurien hyödyntäminen	Hankkeiden tulokset ja niihin osallistuneet yritykset
	Epanet-professoreiden kanssa tilaisuuksien järjestäminen yhteistyössä SeAMKin kanssa	Tilaisuuksien määrä
	SeAMKin ja muiden korkeakoulujen tki-hankkeisiin osallistuminen	

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Digitalisaation hyödyntäminen	Koulutusten järjestäminen	Koulutustilaisuuksien määrä Koulutustilaisuuksiin osallistujien määrä
	Digitaalisatohankkeiden aloittaminen	Digitaalisatohankkeiden määrä
	Uusien digitaalisten työvälineiden ja alustojen käyttöönotto	Uusia digitaalisia työvälineitä ja alustoja käytössä
	Nopeiden kuituyhteyksien lisääminen	Tehty toimenpiteitä kuituverkon saatavuuden parantamiseksi.
		Aloitettujen kuituverkkohankkeiden määrä.
Talous		
Yrittäjä-Kurikka		
Kustannustietoisuuden lisääntyminen	Valmennus, tiimikeskustelut, tiimin ja yksilön tavoitteet	Tuloksien raportointi luottamushenkilöille niiden valmistuttua.
		Analysointi ja jatkotyöskentelyssä hyödyntäminen
		Kaupungin yhteisöverotuottojen kehittyminen
Uudet yritykset ja työpaikat	Aktiivinen yritysten houkuttelu ja rohkaisu kasvuun	
	Omistajavaihdosten edistäminen	Osallistuttu EP:n yrittäjien omistajavaihdospalveluiden toteuttamiseen
	Toimitilojen ja teollisuusalueiden markkinointi	InvestKurikka sivulla olevien toimitilojen määrä, Toimitilojen käyttöaste
		Osallistuttu EP:n yritysmarkkinat –tahtuman järjestämiseen
		Osallistutaan OV-hankkeisiin

LOMITUSPALVELUT

Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen tarkoituksena on edistää maatalousyrittäjien ja turkistuottajien työssä jaksamista, terveyttä ja toimintakykyä. Kurikan maatalouslomituksen toiminta-alue laajeni 1.1.2022 alkaen koko Etelä-Pohjanmaan sekä Laihian ja Kristiinankaupungin laajuiseksi. Kurikan kaupunki ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos Mela ovat allekirjoittaneet toimeksiantosopimuksen, jossa Kurikan kaupunki sitoutuu toimimaan maatalousyrittäjien lomituspalveluissa tarkoitettuna paikallisyksikkönä ja huolehtimaan paikallisyksikölle kuuluvista tehtävistä Alajärven, Alavuden, Kristiinankaupungin, Kauhajoen, Kauhavan, Kurikan, Lapuan, Seinäjoen ja Ähtärin kaupungit sekä Evijärven, Ilmajoen, Isojoen, Isonkyrön, Karijoen, Kuortaneen, Laihian, Lappajärven, Soinin, Teuvan ja Vimpelin kunnat käsittävällä alueella 1.1.2022 alkaen. Kurikan kaupunki sitoutuu toimimaan turkistuo-

tajien lomituspalveluista annetussa laissa tarkoitettuna paikallisyksikkönä Alajärven, Alavuden, Kauhavan, Kurikan, Lapuan, Seinäjoen ja Ähtärin kaupungit sekä Evijärven, Ilmajoen, Isonkyrön, Kuortaneen, Laihian, Lappajärven, Soinin ja Vimpelin kunnat käsittävällä alueella 1.1.2022 alkaen.

Maatalousyrittäjien lomituspalvelujen järjestämisestä aiheutuneet kustannukset korvataan valtion varoista kustannusperusteisesti. Turkistuottajien lomituspalveluista aiheutuvat kustannukset korvataan valtion talousarviossa tarkoitukseen varatun määrärahan rajoissa. Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain paikallisyksikön hallintokustannuksiin tarkoitetun korvauksen kokonaismäärän (kiinteä määräraha).

Mela asettaa vuosittain valtakunnallisen tulokortin lomituspalvelujen paikallisyksikoille ja seuraa tulokortin

toteutumista. Tulokortin avulla Mela seuraa palvelujen asiakaslähtöistä järjestämistä ja toteuttamista asiakkaille sekä paikallisyksikön lomituspalvelujen tarkoituksenmukaista ja taloudellista järjestämistä.

Asiakaspalautekyselyn avulla seurataan asiakkaan tyytyväisyyttä lomittajien ammattitaitoon, paikallisyksikön asiakaspalveluun, tavoitettavuuteen, tiedonsaantiin sekä lomituspalvelujen toteutumiseen.

Henkilöstöresurssit 1.1.2023

- lomituspäällikkö
- 5 lomituspäällikköä
- 1 toimistosihiteeri
- 15 lomituspäällikköä (joista yksi lomituspäällikkö 50 % / työsuojelupäällikkö 50 %)
- n. 240 vakinaista maatalouslomittajaa
- n. 300 tilapäistä maatalouslomittajaa

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakas		
Hyvinvoiva Kurikka		
Lomituspalvelujen järjestäminen asiakkaille uuden Etelä-Pohjanmaan paikallisyksikön alueella.	Vuosilomat järjestetään lomavuoden aikana ja tasaisesti ympäri vuoden	Vuosilomaa pidetään keskimäärin 26 pv/v/käyttäjä.
	Sijaisapu- ja tuetun maksulliset pyyn- nöt pystytään toteuttamaan	Asiakaspalautekyselyn tulokset Arviointi asteikolla 1-5 (tavoite 4,0)
Prosessit		
Tulevaisuuden Kurikka:		
Palvelujen asiakaslähtöinen toteutta- minen.	Palveluista tiedotetaan riittävästi ja oikea-aikaisesti	Asiakaspalautekyselyn tulokset
Paikallisyksikkö toimii Välitä viljelijästä -verkoston periaatteiden mukaisesti		Paikallisyksikkö osallistuu Välitä viljeli- jästä – sidosryhmätoimintaan
Osaaminen		
Ammattitaitoinen ja työhönsä sitoutu- nut lomitushenkilöstö.	Tilakohtaista perehdytystä ja täyden- nyskoulutusta järjestetään lomittajan koulutustarpeen mukaisesti	Lomittajien osaaminen on kartoitettu. Asiakaspalautekyselyn tulokset
Talous		
Paikallisyksikkö järjestää lomituspälve- lut tarkoituksenmukaisesti ja taloudel- lisesti	Lomituserineissää on ajantasaiset tiedot Lomituspäivän kesto on määritelty lainmukaisesti Lomittajien määrä ja työaika vastaavat lomituspälvelujen kysyntää Lomituksesta perittävien maksujen perintä on nopeaa ja tehokasta	Ajantasaisia tietoja käytetään lomit- ten suunnittelussa Paikallisyksikkö laskuttaa lomituspäl- veluista perittävät maksut kunnan nor- maaln laskutuskäytännön mukaisesti. Laskutus hoidetaan kuukausittain

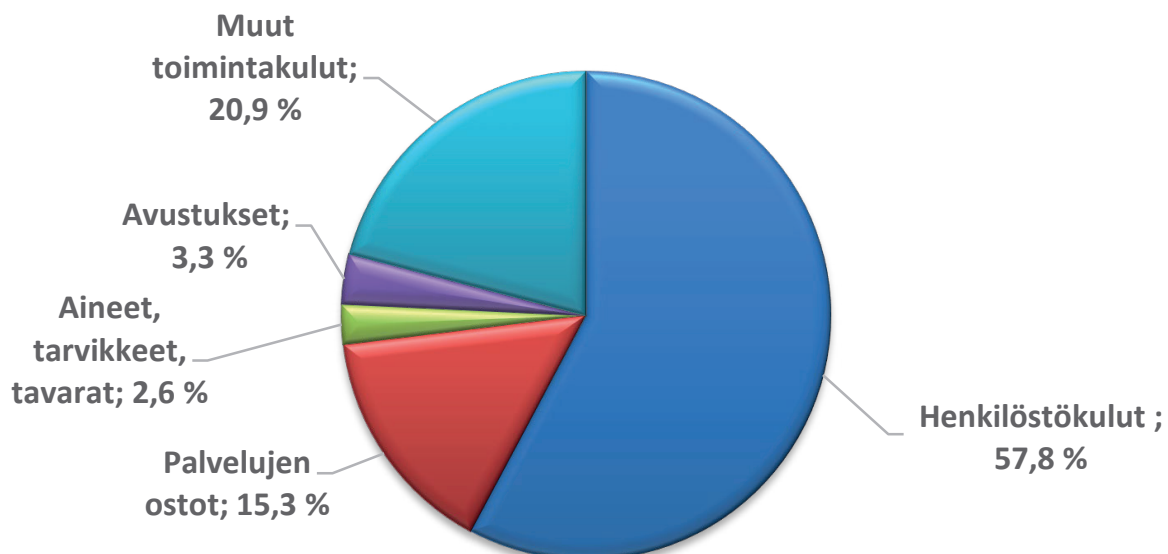
SIVISTYSOSASTO

Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia varhaiskasvatus-, opetus-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluja. Palvelut järjestetään joko omina palveluina, ostopalveluina tai avustettuina toimintoina. Kuntalaisia osallistetaan suunnittelemaan palvelutuotantoa.

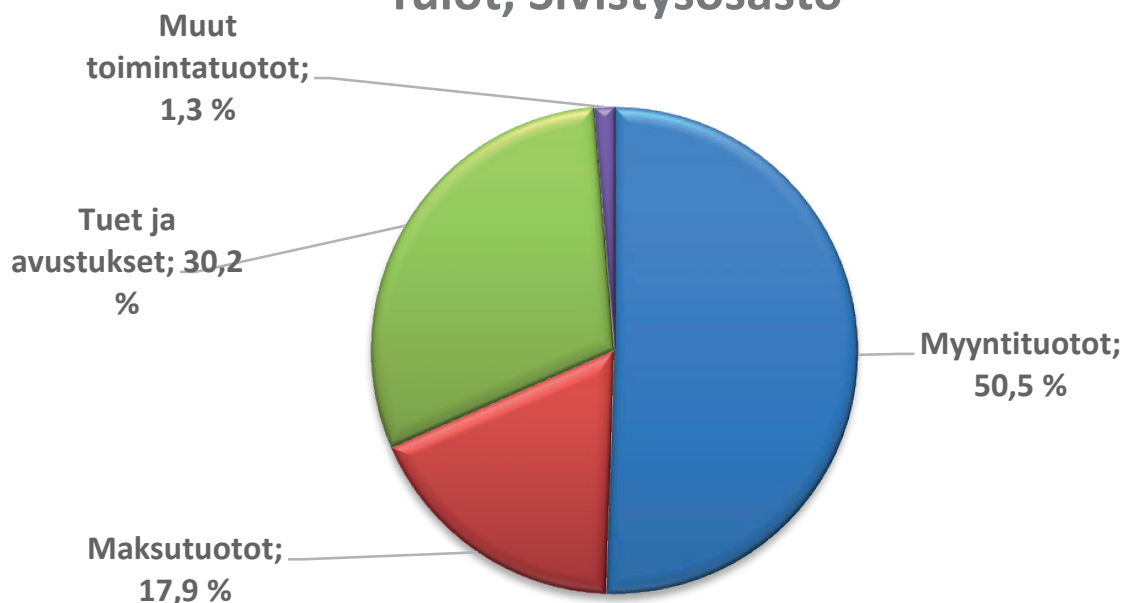
Sivistysosaston tavoitteena on vastata palvelutarpeeseen asiakaslähtöisesti ja järjestämällä palvelut laadukkaasti ja taloudellisesti.

Sivistysosasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Sivistyslautakunta					
Toimintatuotot	2 330 966	1 232 960	1 396 984	1 396 984	1 396 984
Toimintakulut	-39 847 351	-41 265 237	-42 854 538	-42 622 038	-41 987 864
Toimintakate	-37 516 385	-40 032 277	-41 457 554	-41 225 054	-40 590 880
Vapaa-aikalautakunta					
Toimintatuotot	535 981	708 820	538 920	538 920	538 920
Toimintakulut	-3 618 528	-3 905 700	-3 976 761	-3 589 261	-3 889 261
Toimintakate	-3 082 547	-3 196 880	-3 437 841	-3 050 341	-3 350 341
Yhteensä					
Toimintatuotot	2 866 947	1 941 780	1 935 904	1 935 904	1 935 904
Toimintakulut	-43 465 879	-45 170 937	-46 831 299	-46 211 299	-45 877 125
Toimintakate	-40 598 932	-43 229 157	-44 895 395	-44 275 395	-43 941 221

Menot, Sivistysosasto

Tulot, Sivistysosasto

SIVISTYSTOIMI (SIVISTYSLAUTAKUNTA)

Toiminnan kuvaus

Sivistysosasto vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, ja nuorisopalveluista. Palvelut järjestetään joko omina palveluina, ostopalveluina tai avustettuina toimintoina. Kuntalaisia osallistetaan suunnittelemaan palvelutuotantoa. Tavoitteena on vastata palvelutarpeeseen asiakaslähtöisesti ja järjestämällä palvelut laadukkaasti ja taloudellisesti.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Taloudellinen, laadukas, monipuolinen ja ympäristön muutokset huomioiva toiminta ohjaavat palvelujen tuottamista.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Resurssien kohdentaminen kasvaviin yksikköihin tai palveluihin. Palvelutarpeen ja resurssien uudelleen arviointi niiden palvelujen osalta, joissa toiminta on vähentynyt.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Ylläpidetään palvelurakenteita, joiden toimintaa olisi mahdollista tehostaa ja tarjota samat palvelut vähintään yhtä laadukkaasti ja kustannustehokkaammin kuin aikaisemmin. Henkilöstöresurssien riittämättömyys ja rekrytointihaasteet laajan palveluverkon ylläpitämisessä. Ympäristön muutosten myötä lisääntynyt palvelutarve ja siitä johtuva kasvava tai myös vähenevä resurssitarve joillakin osa-alueilla mm. käyttäytymisen haasteet, syrjäytyminen, kuntalaisille suunnattuihin toimintoihin osallistumisaktiivisuuden väheneminen.

Henkilöstöresurssit

Sivistysosaston henkilöstöresurssi on yhteensä 474 henkilöä.

Sivistystoimi	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Sivistysltk hallinto					
Toimintatuotot	510				
Toimintakulut	-191 785	-193 315	-186 119	-186 119	-186 119
Toimintakate	-191 275	-193 315	-186 119	-186 119	-186 119
Varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	906 673	144 440	294 308	294 308	294 308
Toimintakulut	-12 536 274	-14 037 364	-13 421 132	-13 281 132	-12 726 958
Toimintakate	-11 629 601	-13 892 924	-13 126 824	-12 986 824	-12 432 650
Perusopetus					
Toimintatuotot	1 100 282	816 000	862 212	862 212	862 212
Toimintakulut	-21 361 267	-21 186 592	-23 473 096	-23 393 096	-23 313 096
Toimintakate	-20 260 985	-20 370 592	-22 610 884	-22 530 884	-22 450 884
Palveluohjaus					
Toimintatuotot	151 418	125 500	125 886	125 886	125 886
Toimintakulut	-573 056	-583 729	-492 998	-492 998	-492 998
Toimintakate	-421 638	-458 229	-367 112	-367 112	-367 112
Lukiopalvelut					
Toimintatuotot	117 549	78 500	58 000	58 000	58 000
Toimintakulut	-3 124 974	-3 136 152	-3 292 598	-3 292 598	-3 292 598
Toimintakate	-3 007 425	-3 057 652	-3 234 598	-3 234 598	-3 234 598
Muu koulutoimi					
Toimintatuotot	2 725	33 920	31 978	31 978	31 978
Toimintakulut	-860 520	-865 449	-718 516	-718 516	-718 516
Toimintakate	-857 795	-831 529	-686 538	-686 538	-686 538
Kirjastopalvelut					
Toimintatuotot	51 809	34 600	24 600	24 600	24 600
Toimintakulut	-1 199 475	-1 262 636	-1 270 079	-1 257 579	-1 257 579
Toimintakate	-1 147 666	-1 228 036	-1 245 479	-1 232 979	-1 232 979
Yhteensä					
Toimintatuotot	2 330 966	1 232 960	1 396 984	1 396 984	1 396 984
Toimintakulut	-39 847 351	-41 265 237	-42 854 538	-42 622 038	-41 987 864
Toimintakate	-37 516 385	-40 032 277	-41 457 554	-41 225 054	-40 590 880

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Laadukas palveluntuottaminen	Lainsäädännön edellyttämät palvelut kuntalaisten tiedossa, muut kunnan vapaaehtoisten palvelujen tarjonnan arviointi ja selkeyttäminen	Palvelut kartoitettu, selkeät mitoitukset tai päätökset tehty ei-lakisääteisten palvelujen järjestämisessä
Prosessit		
Tarkoituksenmukaiset palvelut	Tuotettuihin palveluihin osallistumisen seuranta ja tarjotut palvelut	osallistumisaktiivisuus/tapahtuman kustannukset €/henkilö
Resurssit ja osaaminen		
Ammattitaitoinen henkilökunta	Henkilöstön ammattitaidon ja osaamisen varmistaminen, rekrytointiin panostaminen	Pätevän henkilöstön määrä % henkilöstömäärästä
Talous		
Kustannustietoisuuden lisääminen	Reagointi palveluverkoston ja toimintojen muuttuviin tilanteisiin	Budjetin toteutuminen talousarvion mukaisesti sivistysosaston vastuualueilla ja toiminnoissa

Oppilasmääräennuste / perusopetusryhmät + pienopetusryhmät + valmistava				
Koulu	2022-23	2023-24	2024-25	2025-26
Hirvijärvi	66/3	65	79	83
Jurvan yhtenäiskoulu 1-6 lk	228 / 12 valm+Tu	204	192	179
Kangas	126/9	116	119	112
Kirkonkylä + pienluokat	270/13 + 5 + valm	224	210	184
Koivisto	45/3	43	43	42
Koskue	54/3	53	64	62
Luopajarvi	70/4	63	53	46
Luopa	57/3	57	59	61
Metsola	59/3	59	42	40
Mieto	60/4	64	63	66
Paulaharju + pienluokat	285/13 + 5 + valm	281	280	265
Uusi alakoulu / Sänhti	21/3			
Uusi alakoulu / Tuiskula	37/3			
Uusi alakoulu		55	53	50

Jalasjärven yläaste	258 / 13 + 4 + Valokki	269	263	273
Jurvan yhtenäiskoulu 7-9 lk	117/7 + Tuisku	109	112	117
Kurikan yhteiskoulu	331/20 + 2	342	326	303

- Tuntikehysten / kurssimäärän tavoitetaso:			Seurantatapa: tuntikehys/kurssimäärä/lukuvuosi		
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Vuosiluokat 1-6					
oppilasmäärä	1361	1343	1282	1253	1190
tuntikehys	2081	2107	2107	2037	2037
tuntikehys, erityisopetus	496	505	505	475	475
Vuosiluokat 7-9					
oppilasmäärä	697	684	720	701	693
tuntikehys	1390,5	1409	1409	1409	1409
tuntikehys, erityisopetus	280,5	236	236	236	236
lastensuojeluyksiköt	60+ 26	51+26	51+ 26	51 + 26	51 + 26
Lukiot					
Oppilasmäärä	363 (josta kaksarit 64)	315 + 80	315 + 80	315 + 80	315 + 80
Kurssimäärä	580	580	580	580	580

- Koulukuljetus 1–4 luokalla koko lukuvuoden, jos matka vähintään 3 km	Seurantatapa: kuljetusoppilaiden lukumäärä/vuosi
- Kurikkalan Setlementille kansalaisopistotoiminnan järjestämisestä avustus 300 000 €	Avustuksen myöntäminen Avustus sisältää yhden vakituisen musiikinopettajan palkkakustannukset sovittujen opetustuntien mukaisesti Seurantatapa: käyttö/vuosi
- Musiikkiopistotoiminnan järjestämisestä avustus Alajärven musiikkiopistolle 280 000 €.	Avustuksen myöntäminen Seurantatapa: käyttö/vuosi
- Jääajan osto Kurikan Jäähalli Oy:ltä 35 000 €	Avustuksen myöntäminen Seurantatapa: käyttö/vuosi
- Suupohjan koulutuskuntayhtymä (VUOKSI) 10 000 €	Perussopimuksen mukaisen osuuden maksaminen Seurantatapa: käyttö/vuosi
- Opiskelijaraha 25 000 €, jaetaan syksyllä 200 €/opiskelija	Seurantatapa: käyttö/vuosi

Suoritteet Perusopetus (sisältää mahd. erillisrahoitushankkeet)					
TP 2021	TA 2022		TA 2023	TA 2024	TA 2025
21 361 267	21 186 592	Menot	23 473 096	23 473 096	23 473 096
2 061	2 027	Oppilasmäärä	2 001	1 956	1 883
10 365	10 452	€/opp.	11 731	12 001	12 466
166 893	169 000	Opetustunnit (ei sis. erityistehtäviä)	169 000	166 500	166 500
127,99	125,36	€/opetustunti	138,89	140,97	140,97

Suoritteet Lukio (sisältää mahd. erillisrahoitushankkeet)					
TP 2021	TA 2022		TA 2023	TA 2024	TA 2025
3 124 974	3 136 152	Menot	3 292 598	3 292 598	3 292 598
299 + 64	315 + 80	Opiskelijamäärä + aineopisk.	315 + 80	315 + 80	315 + 80
10 452	9 956	€/opisk.	10 453	10 453	10 453
22 121	23 000	Opetustunnit (ei sis. erityistehtäviä)	23 000	23 000	23 000
141,27	136,35	€/opetustunti	143,15	143,15	143,15

Opetustoimi

Toiminnan kuvaus

Opetustoimi järjestää ja kehittää perusopetusta, lukio-koulutusta, opiskeluhuoltoa, perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä oppimisen tukea ja erityisopetusta. Kaupungin perusopetus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Perusopetus ja lukio-opetus tarjoavat oppilaille laajan yleissivistyksen perustan ja antavat valmiudet jatko-opintoihin.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Laadukkaan palvelun tuottaminen lakisääteisesti. Tavoitteena on oppilaan oppimisen kokonaisvaltainen tukeminen ja edistäminen.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Oppilasmäärän kehitys. Resurssiviisaiden palveluiden sopeuttaminen tulevan väestöennusteen näkökulmasta. Tuntikehysten vähentäminen ja opiskelijarahan poistaminen.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Rekrytoinnin ongelmat. Osaavan henkilöstön rekrytointi maaseutuvoittoisen kaupungin haasteena.

Väestökehitys haastaa maaseutuvoittoisen kaupungin lakisääteisten palveluiden toteuttamista. Iso maantieteellinen alue, jossa väestö hajautunut isolle alueelle. Miten turvataan kaikille yhdenvertaiset palvelut.

Myös kuljetuskustannusten nousu, sekä vanhentuneet, energiataloudellisesti epätarkoituksenmukaiset kiinteistöt. Lisäksi kiinteistöjen huono kunto ja kasvava korjaus- ja huolto- tarve aiheuttavat haasteita palveluiden toteuttamiseen.

Yhä monimutkaistuva lainsäädäntö aiheuttaa myös omat haasteensa.

Henkilöstöresurssit

Vakituista henkilöstöä 242, joista koulunkäyntiavustajia 60. Lisäksi määräaikaista 130, osa sijaistaa vakituista ja osa vakituisista tekee määräaikaista toista tehtävää. Lisäksi muuta henkilökuntaa neljä. Koulunkäyntiavustajia toimii myös koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajina.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Tarjotaan laadukkaat palvelut perusopetuksessa. Tiedotetaan palveluista.	Yhteistyö viestinnän kanssa sekä myönteisen imagon luominen.	Asukas- ja oppilasmäärän kehittymisen seuraaminen.
Pyritään lisäämään Kurikan opetuksen veto- ja pitovoimatekijöitä	Myönteisen työnantajakuva rakentaminen. Työnantajan tarjoamien etuuksien tarkastelu.	Rekrytoinnin kehitystyö sekä työhyvinvointikyselyn tulokset.
Prosessit		
Parannetaan tiedonkulkua sekä kehitetään niiden prosesseja.	Kehitetään olemassaolevia järjestelmiä ja pohditaan tehostamisen keinoja.	Toteutunut (kyllä/ei)
Resurssiviisas palveluverkko	Palveluverkon tarkastelu.	TA 24
Hanketoiminnan koordinointi.	Hyödynnetään saatavilla olevia hankkeita perusopetuksen kehitystyössä.	Avustusten määrä (lkm) Avustusten määrä (€)
Resurssit ja osaaminen		
Henkilökunnan ammattitaidon ylläpitäminen	Koulutustarjonta.	Koulutusmenot € /opettaja
Osaavan henkilöstön rekrytointi	Myönteisen työnantajakuva rakentaminen. Työnantajan tarjoamien etuuksien tarkastelu.	Pätevä henkilöstö %
Opetustoimen kehittämistyö	Opetustoimen kehittämisohjelma 2021-2025	Lukuvuosisuunnitelmat. Henkilöstökyselyn tulokset.
Talous		
Henkilöstöresurssin järkevä, perusteltu ja tehokas käyttö	Työvoiman jakaminen ja sijoittaminen tarpeen mukaan.	Yksiköiden raportointi ja seuranta
Resurssiviisas palveluverkko	Palveluverkon kriittinen tarkastelu.	Väestökehitys ja ennusteet.

Varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuspalveluja ovat lakisääteiset lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon järjestämistä koskevat palvelut varhaiskasvatus ja esiopetus. Toiminnallisena tavoitteena on monipuolisen, joustavan ja turvallisen varhaiskasvatuksen tuottaminen paikallista ja valtakunnallista varhaiskasvatussuunnitelmaa noudattaen.

Varhaiskasvatustilain velvoittamana järjestetään varhaiskasvatuspaikka perheen ja lapsen tarpeen mukaisesti alle kouluikäisille lapsille. Varhaiskasvatuspaikka on lain mukaan järjestettävä viimeistään neljän kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä. Mikäli hoidon tarve johtuu huoltajan työllistymisestä tai opiskelusta eikä tarve ole ennakoitavissa, varhaiskasvatuspaikka on järjestettävä kahden viikon sisällä.

Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa ja perhepäivähoitona. Lisäksi käytössä on varhaiskasvatuksen palveluseteli.

Esiopetus on perusopetuslain alaista toimintaa. Pelkästään esiopetuksessa oleville järjestetään koulukuljetus, mikäli matka on kolme kilometriä tai sitä pitempi. Erityisyydistä ja asiantuntijalausunnoin voidaan järjestää ilmainen kuljetus myös kolmea kilometriä lyhemmille matkoille.

Varhaiserityiskasvatusta järjestetään lapsille heidän yksilöllisen kehitystasonsa mukaisesti, jolloin kasvatusta, opetusta ja hoitoa voidaan tukitoimin suunnitelmallisesti tehostaa, mukauttaa ja vahvistaa. Sekä varhaiskasvatuksessa että esiopetuksessa käytetään tuen tasoja, joita ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Strategiasta johdetut tavoitteet ovat varhaiskasvatuksessa lasten ja perheiden erilaisten tarpeiden huomioiminen palvelutarjonnan palvelumuodoissa, positiivisen pedagogiikan ja positiivisen asenteen vahvistaminen toiminnassa. Lisäksi pyritään palvelemaan asiakkaita selkeiden ja sujuvien toimintaprosessien avulla kehittäen varhaiskasvatuksen palveluluohjausta. Kaupungin pito- ja vetovoimaan pyritään vaikuttamaan monipuolisen ja laadukkaan toiminnan näkyväksi tekemisellä.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Henkilöstöressurssien järkevää ja tehokasta käyttöä arvioidaan koko ajan ja erityisesti keväällä, kun muodostetaan uusia esiopetus- ja varhaiskasvatusryhmiä uudelle toimintakaudelle. Toimintaa sopeutetaan seuraamalla eri alueiden palvelutarvetta ja tulevia ikäryhmiä, erityisesti pienempien yksiköiden kohdalla.

Asukasmäärän kasvua pyritään saamaan tuomalla Kurikan maksutonta, monipuolista ja laadukasta varhaiskasvatusta näkyväksi sisällön ja työtapojen osalta.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Varhaiskasvatuksen merkittävin riski liittyy varhaiskasvatuspalvelun tarpeen vaikeaan ennakointiin ja sitä kautta riittävän palveluverkon kokoon. Mikäli palvelua käytetään ennakoitua enemmän aiheuttaa se lisäryhmien perustamista. Jos taas palvelua käytetään äkillisesti vähemmän, saattaa palveluverkon koko olla liian iso. Lisäksi ennakoinnattomat mahdolliset lasten erityisen ja tehostetun tuen tarpeet voivat lisätä henkilöstön tarpeita.

Henkilöstöressurssit

233, joista 46 on määräaikaista ja 187 vakinaista.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Asukasmäärän kasvu		
Tehdään näkyväksi eri tavoin huoltajille, muille kuntalaisille ja yli kuntarajojen Kurikan monipuolisen ja laadukkaan varhaiskasvatuksen sisältöä ja työtapoja	Tiivis yhteistyö markkinointitiimin kanssa toteuttaen erilaisia tuotoksia toiminnan näkyväksi tekemisestä eri tiedotuskanaviin.	Tuotosten määrä eri tiedotuskanaviin.
Markkinoidaan maksutonta varhaiskasvatusta	Varhaiskasvatukseen omaan esitteen laadinta.	Varhaiskasvatusesitteen valmistuminen
Asukkaiden hyvinvointi		
Palvelutarjonnassa kehitetään ja säilytetään erilaisia palvelumuotoja; perhepäivähoito, päiväkotitoi ja avoin varhaiskasvatus sekä palveluseteli	Aktiivinen kehittämistyö kaikissa hoitomuodoissa	Varhaiskasvatuspaikkojen määrä eri hoitomuodoissa
Prosessit		
Asukkaiden hyvinvointi		
Rakennetaan sujuvia asioimis- ja tiedonvälitystapoja	Otetaan käyttöön hallintajärjestelmässä sähköinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä viestimisominaisuus	Uusi käytäntö otettu käyttöön
Sujuvat ja selkeät toimintaprosessit	Laaditaan prosessikuvauksia ydintehävistä hyödyntäen mm. Lean-ajattelua	Laaditut prosessikuvaukset
Resurssit ja osaaminen		
Asukkaiden hyvinvointi		
Huomioidaan lasten ja heidän perheidensä erilaisia tarpeita	Koulutukset, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista	Asiakaskokemus ja oman toiminnan arvioinnin tulokset
Positiivisen pedagogiikan ja positiivisen asenteen vahvistaminen sekä lasten kanssa työskentelyssä että kaikessa muussa asiakaspalvelussa	Koulutukset, jotka tukevat tavoitteiden saavuttamista	Asiakaskokemus ja oman toiminnan arvioinnin tulokset
Talous		
Henkilöstöresurssin järkevä, perusteltu ja tehokas käyttö	Lapsiryhmän koon ja erityistarpeiden jatkuva tarkastelu ja seuranta.	Lasten ja kasvattajien määrä kahtena eri tilastointipäivänä (syksy ja kevät)
Sopeutetaan toimintaa sen mukaan millainen on eri alueiden palvelutarve	Työntekijäresurssin jakaminen palvelutarpeen mukaan.	Lapsiryhmien ryhmäkoko

TP 2021	TA 2022	(laskettu oletusarvona yli 3 -vuotiaiden määrällä suhdeluvulla 1:7)	TA 2023	TA 2024	TA 2025
105, joista 40 alle 3-v (kerroin 1,75)	120	Perhepäivähoidon paikat (lask. 1:4)	100	100	100
671, joista 105 alle 3-v. (kerroin 1,75)	800	Päiväkotipaikat, sisältäen esiopetuksen	780	780	750
98	98	josta vuorohoitoa käyttävien lasten määrä	98	98	98
197, joista eo + hoito 157	192	Esiopetuspaikat	185	157	139

Kirjasto

Toiminnan kuvaus

Kurikan kirjastotoimella on neljä toimipistettä, joissa palvelut tuotetaan kaupungin omina palveluina. Kirjastotoimen tavoitteena on asiakaslähtöinen ja innovatiivinen toiminta. Palvelut järjestetään laadukkaasti ja taloudellisesti.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Toiminnan painopisteenä on laadukas kirjastopalvelu. Kirjastoissa seurataan ympäristön muutoksia ja palveluita tuotetaan innovatiivisella työotteella. Toiminnassa huomioidaan asiakaslähtöisyys ja taloudelliset resurssit.

Riskianalyysi talousarvion käyttöaluesosassa

Henkilöstöresursseissa tapahtuviin muutoksiin reagoitavuus, mahdolliset tilapäiset resurssivajeet ja rekrytointiprosessit muodostavat palvelujen laadukkaalle tuottamiselle suurimman riskin. Ympäristön muutoksista kumpuavat riskit, päälimmäisenä esim. pandemian uusiutumisesta aiheutuvat mahdolliset rajoitustoimet kirjastopalveluiden tarjoamiseen.

Henkilöstöresurssit

Henkilöstöresurssi yhteensä 15 henkilöä: kirjastotoimenjohtaja, erikoiskirjastonhoitaja, 4 kirjastonhoitajaa, 8 kirjastovirkailijaa, palkkatuettu järjestelyapulainen.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot ja prosessit		
Kirjastopalveluiden saavutettavuus on hyvä ja kirjastojen aukioloajat ovat riittävät, verkkopalvelut ovat monipuoliset ja saavutettavat	Kirjastot palvelevat omatoimiaikana virkailija-aukiolojen ulkopuolella aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin. Kirjastoautotoiminnan pysäkkiverkosto on kattava	Aukiolotuntien lukumäärä, kirjastoautopysäkkien lukumäärä, verkkopalveluiden käyttö, omatoimiajan käytön seuranta ja tilastointi
Kirjastot tukevat kuntalaisten hyvinvointia ja edistävät demokratiaa, aktiivista kansalaisuutta, kuntalaisten tietoyhteiskuntataitoja ja medialukutaitoa sekä järjestettyä ja omaehtoista oppimista	Asiakaskyselyt, hankintatoiveiden huomiointi, monipuolisten ja eri ikäryhmille suunnattujen tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten järjestäminen, digitaalinen tapahtumatyöntekijä: striimatut lähetykset ja videokuvatut tallenteet, monipuolinen ja ajantasainen laitteisto, kirjastot tilantarjoajana, aineistokokoelman laadukkuus, koulun ja kirjaston yhteistyösopimus käytössä	Asiakaskyselyiden ja vastaajien lukumäärä, hankintatoiveiden toteuttaminen, tapahtumien, käyttäjäkoulutusten ja opastusten lukumäärä ja osallistujien lukumäärä, näyttelyiden lukumäärä, hankintojen ja poistojen seuranta, tilastointi ja raportointi, yhteistyösopimuksen seuranta ja tilastointi
Resurssit ja osaaminen		
Osaamisen ja ammatillisuuden kehittäminen	Täydennyskoulutuksiin osallistuminen	Täydennyskoulutusten lukumäärä, koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä
Talous		
Kustannustehokkuuden lisääminen	Volyyminsäätöä Eepos-kirjastojen yhteishankinnoilla ja yhteisillä hankkeilla, yhteistyö tapahtumien järjestämisessä yritysten, yhdistysten ja kaupungin muiden toimijoiden kanssa, hankeavustukset kehittämishankkeisiin	Talousarvion seuranta ja talousarvion raamissa pysyminen, haetut avustukset ja hankkeiden lukumäärä

Suoritteet			
TP 2021	TA 2022		TA 2023
354.986	360.000	Kirjastoaineiston lainoja	365.000
122.274	180.000	Kirjastokäyntejä	180.000
	72.000	Verkkokäyntejä	
54 329	40.000	Tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä	55.000

VAPAA-AIKATOIMI (VAPAA-AIKALAUTAKUNTA)

Toiminnan kuvaus

Vapaa-aikalautakunta on sivistysosaston alaisuudessa toimiva päätöksentekaelin, joka vastaa Kurikan kaupungin liikunta-, nuoriso- ja kulttuuripalvelujen tuottamisesta ja kehittämisestä. Tavoitteena on monipuolisten palvelujen avulla rakentaa ja tarjota elinvoimainen ja hyvinvoiva Kurikka kaikille kuntalaisille.

Vapaa-aikalautakunta vastaa toimialansa lainmukaisesta toiminnasta ja pyrkii vastaamaan uusiin tarpeisiin ja kehittämään toimintaa tarpeiden mukaan. Toimintaa määrittävät Kuntalain ohella mm. Nuorisolaki ja Laki kuntien kulttuuritoiminnasta. Vapaa-aikalautakunta asettaa toimialansa tavoitteet, määrittelee painoalueet, päättää avustusten jakamisesta ja seuraa tulosaluidensa talouden toteutumista.

Vapaa-aikatoimi tekee tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden hallinnonalojen, erityisesti sivistystoimen, teknisen toimen ja elinvoimaosaston kanssa. Vuonna 2023 vapaa-aikalautakunnan toimintaan sisältyy mm. Harrastus kaikille Kurikassa –hanke, joka kohdistuu kaikille Kurikan kouluille, sekä lapsille ja nuorille suunnatun Nuorisopassi-sovelluksen kehittäminen ja markkinointi. Vuonna 2023 osa yhdistysten toimintajäsenmaksuista siirtyy elinvoimalautakunnalta vapaa-aikalautakunnan käsiteltäväksi. Talousarviossa on huomioitu 39 000 euron avustussumman siirto elinvoimalta vapaa-aikatoimeen.

Vapaa-aikatoimi	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vapaa-aikalautakunta					
Toimintatuotot	78 734	205 000	65 000	65 000	65 000
Toimintakulut	-37 708	-301 499	-175 747	-175 747	-175 747
Toimintakate	41 026	-96 499	-110 747	-110 747	-110 747
Liikuntapalvelut					
Toimintatuotot	221 740	315 700	290 800	290 800	290 800
Toimintakulut	-2 449 573	-2 403 065	-2 579 718	-2 192 218	-2 492 218
Toimintakate	-2 227 833	-2 087 365	-2 288 918	-1 901 418	-2 201 418
Nuorisopalvelut					
Toimintatuotot	228 108	187 620	182 620	182 620	182 620
Toimintakulut	-818 722	-842 785	-865 064	-865 064	-865 064
Toimintakate	-590 614	-655 165	-682 444	-682 444	-682 444
Kulttuuripalvelut					
Toimintatuotot	7 399	500	500	500	500
Toimintakulut	-312 526	-358 351	-356 232	-356 232	-356 232
Toimintakate	-305 127	-357 851	-355 732	-355 732	-355 732
Vapaa-aikatoimi yhteensä					
Toimintatuotot	535 981	708 820	538 920	538 920	538 920
Toimintakulut	-3 618 529	-3 905 700	-3 976 761	-3 589 261	-3 889 261
Toimintakate	-3 082 548	-3 196 880	-3 437 841	-3 050 341	-3 350 341

Liikuntapalvelut

Toiminnan kuvaus

Liikuntatoimen tavoitteena on saada kaiken ikäiset kuntalaiset liikkumaan sekä harrastamaan ja tällä tavoin edistää kurikkalaisten hyvinvointia. Liikuntatoimi haluaa kehittää Kurikkaa kohti Energisintä maaseutu-kaupunkia monipuolisten ja saavutettavien liikunta- ja hyvinvointipalveluiden avulla.

Liikuntatoimi järjestää kaupungin liikuntapaikkaverkoston ylläpidon yhteistyössä teknisen toimen kanssa sekä tuottaa itsenäisesti monipuolisia liikunta- ja vapaa-aikapalveluja. Liikuntatoimen ohjaustoiminta keskittyy pääasiassa soveltavan liikunnan ryhmiin. Erityisinä painopisteinä ovat ikääntyneiden terveysliikunta ja lasten, lapsiperheiden sekä nuorten liikuttaminen. Monipuolinen yhteistyö kunnan eri toimialojen ja toimijoiden kanssa takaa kattavan liikuntapaikkaverkoston ja monipuoliset liikuntapalvelut.

Kurikan kaupungin liikuntapalvelujen toimintamuotoja ovat:

- Uimahallit Molskis ja Polskis
- Liikuntavuorojen tarjoaminen eri käyttäjäryhmille
- Ulkoilureitit ja niiden kehittäminen
- Ohjatut liikuntaryhmät ja elintapaohjaus
- Palveluseteli yli 65-vuotiaiden ohjattuun ja tavoitteelliseen voimaharjoitteluun
- Lasten ja lapsiperheiden liikuttaminen
- Monipuolinen ja aktiivinen yhteistyö eri toimialojen ja toimijoiden kanssa
- Yhdistysten, urheiluseurojen ja yksittäisten henkilöiden tukeminen avustuksilla

- Liikunta- ja hyvinvointipalvelujen kehittämishankkeet
- Tapahtumat ja kampanjat
- Kuntalaisten aktiivinen kannustaminen liikunnan pariin (tiedotus, viestintä)

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen monipuolisen, mutta tarkoituksenmukaisten liikuntapalveluiden avulla.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Mahdollisia sopeuttamiskohteita:

- Energiankäytön säästötoimet
- Liikuntapalveluverkon kriittinen tarkastelu
- Liikuntapaikkojen ylläpidosta luopuminen esim. koulujen lopettamisen yhteydessä (mm. ladut, jäät ja kaukalot)
- Avustukset ja yhteistyö seurojen kanssa

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Edulliset palvelut	Matalan kynnyksen harrastamistoiminnan kehittäminen yhteistyössä seurojen kanssa	Kehittämistoimenpiteiden kartoitus tehty (kyllä/ei)
	Palveluiden hintojen tarkastelu	Tarkastelu tehty (kyllä/ei) Tehdyt muutokset hinnoittelussa (lkm/€)
	Nuorisopassin käytön tehostaminen	Käyttäjämäärät
Prosessit		
Selkeät, saavutettavat sähköiset palvelut	Käydään läpi nykyiset sähköiset palvelut ja mietitään muutostarpeet	Toteutunut (kyllä/ei)
	Asiakaspalautteen kerääminen	Toteutunut (kyllä/ei)
Tehokas tarkoituksenmukainen palveluverkko	Palveluverkon tarkastelu	Tehostamistoimenpiteet listattu (kyllä/ei)

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Hanketoiminnan johtaminen	Liikuntapaikkarakentamisessa ja liikuntapalveluiden kehittämisessä hyödynnetään hankeavustuksia	Saatujen avustuksien määrä liikuntapaikkarakentamiseen (€) Meneillään olevat hankkeet (lkm)
Resurssit ja osaaminen		
Puhdas luonto ja luontoharrastuspaikat	Luontoreittien parantaminen tehdyn kehittämissuunnitelman mukaisesti	Parannettujen reitti määrä (lkm/km) Parannustoimenpiteiden määrä reiteillä esim. laavu (lkm)
Kaupungin palvelutarjooma	Palveluiden tarkastelu ja tehostamistoimenpiteiden kartoittaminen	Tehostamistoimenpiteet listattu (kyllä/ei)
Talous		
Talouden tasapaino	Talouden kehityksen kriittinen seuranta kuukausittain	Kuukausittain tehdyt raportit (kyllä/ei)
	Asiakasmäärien kuukausittainen seuranta	Kuukausittain tehdyt raportit (kyllä/ei)

Henkilöstöresurssit

- Liikuntatoimen päällikkö
- 2 liikunnanohjaajaa (lasten ja nuorten liikunnan-ohjaaja sekä soveltavan liikunnan ohjaaja)
- Hyvinvointiohjaaja (elintapaohjaus)
- 3 liikunnanohjaajaa uimahalleilla (tehtäviin kuuluu uimavalvonta ja liikunnanohjaus)
- Uimavalvojia tuntityöntekijöinä
- 4 palvelupisteenhoitajaa uimahalleilla (joista 2 osa-aikaista)
- Osa-aikainen palvelupisteenhoitaja Jurvan liikuntahallilla
- Hanketyöntekijä

Nuorisopalvelut

Toiminnan kuvaus

Nuorisopalvelujen keskeinen pyrkimys on välittää kasvavasta sukupolvesta, tukea sen mahdollisuuksia, asemaa ja toimintaedellytyksiä yhteiskunnassa yhteistyössä toimialan verkostojen kanssa. Monipuolisilla nuorisotyön menetelmillä vahvistetaan nuorten sosiaalisia taitoja, elämän hallintaa ja kansalaisvalmiuksia sekä ennaltaehkäistään mahdollisia ongelmia. Näillä toimenpiteillä tuemme koko yhteiskuntaa.

Kurikan kaupungin nuorisopalvelujen toimintamuotoja ovat:

- Nuorisotilat ja nuorisokerhot (Nuorisotalo Kurnu, Jurvan Nuorisotila, Nuorisotalo Wilhola Jalasjärvi, pelikerhot sivukylillä,)
- Kurssit, leirit, retket, tapahtumat
- Nuorisovaltuusto KuJaJunnut
- Kesätyöpaikat nuorille (kesäkerhot, leirit, retket, tapahtumat, projektit, monipuoliset nuorille suunnatut kesätyöt)
- Harjoittelupaikat sekä määräaikaiset työt nuorille
- Liikennepuistot Kurikassa, Juvassa ja Jalasjärvellä
- Etsivä nuorisotyö
- Kouluilla tehtävä nuorisotyö
- Koulunuorisotyö
- Sosiaalisen median hyödyntäminen nuorisotyössä
- Verkottuminen ja yhteistyö eri hallintokuntien, koulujen, seurakunnan, poliisin, työvoimatoimiston ja kuntakokeilun, yrittäjien ja vanhempien kanssa
- Yhteistyö lähialueen kuntien nuorisotoimien kanssa (koulutus, leirit, tapahtumat, kokoukset, kansainvälinen toiminta)
- Nuorten työpajatoiminta
- Nuorten ohjaus- ja neuvontatyö, koulutukset
- Pelitapahtumat ja pelikasvatus
- Nuorten kuuleminen heihin kohdistuvissa asioissa, osallisuus ja vaikuttamistyö

Nuorisopalveluiden tilikauden 2023 talousarviossa on huomioitu 3,05% yleiskorotus palkkauskustannuksissa sekä tuloissa 5500€ vähennys, koska kuntouttava työtoiminta siirtyy maakunnan järjestettäväksi vuodesta 2023 lähtien.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Resursseja suunnataan nuorten hyvinvointiin vaikuttaviin tekijöihin.

Tarjotaan oikea-aikaista ja vaikuttavaa palvelua. Tavoitellaan tarpeen ja palveluiden kohtaamista. Pidetään asiakaspalveluhenkisyys ja aito kohtaaminen toimintaa ohjaavina arvoina.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Tietoisuus nuorelle merkitsevisistä palveluista Asiakasdialogi Yhdenvertaisuus nuorisotyössä	Asiakaskohtaamisen laadun parantaminen nuorisotyössä. Yhteinen päämäärä, nuorisotyön yhtenäisistä arvoista keskusteleminen ja sopiminen, toiminnan punainen lanka, näiden kirjaaminen ja noudattaminen	Määrälliset ja laadulliset mittarit. Työntekijöiden itsearvioinnit Asiakaspalautteen kerääminen
Osallisuus	Nuoret mukana päätöksenteossa, oikeus saada tietoa ja ilmaista mielipiteitä	Aktivoidaan eri vaikuttamisen kanavia
Prosessit		
Asiakaspolku nuorisopalveluissa	Asiakaslähtöisyys	Kysely
Sähköiset palvelut. Palvelut lähellä nuorta Aktiivinen viestintä	Sähköisten kanavien haltuunotto Lähipalvelut tarjolla jatkossakin, nuorisopalveluiden jalkautuminen Sosiaalinen media, tapahtumakalenterit	Sähköinen markkinointi, avustushaku ja ilmoittautuminen. Nuorisopalveluiden jalkautuminen oppilaitoksiin, tapahtumiin, skeittiparkeille, sinne missä nuoretkin ovat. Nuorisotilatyö lähipalveluna.
Resurssit ja osaaminen		
Onnistunut rekrytointi.	Huolellinen perehdytys	Tehtäväkuvien tarkistaminen vuosittain. Kehtiyskeskustelut esimiehen kanssa. Uusien työntekijöiden perehdytys
Osaava henkilöstö. Riittävä henkilöstön määrä	Tuetaan henkilöstön osallistumista koulutuksiin. Räätälöidyt koulutukset työyhteisölle Tuetaan henkilöstön jaksamista työssä Koko vapaa-aikapalveluiden henkilöstön sijoittuminen, työparityöskentely. Olemassaolevien resurssien tehokas hyödyntäminen.	Koulutuksiin osallistumiset vuosittain. Selkeät ja kiinnostavat työpaikkailmoitukset. Kesätyöpaikkojen rekrytapahtumat. Harjoittelu- ja työssäoppimispaikkojen tarjoaminen nuorille. Työnohjaukset Vapaa-aikapalveluiden yhteisesti järjestämät tapahtumat, ohjaukset.
Talous		
Talousarviossa pysyminen	Talousarvion seuranta	Raportointi
Hankerahoitukset Osallistava budjetointi	Aktiivinen hankehaku Henkilöstö osallistuu talousarvion suunnitteluun	Myönnettyt hankkeet Vapaa-aikapalveluiden yhteiset talousarvio- istunnot

Henkilöstöresurssit

- 1 Nuorisotoimen päällikkö
- 3 Etsivää nuorisotyöntekijää
- 4 Työpajaohjaajaa, joista kaksi osa-aikaisia
- 3 Nuoriso-ohjaajaa
- 10-15 Tuntiohjaajaa nuorisotiloilla ja kerhoissa
- 20 Kesätyöntekijää

Kulttuuripalvelut

Toiminnan kuvaus

Kulttuuritoiminnan keskeinen sisältö on monipuolisen kulttuuritoiminnan tuottaminen kaikenikäisille kuntalaisille osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Kulttuuritoiminnan tavoitteena on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä, luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle, edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista, tarjota mahdollisuuksia tavoitteelliselle taide- ja kulttuurikasvatukselle ja edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä. Lisäksi kulttuuritoiminta edistää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa, kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa.

Kulttuuritoimi tukee avustuksilla kurikkalaisia kulttuurialan harrastajia ja yhdistyksiä koko Kurikan alueella. Kulttuuritoimen avustussummasta 79 000 euroa on varattu museoyhdistyksille. Kulttuuritoimi tarjoaa osallistavia ja yhteisöllisiä harrastuksia ja kulttuuripalveluita. Lisäksi ollaan mukana eri kulttuurimuotojen kehittämishankkeissa, kuten Louhimo ja Taidetestaajat.

Kurikan kaupungin kulttuuripalvelujen toimintamuotoja ovat:

- Kulttuuritapahtumat (konsertit, teatteri-esitykset, muut)
- Ohjelmalliset Kesätori-illat
- Taidepaja erilaisille harrastusryhmille
- Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen yhteistyössä sivistystoimen kanssa
- Juhlat ja merkkipäivät (itsenäisyyspäivän juhlallisuudet, muut merkkipäivät)
- KurikkaLIVE-kanava yhteistyössä kirjaston kanssa
- Museotoiminnan tukeminen koko Kurikan alueella
- Kulttuuriperinnön vaaliminen
- Kulttuurinharrastajien, yhdistysten ja yksityisten henkilöiden tukeminen avustuksilla ja muilla käytävissä olevilla keinoilla
- Koulutukset ja verkostoitumismahdollisuudet yhdistyksille ja kulttuuritoimijoille
- Kesätyöpaikat nuorille (tapahtumat, some-tuottajat ym.)

- Harjoittelupaikat nuorille
- Maakunnallinen kulttuuriyhteistyö (Etelä-Pohjanmaan liitto ja Lastenkulttuurikeskus Louhimo)
- Kansainvälinen kulttuuriyhteistyö (Pohjoismaiset lasten ja nuorten kulttuuripäivät, muut kansainväliset yhteydet)
- Kulttuurin kehittämishankkeet ja uudet innovaatiot

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Kulttuuripalvelut toteuttavat uutta kaupunkistrategiaa ennen kaikkea tarjoamalla monipuolisia ja laadukkaita kulttuurielämyksiä ja osallistumismahdollisuuksia, rakentamalla yhteisöllisyyttä ja vaalimalla kulttuuriperintöä ja luonnonympäristöä. Tärkeä painopistealue ovat lapset ja nuoret. Kulttuuripalvelut osallistuu myös kansainvälisyyskasvatukseen nuorille suunnatun ulkomaanmatkan sekä muun kansainvälisen yhteistyön kautta. Yhteistyökumppaneina kaikessa tekemisessä ovat kurikkalaiset yhdistykset, yhteisöt, harrastusryhmät ja aktiiviset kuntalaiset, yrittäjiä unohtamatta.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Kulttuuritoimen suurin yksittäinen kuluerä on avustukset, joita myönnetään museoyhdistyksille, muille kulttuuriyhdistyksille ja yksittäisille taiteen harjoittajille. Säästömahdollisuudet liittyvät myös avustuksiin. Toimintaa sopeutetaan jo vuonna 2023 siten, että kulttuuripalveluihin palkataan ainoastaan kaksi kesätyöntekijää.

Henkilöstöresurssit

- Kulttuuripäällikkö (60% kulttuuri / 40% vapaa-aikatoimen hallinto)
- Kulttuuri- ja vapaa-ajanohjaaja
- Kaksi kesätyöntekijää

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Palvelut	Tarjotaan kuntalaisille laadukasta ja monipuolista kulttuuritoimintaa, elämyksiä ja osallistumismahdollisuuksia sekä kaupungin järjestämänä että tukemalla kolmannen sektorin toimintaa.	Toteutunut (kyllä/ei) Osavuositarkastukset, tilinpäätöksen toimintakertomus, hyvinvointikertomus.
Edullinen elämä	Säilytetään kulttuuritoimen tapahtumiin osallistuminen pääsääntöisesti maksuttomana.	Toteutunut (kyllä/ei)
Viihtyisyys	Edistetään julkisen taiteen hankkimista kaupungin kiinteistöihin ja rakennuskohteisiin (ns. prosenttiperiaatteen aktivointi).	Toteutunut (kyllä/ei)
	Edistetään ja tuetaan taiteilijoiden työmahdollisuuksia ja tuodaan taidetta kuntalaisten nähtäville.	Myönnettyt avustukset Toteutuneet projektit, työpajat, katutaidet jne.
Prosessit		
Kansainvälisyyskasvatus	Osallistutaan lasten ja nuorten pohjoismaisille kulttuuripäiville Norjan Melhusissa.	Toteutunut (kyllä/ei) Osallistujamäärä
	Pyritään monipuolistamaan kulttuuripäivien ohjelmaa.	
	Etsitään uusia kansainvälisiä yhteyksiä, kumppanuuksia ja mahdollisuuksia esim. nuorisovaihtoon liittyen.	Toteutunut (kyllä/ei)
Hanketoiminta	Osallistutaan E-P:n liiton ja Lastenkulttuurikeskus Louhimon hanketoimintaan mahdollisuuksien ja resurssien mukaan.	Toteutunut (kyllä, miten? / ei)
Selkeät, saavutettavat sähköiset palvelut	Kehitetään kulttuuritoimen viestintää sosiaalisessa mediassa	Toteutunut (kyllä, miten? / ei)
	Ylläpidetään ja kehitetään KurikkaLive-kanavan monipuolista ja laadukasta sisällöntuotantoa.	Toteutunut (kyllä/ei)
	Luodaan KurikkaLive-palvelulle selkeä toimintamalli/ohjesääntö kaupungin ja ulkopuolisten tahojen ”työtilauksien” käsittelyyn.	Toteutunut (kyllä/ei)
Resurssit ja osaaminen		
Yhteisöllisyyden vaaliminen ja vahvistaminen	Yhdistysten ja kulttuuritoimijoiden tukeminen.	Myönnettyt avustukset (€) Järjestetyt tapaamiset / kulttuurifoorumit (toteutunut kpl)
	Monipuolisten ja laadukkaiden kulttuuritapahtumien järjestäminen. Varaudutaan järjestämään itsenäisyyspäivän juhlat.	Kulttuuritapahtumien määrä (kpl), laatu ja kohderyhmä Tapahtumien jakautuminen kaupungin alueella Tavoittavuus (osallistujamäärä) Vaikuttavuus (yleisöltä saatu palaute)

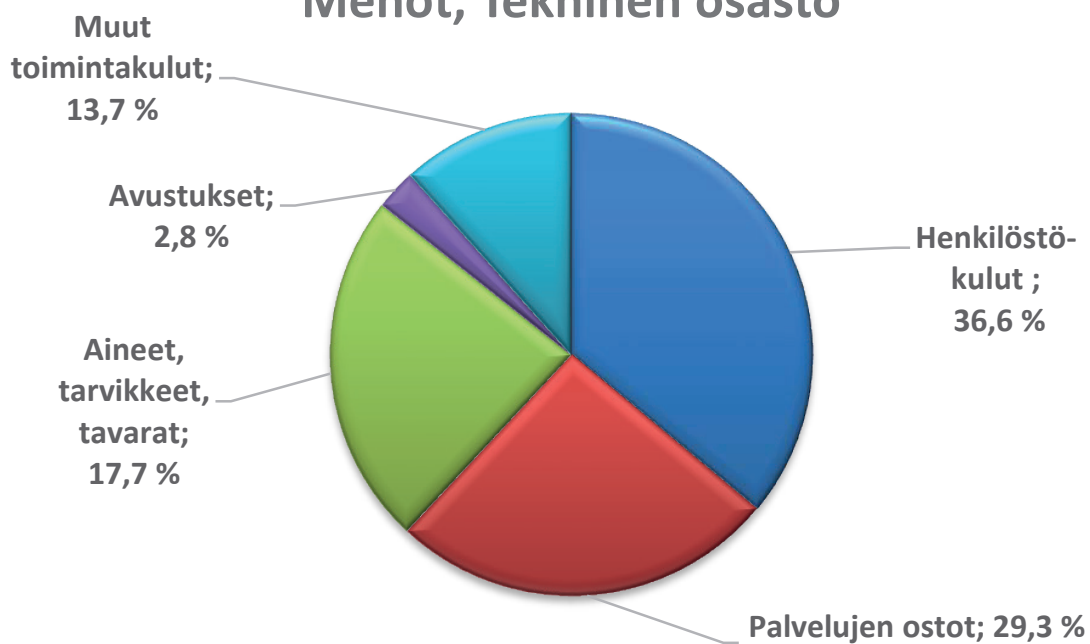
Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Kulttuuriperinnön vaaliminen ja näkyväksi tekeminen	Aktivoidaan Kurikan kulttuuriympäristöryhmän toiminta.	Toteutunut (kyllä/ei)
	Huomioidaan kulttuuriperintö kaupungin järjestämien tilaisuuksien ohjelmassa.	Toteutunut (kyllä/ei)
	Markkinoidaan ja myydään Jalasjärven ja Kurikan kulttuuriympäristöohjelma -teoksia.	Myyntimäärät ja -tuotot (kpl/€)
Kaupungin palvelutarjooma	Hankitaan kaupungille uusi siirrettävä esiintymislava. Varataan hankintaan 30 000€ investointimääräraha.	Toteutunut (kyllä/ei)
	Vuokrataan lavaa oman käytön lisäksi saavutettavaan hintaan kurikkalaisille yhdistyksille ja toimijoille.	Esiintymislavan käyttökerrat -Kaupungin omat tilaisuudet (kpl) -Yhdistysten ja toimijoiden järjestämät tilaisuudet (kpl)
Talous		
Talouden tasapaino	Seurataan talousarvion toteumaa ja suhteutetaan toimintaa tilanteen mukaiseksi.	Kuukausittain tehdyt raportit (kyllä/ei)
	Vähennetään ketätyöntekijäresurssi kahteen henkilöön	Toteutunut (kyllä/ei)
Avustukset	Säilytetään avustusten taso.	Toteutunut (kyllä/ei)
	Kehitetään ja selkiytetään hakukäytäntöjä.	Toteutunut (kyllä, miten? / ei)

TEKNINEN OSASTO

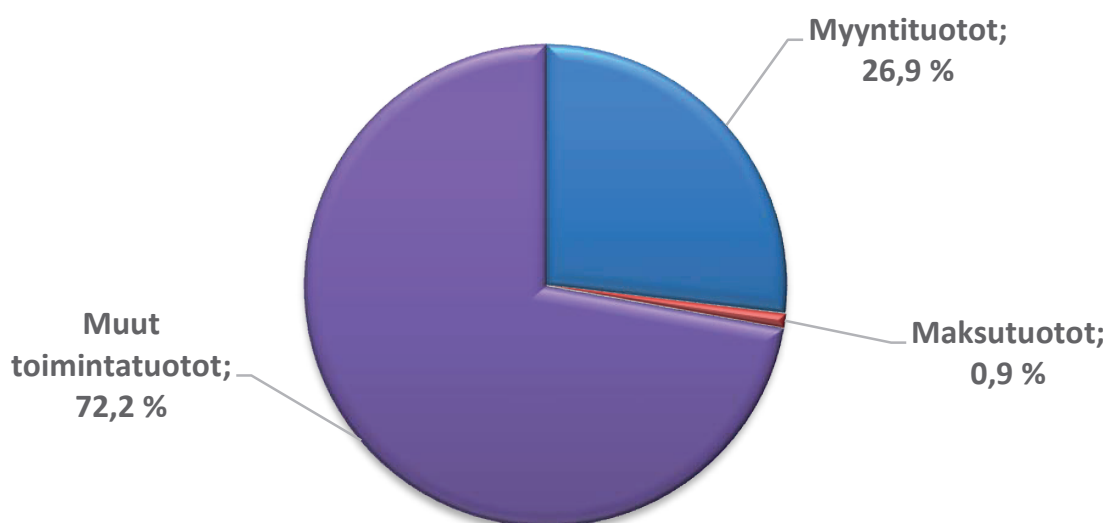
Tekninen toimi on teknisen lautakunnan alaista toimintaa. Sen vastuualueita ovat teknisen toimen hallintopalvelut, tilapalvelut, puhtaus- ja ruokapalvelut, kunnallistekniikka ja pelastustoimi.

Tekninen osasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tekninen toimi					
Toimintatuotot	20 580 478	20 195 419	20 172 033	20 171 833	20 171 389
Toimintakulut	-23 977 904	-21 852 527	-17 845 499	-17 123 628	-16 935 338
Toimintakate	-3 397 426	-1 657 108	2 326 534	3 048 205	3 236 051
Ympäristötoimi					
Toimintatuotot	711 147	678 500	663 500	663 500	663 500
Toimintakulut	-1 111 276	-1 270 212	-1 268 220	-1 268 220	-1 268 220
Toimintakate	-400 129	-591 712	-604 720	-604 720	-604 720
Yhteensä					
Toimintatuotot	21 291 625	20 873 919	20 835 533	20 835 333	20 834 889
Toimintakulut	-25 089 180	-23 122 739	-19 113 719	-18 391 848	-18 203 558
Toimintakate	-3 797 555	-2 248 820	1 721 814	2 443 485	2 631 331

Menot, Tekninen osasto

Tulot, Tekninen osasto

TEKNINEN TOIMI (TEKNINEN LAUTAKUNTA)

Tekninen toimi	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tekn os hallintopalv					
Toimintatuotot	2 719				
Toimintakulut	-295 436	-333 454	-243 553	-243 553	-243 553
Toimintakate	-292 717	-333 454	-243 553	-243 553	-243 553
Tilapalvelut					
Toimintatuotot	12 681 874	12 549 898	14 359 702	14 359 502	14 359 058
Toimintakulut	-10 955 065	-9 329 809	-9 496 076	-8 952 205	-8 763 915
Toimintakate	1 726 809	3 220 089	4 863 626	5 407 297	5 595 143
Puhtaus- ja ruokapalv					
Toimintatuotot	7 177 470	7 112 122	5 276 651	5 276 651	5 276 651
Toimintakulut	-7 258 603	-7 298 149	-5 371 281	-5 371 281	-5 371 281
Toimintakate	-81 133	-186 027	-94 630	-94 630	-94 630
Kunnallistekniikka					
Toimintatuotot	718 415	533 399	535 680	535 680	535 680
Toimintakulut	-3 412 367	-2 802 605	-2 734 589	-2 556 589	-2 556 589
Toimintakate	-2 693 952	-2 269 206	-2 198 909	-2 020 909	-2 020 909
Pelastustoimi					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-2 056 433	-2 088 510	0	0	0
Toimintakate	-2 056 433	-2 088 510	0	0	0
Yhteensä					
Toimintatuotot	20 580 478	20 195 419	20 172 033	20 171 833	20 171 389
Toimintakulut	-23 977 904	-21 852 527	-17 845 499	-17 123 628	-16 935 338
Toimintakate	-3 397 426	-1 657 108	2 326 534	3 048 205	3 236 051

Teknisen toimen hallintopalvelut ja tilapalvelut

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelujen tehtävänä on teknisen osaston hallinnon järjestäminen ja toiminnan johtaminen.

Tilapalvelun tehtävänä on kaupungin omistamien kiinteistöjen hoito- ja kunnossapitotyöt sekä vastata kiinteistöjen peruskorjauksista ja uudisrakentamisesta. Kiinteistöhoitopalvelut tuotetaan omana työnä ja kunnossapitoon ostetaan osittain ulkopuolista urakoitsijapalvelua. Suunnittelupalvelut ja osittain myös rakennuttamispalvelut ostetaan. Uudisrakennukset rakennetaan pääosin kilpailutetuin urakoin.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Suunnitelmallinen kiinteistöhoito ja kunnossapito mahdollistavat tilojen kustannustehokkaan käytön rakennusten koko elinkaaren ajan. Laadukas rakennuttaminen ja korjausrakentaminen perustuvat tutkimuksiin, suunnitteluun ja valvontaan.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Tilapalvelujen kustannukset muodostuvat suoraan kiinteistöjen ja rakennusten volyymeista. Tilojen käyttöasteen nostaminen ja turhista tiloista luopuminen pudottaa suoraan kustannuksia. Rakennusautomaation hyödyntäminen helpottaa energian säästämistä ilman, että tilojen käyttöolosuhteet muuttuvat käytön aikana.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Tulevan suunnitelmakauden suurimman haasteen tuo globaali epävarmuus, rakennus- ja energiakustannusten nousu ja osaavan työvoiman saatavuuden ongelmat. Sopeuttaminen liittyy toimintaverkon rakenteeseen, tilojen käytön tehostamiseen ja turhista tiloista luopumiseen.

Henkilöstöresurssit

Hallintopalvelut

- Tekninen johtaja
- Kaupungininsinööri

Tilapalvelut

- Tilapalvelupäällikkö
- Talotekniikkainsinööri
- Kunnossapitovastaava
- Kiinteistöhoitajat 14 kpl
- Rakennusmiehet 10 kpl
- Kausityöntekijät 3 kpl
- Rakennustöiden valvoja (määräaikainen) 2 kpl

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Laadukas kiinteistöhoito ja kunnossapito.	Toiminnan seurannan kehittäminen	Asiakastytyväiskysely käyttäjille. Tavoitetaso: Keskiarvo > 3.
Laadukas rakennuttaminen ja korjausrakentaminen.	Tutkimuksiin, suunnitteluun ja valvontaan panostaminen	Rakennusurakoiden sekä suunnittelun kriteereiden tarkentaminen kilpailutukseen. Tavoitetaso: Lisätöiden väheneminen. Alustavien tutkimusten selvitys tilapalveluiden henkilöstön toimesta. Hyödynnetään oman talon ammattitaitoa. Tavoitetaso: Säästetään ostopalveluissa.
Prosessit		
Kunnossapidon suunnitelmallinen toteuttaminen tehtyjen kuntotutkimusten ja kuntokatselmusten pohjalta.	Kiinteistökohtaisten korjaussuunnitelmien laadinta ja resurssien puitteissa korjaustoimien tekeminen	Korjaustarpeet on kartoitettu kaikista tilapalvelun alla olevista kiinteistöistä Tavoitetaso: Luodaan 10 vuoden PTS-tilukko kaikista kurikan kaupungin omistamista kiinteistöistä.

Kiinteistönhoidon sähköisten järjestelmien täysipainoinen hyödyntäminen	Asiakkaiden koulutus ja rohkaiseminen sähköisen ilmoitusjärjestelmän käyttämiseen. Kiinteistönhoidon järjestelmän aktiivisempi käyttö/seuranta.	Asiakastyytyväisyyskysely, käytönopastus henkilöstölle. Siirtyminen ulkoiseen kohdesivuun huoltokirjassa. Tavoitetaso: Kiireettömät huoltopyynnot kulkevat Granlund Managerin kautta kiinteistöhoitajille.
Resurssit ja osaaminen		
Ylemmän johdon, työnjohdon, kiinteistöhoitajien ja rakennusammattimiesten täydennyskouluttautuminen.	Rakennus- ja kiinteistöhoitoalan täydennyskoulutuksiin osallistuminen. Työnjohdolle tarjolla useita etäkoulutuksia / tilaisuuksia, joihin voi työajallaan osallistua.	Henkilöstön osaamisen parantaminen ja kannustaminen kehittymiseen. Tavoitetaso: 80% tilapalvelun vakinaisesta henkilökunnasta on osallistunut 1-3 pv kestävään täydennyskoulutukseen. Koko henkilöstöllä on työturvakortti sekä tulityökortti.
Talous		
Kustannustietoisuuden lisääminen Kiinteistöjen energiankulutuksen/kustannusten pienentäminen	Aktiivinen kustannusten seuranta. Käyttäjien valistaminen energian säästämisessä Automaation hyödyntäminen.	Budjetissa pysyminen, ostopalvelujen ja materiaalihankintojen vähentäminen. Energiatehokkuuden lisääminen Tavoitetaso: Pysytään energiatehokkuussopimuksen mukaisissa säästötaivoitteissa.
Kiinteistömenojen pienentäminen €/m ² (henkilöstökulut + kiinteistöhuolto ja –kunnossapito + käyttökustannukset)	Kilpailutukset, sopimustarkastelut.	Kilpailutuksen laajentaminen. Tavoite; useampien tarjousten saaminen, kilpailukykyisten hintojen ylläpitäminen.
Tilojen tehokas käyttäminen	Tilatietojen kokoaminen, tilainfon laadinta.	Käyttöasteen seuranta otetaan käyttöön uudiskohteissa ja mahdollisten peruskorjausten yhteydessä, mikäli peruskorjattavat tilat ovat soveltuvia myös muulle käytölle. Vanhemmissa kohteissa selvitetään tapauskohtaisesti tilojen käyttöaste ja mahdollisuus toisille toiminnoille. Tavoite: Kehitetään ja jalostetaan tyhjiä tiloja käyttöä mahdollisuuksien puitteissa

Puhtaus- ja ruokapalvelut

Toiminnan kuvaus

Puhtaus- ja ruokapalvelun tehtävänä on vastata kaupungin kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä päiväkotilasten, koululaisten ja työikäisten ruokahuollosta palvelusopimusten mukaan. Puhtaus- ja ruokapalvelut tuotetaan omana työnä. Hankinnat tehdään hankintarenkaiden kilpailuttamana.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Strategian asiakasarvot, prosessit sekä resurssit ja osaaminen näkyvät puhtaus- ja ruokapalveluissa kaupungin muiden palveluiden asianmukaisena ja tehokkaana tukemisena: kaupungin kiinteistöjen puhtaanapito lisää viihtyisyyttä ja varmistaa omalta osaltaan kiinteistöresurssin hyvän kunnon, ruokapalvelut muun palvelun tuotannon osana tukevat kuntalaisen terveyttä ja hyvinvointia.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Puhtaus- ja ruokapalvelut toimii tilaaja-tuottajamallin mukaisesti nettobudjetituna yksikkönä ja tukee asiakashallintokuntiansa palveluita omilla toimillaan. Mikäli asiakashallintokunta haluaa esim. siivousta vähentämällä pienentää puhtaanapidon kustannuksia, mitoitetaan palvelut uudelleen. Palveluverkon toimipis-

teiden lukumäärällä on suora vaikutus tukipalveluiden tarpeeseen ja sitä kautta talouteen.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Suunnitelmakauden 2023-2025 suuri haaste on globaalin tilanteen aiheuttama epävarmuus, elintarvikkestavien palveluiden ennen näkemätön nousu ja osaan työvoiman saatavuuden ongelmat. Talouden tehostaminen prosessien, hankintojen ja mitoituksen osalta on käyty läpi jo vuosia aiemmin, jatkossa sopeuttaminen liittyy toimintaverkon rakenteeseen ja mitoituksen radikaaliin tiivistämiseen eli siivouskertojen harventamiseen.

Henkilöstöresurssit

- Palvelupäällikkö 1 kpl
- Puhtauspalveluesimies 2 kpl
- Ruokapalveluvastaava 1 kpl
- 57 puhtauspalvelun työntekijää eri kohteissa
- 40 ruokapalvelun työntekijää (valmistuskeittiöiden esimiehet, kokit, ruokapalvelutyöntekijät) eri kohteissa
- lisäksi määräaikaisia henkilöitä sijaistukseen sekä tilapäisen työn tarpeeseen

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Laadukkaat puhtaus- ja ruokapalvelut kaikille asiakkaille	Tehokkaalla esimiestyöllä tuetaan palveluiden laadun ylläpitoa ja kehittämistä käytännön työssä	Asiakastyytyväisyyskyselyt eri asiakasryhmille. Mittari: Tavoitetaso: keskiarvo >3,5 Pintapuhtausnäytteet, turvallinen taso
Prosessit		
Tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset prosessit	Prosessien järjeittäminen ja uusien toimintatapojen etsiminen, mitoitus tarpeita ja toimintaverkkoa vastaavaksi	Mittari: Kustannuskehityksen ennustaminen, soveltaminen talouteen ja toimintaan.
Resurssit ja osaaminen		
Osaavan työvoiman varmistaminen puhtaus- ja ruokapalveluissa	Hyvällä esimiestyöllä pidetään kiinni osaavasta työvoimasta ja tuetaan henkilöstön jaksamista: Keinoina kohde-ikännit, koulutukset, kehityskeskustelut ja toiminnan kokonaisymmärrys	Mittari: työvoiman pysyvyys, työhyvinvointi.
Talous		
Talouden lukujen seuranta ja nopea reagointi muuttuviin tilanteisiin	Realistisen talousarvion laatiminen kustannuspaineissa, Tanen raporttien hyödyntäminen toiminnassa. Mitoituksen jatkuva tarkastelu palveluverkon muutosten mukaisesti	Mittari: Tulosaluiden budjetissa pysyminen

Kunnallistekniikka

Toiminnan kuvaus

Kunnallistekniikan tehtävänä on ylläpitää, rakentaa ja rakennuttaa kaupungin kadut, katu- ja tievalaistus, torit, yleiset alueet (puistot) ja liikunta-alueet. Lisäksi kaupungin avustussääntöjen mukaisesti suorittaa tiekuntien yksityisteiden kunnossapidon ja perusrannusten avustusten jaon. Kaato-paikkojen jälkihoito sisältyy kunnallistekniikan vastuualueeseen

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Turvallisen ja viihtyisän kaupunkiympäristön ylläpitämien ja rakentaminen laadukkaalla ja suunnitelmallisella toiminnalla.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Energiakustannusten säästöön on mahdollisuus jatkamalla tie- ja katuvalojen saneerausta energiatehokkaammilla tuotteilla ja ohjausjärjestelmillä. Yksityisten kunnossapitoavustusten leikkaus.

Kunnallistekniikan on kuitenkin varmistettava, että toimialueen vastuulla ylläpitoalueet käyttäjille turvallisessa kunnossa ja toiminta määräytyy näin olosuhteiden mukaan.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Suunnitelmakauden suurimman haasteen muodostaa huomattava kustannusten nousu kunnallistekniikan rakentamisen ja ylläpitämisen toiminnan tapahtuessa pääosin ostopalveluna. Kustannuksia lisää myös kasvava infraomaisuus.

Henkilöstöresurssit

- Kuntatekniikkapäällikkö
- 1 rakennusmestari
- 1 maanrakennusinsinööri
- 14 työsopimussuhteista työntekijää
- Lisäksimääräaikaisia kausi- ja kesätyöntekijöitä.
- Lisäksi käytetään ostopalveluja erilaisissa töissä.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Viihtyisien ja turvallisten kaupunkikeskusten, liikenneympäristön, puistojen, leikki- ja liikuntapaikkojen kehittämisen, rakentaminen ja ylläpitäminen.	Laadittujen- ja laadittaviensuunnitelmien suunnitelmien laadukas ja kustannustehokas toteutus.	Suunnitelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen.
Prosessit		
Liikenneturvallisuuksuunnitelmien toimenpiteiden toteutus.	Liikenneturvallisuuksuunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden toteutus turvallisempaan liikenneympäristöön.	Suunnitelmien toteutus suunnitelmien mukaisessa kiireellisyyden järjestyksessä.
Katujen ja puistojen kunnossapito .	Katujen ja puistojen kunnossapidon ohjaus kunnossapitoluokitusten mukaisesti.	Hoitolukitusten tavoitetasot saavutetaan.
Leikkipaikkojen rakentaminen, ylläpito ja tarkastustoiminta.	Suoritetaan leikkipaikoista annetun standardien mukaisesti.	Leikkipaikat turvallisessa kunnossa.
Liikunta-alueiden hoito ja ylläpito.	Suoritetaan vapaa-aikalautakunnan ylläpitosuunnitelmien mukaisesti.	Liikuntapaikat käyttökunnossa.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Yksityistiet	Avustukset haettavissa avustussääntöjen mukaisesti.	Perusparannusavustukset haettavissa ympärivuoden. Määräraha varaus on 120 000 €.
	Siirrytään sähköiseen yksityisteiden hallintajärjestelmään sisältäen kunnossapitoavustusten hakemisen, avustusten käsittelyn sekä maksatuksen.	Kunnossapitoavustukset myönnetään hyväksytyjen kustannusten mukaisesti. Määrärahavarauksen on 400 000 €.
Kaatopaikkojen jälkitarkkailu	Jälkitarkkailu suoritetaan yhteistarkkailuohjelman mukaisesti. Kurikka kuuluu Seinäjoen seudun suljettujen kaatopaikkojen yhteistarkkailuohjelmaan.	Ely -keskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman mukainen tarkkailutoteutus
Resurssit ja osaaminen		
Työnjohdon ja työntekijöiden perehtyminen kunnossapitoluokituksiin ja ylläpitosuunnitelmiin.	Saavutetaan kunnossapitoluokitusten ja ylläpitosuunnitelmien laatutaso.	Laatutasojen seuranta ja olosuhde-muutoksiin reagointi.
Kuluttajapalvelujen turvallisuus.	Ei aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle ja omaisuudelle.	Tarkastustoiminta ja turvallisuusasiakirjat ajan tasalla.
Talous		
Kustannustietoisuuden lisääminen.	Aktiivinen kustannusten seuranta ja kilpailutuksella saatava kustannustehokkain toteutus.	Budjetissa pysyminen.
Katuvalaistussaneeraus.	Katuvalaistuksen saneerauksen jatkaminen mahdollisimman tarkoituksenmukaisilla ratkaisuilla ja pienin elinkaarikustannuksin.	Energiaa säästävillä tuotteilla ja ohjauksjärjestelmillä.

YMPÄRISTÖTOIMI (YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA)

Ympäristötoimi	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Ympäristötoimen hallinto					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-131 712	-129 180	-133 350	-133 350	-133 350
Toimintakate	-131 712	-129 180	-133 350	-133 350	-133 350
Rakennus- ja ympäristövalvonta					
Toimintatuotot	154 265	156 000	156 000	156 000	156 000
Toimintakulut	-470 243	-534 595	-483 628	-483 628	-483 628
Toimintakate	-315 978	-378 595	-327 628	-327 628	-327 628
Maankäyttö					
Toimintatuotot	556 882	522 500	507 500	507 500	507 500
Toimintakulut	-509 321	-606 437	-651 242	-651 242	-651 242
Toimintakate	47 561	-83 937	-143 742	-143 742	-143 742
Yhteensä					
Toimintatuotot	711 147	678 500	663 500	663 500	663 500
Toimintakulut	-1 111 276	-1 270 212	-1 268 220	-1 268 220	-1 268 220
Toimintakate	-400 129	-591 712	-604 720	-604 720	-604 720

Ympäristö- ja rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus

Ympäristövalvonnan ja rakennusvalvonnan tehtävänä on suorittaa rakennus- ja ympäristövalvonnan niille laissa määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Ympäristö- ja rakennusvalvonta toteuttavat strategian tavoitteita kehittämällä sähköistä asiointia. Ympäristö- ja rakennusvalvonnan päätöksenteossa huomioidaan ympäristö- ja terveysvaikutukset asiakasarvoja

tukevasti. Tehdään asiat kunnolla ja kuntalaisten parhaaksi.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Rakennusvalvonta ja ympäristövalvonta ovat lakisääteistä viranomaistoimintaa, joiden toiminta tulee olla turvattu ja riippumaton. Digitaalisoinnin panostamisella nykyaikaistetaan palveluja ja tulevaisuudessa saadaan säästöjä.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Tämänhetkisen maailmantilanteen johdosta kohonnut kustannustaso voi aiheuttaa ympäristö- ja rakennusvalvonnan

toimintatuottoihin riskin alentuneina lupamäärinä. Merkittävä yhtäkkinen vaje henkilöstöressurssissa

puolestaan aiheuttaisi riskin vastualueen tavoitteiden saavuttamiselle.

Henkilöstöressurit

- ympäristösihteeri
- ympäristötarkastaja
- ympäristöinsinööri
- 2 rakennustarkastajaa
- toimistoarkkitehti, jonka työajasta puolet on maan käytön käytössä.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Toimiva asiakaspalvelu	Rakennus- ja ympäristövalvonnan lomakkeiden ajantasaistaminen sähköisessä ympäristössä.	Voimassa olevaa lainsäädäntöä vastaavat lomakkeet käytössä rakennus- ja ympäristövalvonnessa.
	Rakennus- ja ympäristövalvonnan lupa-asoiden käsittely ilman aiheuttamia viivytyksiä.	Rakennusvalvonnan viranhaltijapäätöksen tavoiteaika 2 viikkoa, lausunto- ja vaativissa 4 viikkoa. Ympäristö- ja maa-aineslupien tavoiteaika 3 kk, päättyvien maa-aineslupien katselmukset lupa-ajan päättyessä, ympäristöviranomaisen viranhaltijapäätöksen tavoiteaika eläinsuojelimoituksissa sekä jätevesipoiikkeamisissa 2 kuukautta ja muissa päätöksissä 2 viikkoa. Ympäristölautakunnan käsittelyyn asiat otetaan siinä aikataulussa, minkä lausuntokierrokset, kuulemiset yms. sekä valmistelutyö mahdollistavat.
	Asiakkailla selkeät ohjeet milloin täytyy olla yhteydessä rakennus- tai ympäristövalvontaan, mistä löytää oikeat lomakkeet ja miten ne asianmukaisesti täytetään.	Nettisivut ovat ajantasaiset ja selkeät.

Rakennusvalvonnan sähköinen lupapalvelu käytössä	Sähköistä lupapalvelua kehitetään.	Sähköisen lupapalvelun käyttöönottoa edistetään toiminnallisuuden kehittämisellä.
Ympäristövalvonnan sähköinen asiointipalvelu käytössä	Sähköistä asiointipalvelua kehitetään ja laajennetaan.	Sähköisen asiointipalvelun käyttöönottoa edistetään uusien toiminnallisten osien käyttöönotolla ja toiminnallisuuden kehittämisellä.
Prosessit		
Rakennusvalvonnan katselmukset rakentamisaikana	Asiakas tilaa -> hoidetaan.	Tilatut katselmukset hoidettu asiakkaan kanssa sovittuna ajankohtana ja pöytäkirjat tehty ja lähetetty.
Rakennusjärjestyksen pitäminen ajan tasalla	Selvitetään päivitystarpeet.	Mikäli huomattavaa päivitystarvetta, päivitysprosessi on käynnistetty.
Vuosittaiset ympäristökatselmukset	Otetaan vastaan yleisön vihteet.	Laadukkaamman ja viihtyisemmän ympäristön muodostuminen.
Ympäristönsuojelulain (527/2014) ja ympäristönsuojelusta annetun asetuksen (713/2014) mukaisen valvonnan toteuttaminen	Suunnitelmallisen valvonnan toteuttaminen täysimääräisesti.	Suoritettu valvontaohjelman mukaiset valvontatarkastukset ja muuta valvontaa.
Resurssit ja osaaminen		
Lainsäädännön muutosten seuraaminen ja opiskeleminen	Henkilökunta käyttää oman alansa koulutuspalveluita tarpeen mukaan.	Henkilökunnan tieto lainsäädännöstä on ajantasaista.
	Avoin keskustelu muutoksista ja yhteisten toimintatapojen hiominen.	
Talous		
Viranomaistaksojen pitäminen ajan tasalla	Rakennusvalvonnan taksojen tarkastus.	Rakennusvalvonnassa ajantasaaiset taksat käytössä.
	Ympäristövalvonnan taksojen tarkastus.	Ympäristövalvonnassa ajantasaaiset taksat käytössä.

Tavoite:	Toteutunut	Tavoitetaso	
	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Määrätavoite			
Rakennuslupia/ilmoituksia kpl	398	380	380
Maa-aineslupia kpl	1	8	8
Ympäristölupia/ilmoituksia/rekisteröintiä kpl	7	15	15
Suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksia kpl	58	40	40

Kaavoitus ja maankäyttö

Toiminnan kuvaus

Maankäyttöpuoli vastaa kaupungin maankäytön-suunnitteluun, paikkatietojärjestelmän ylläpitoon, kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä tehtävistä.

Toiminnan painopisteet strategian toteuttamiseksi talousarviovuonna

Maankäytön suunnittelussa painotetaan toimivaa, taloudellisesta ja eheää yhdyskuntarakennesuunnittelua huomioimalla kestävä kehityksen suuntaviivat. Paikkatietojärjestelmää kehitetään ja parannetaan sähköisen asioinnin toimivuutta.

Sopeuttamis- ja tasapainottamistoimet

Digitaalisaation panostaminen tuo tulevaisuudessa säästöjä sekä nykyaikaistaa kaupungin palvelutarjontaa.

Riskianalyysi talousarvion käyttötalousosassa

Merkittävä yhtäkkinen vaje henkilöstöresurssissa aiheuttaa riskin vastualueen tavoitteiden saavuttamiselle.

Henkilöstöresurssit

- kaupungingeodeetti
- toimistoarkkitehti, jonka työajasta puolet on rakennusvalvonnan käytössä.
- maanmittausinsinööri
- kaksi kartoittajaa
- kartanpiirtäjä
- kaksi tuntipalkkaista mittamiestä (toinen määräaikainen 6 kk).

Ostopalvelut:
asiantuntijapalveluja ostetaan alan konsulteilta.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Asiakasarvot		
Tarjotaan hinnaltaan edullisia ja rakentamiskelpoisia asunto- ja teollisuustontteja	Hankitaan maata asunto- ja teollisuustonttien kaavoittamista varten sekä vaihtomaareserviksi.	Tonttitarjonta on monipuolista, laadukasta ja hinnaltaan edullista.
Asiakkaan palveleminen mahdollisimman nopeasti kiinteistönmuodostamistoimitusten osalta	Suoritetaan kiinteistönmuodostamistoimitukset rekisterinpitoalueella siten, että asianosaisille ei tule turhia odotusaikoja muiden viranomaisten suhteen.	Lohkomisen edellytykset täyttävät toimitukset suoritetaan 6 kk:n kuluessa hakemuksesta tai määräalan lainhuudosta
Asiakkaan palveleminen mahdollisimman nopeasti rakennuspaikkojen merkinnän osalta	Suoritetaan rakennuspaikan merkinnät siten, että asianosaisille ei tule turhia odotusaikoja.	Rakennuspaikan merkinnät keskimäärin 3 päivän kuluessa merkinnän tilauksesta.
Vuorovaikutus ja kaavoituksesta tiedottaminen.	Tiedotetaan meneillä olevista kaavoitushankkeista sähköisesti kaupungin kotisivuilla ja muissa soveltuvissa sosiaalisen median kanavissa.	Ajantasainen kaavoituksen aineisto vuorovaikutteisesti nähtävillä paikkatietojärjestelmässä.
Prosessit		
Kaavoituskatsauksen ja -ohjelman laadinta	Laaditaan kaavoituskatsaus ja -ohjelma meneillään olevista sekä tulevista maankäyttöön liittyvistä suunnitelmista (asema, yleis- ja maakuntakaava).	Laaditaan vuosittain.
Maankäytön suunnittelu	Selvitetään yhdyskuntarakenteen ajantasaistamisen sekä tulevaisuudentarpeita. Laaditaan ja päivitetään asema- ja yleiskaavoja. Tehdään tarvittavia suunnittelutarveratkaisuja ja poikkeamispäätöksiä.	Tavoitteena luoda maankäytön suunnittelun keinoin monipuolinen, viihtyisä, asumista ja elinkeinoja tukeva, sosiaalinen ja toimiva kestävä kehityksen mukainen kulttuuriympäristö.
Selvitykset ja inventoinnit	Pidetään ajan tasalla kaavoitukseen tarvittavaa lähtökohta-aineistoa ja aineistolähteitä.	Käyttökelpoinen kaavoituksen aineisto olemassa, aineistolähteet saavutettavissa.

Strateginen tavoite 2023-2025	Toimenpiteet 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023
Maapoliittisen ohjelman laadinta ja noudattaminen	Maapoliittinen ohjelma valmistu vuonna 2021. Selvitetään ohjelman sovellustumista ja kerätään mahdollista tietoa tulevaa ohjelman päivittämistä varten.	Noudatettu maapoliittisen ohjelman linjauksia.
Pohjakarttojen ylläpitäminen	Ylläpidetään asemakaavoituksen ja kiinteistötoimitusten vaatimusten perusteella.	Pohjakartta-aineisto on ajan tasalla-kiinteistötoimituksia varten (Kanta-Kurikka) ja riittävällä tasolla kaavoitus-tatukemaan.
	Toteutuksessa ilmakehuvaushanke kaa-voituksen pohjakartan parantamiseksi Kurikan, Jalasjärven ja Jurvan asema-kaava-alueille 2021-2024.	Kurikan asemakaava-alue ilmakuvaattu ja pohjakartta päivitetty 2022. Jalas-järven asemakaava-alue ilmakuvaattu 2022 ja pohjakartta päivitetään vuoden 2023 aikana.
		Budjetin mahdollistaessa Jurvan ase-makaava-alue ilmakuvaataan 2023 ja pohjakartta päivitetään vuoden 2024 aikana.
Paikkatietojärjestelmän kehittäminen	Kehitetään edelleen palvelemaan päätöksentekoa.	Paikkatietojärjestelmä on nykyaikai-nen ja soveltuu nykyiseen käyttötar-koitukseensa.
	dmCity palvelukokonaisuus on otettun käyttöön. Applikaatio sisältää paik-katietoon, kaavoitukseen, kiinteistön-muodostamiseen ja rakennus- sekä ympäristövalvontaan liittyviä toimin-nallisuksia.	Sovelluksen omaksuminen ja täysi-mittainen hyödyntäminen mahdolis-tetaan sisäisin ja tarvittaessa ulkoisin koulutuksen.
Tonttitarjonnan näkyvyys	Kaupungin tonttitarjonta on esillä koti-sivuilla (kaava- ja haja-asutusalueet).	Tonttitarjonta on näkyvästi esillä ja tietoa tonteista on helposti saatavilla.
	Tonttitarjonta näkyvästi esillä osana kuntamarkkinointia (mm. asuinalueiden esittelyt Kurikka.fi -sivustolla).	
Talousmetsien hoito ja puuston myynti	Toteutetaan metsätaloussuunnitelman mukaan	Hoito- ja hakkuutyöt tehdään metsä-suunnitelmia noudattaen.
	Tehdään leimikkohakkuun esitykset	
Resurssit ja osaaminen		
Ammattitaitoinen henkilökunta	Henkilökunta käyttää oman alansa koulutuspalveluita tarpeen mukaan.	Henkilökunnan ammattitietämys on ajantasaista.
Talous		
Toiminta mitoitetaan talousarviossa annettujen määrärahojen puitteissa.	Käyttötalouden seuranta suoritetaan kuukausittain.	Käyttötalouden määrärahaa ei ylitetä.

Tavoite:	Toteutunut	Tavoitetaso	
	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Määrätavoite			
Myydyt asuntotontit kpl	12	15	15
Myydyt teollisuustontit kpl	2	5	5
Kiinteistönmuodostus kpl	6	15	20
Uudet ja muutetut asemakaavat ha	35	30	30
Puuston myynti k-m ³	8 700	10 000	10 000
Maa-alueiden vuokratulot €	199 380	200 000	200 000

KONSERNIN TAVOITTEET

KAUPUNKIKONSERNIN TAVOITTEET

Kuntalain 14 § mukaan valtuusto päättää muun muassa omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kurikan kaupunginvaltuusto on 8.10.2018 hyväksynyt kaupungin konserniohjeen. Konserniohjeessa määritellään kaupungin tehtävät ja vastuut konserniohjauksessa. Konserniohjeen mukaan kaupunginvaltuusto muun muassa päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä valvoo osaltaan niiden toteutumista.

Kaupunginhallituksen tehtävänä on muun muassa seurata kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tehdä tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista sekä seurata ja arvioida yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportimaan toiminnastaan kaksi kertaa vuodessa 15.8. ja 31.10. mennessä hallitukselle.

Tytäryhteisöt

Määräysvalta tytäryhteisöihin perustuu omistajuuteen tai oikeuteen nimittää ja erottaa hallitus tai jokin muu toimielin. Kurikan kaupungin konserniin kuuluvat seuraavat kaupungin määräysvallassa olevat tytäryhteisöt joko suoran omistuksen tai tytäryhteisöjen kautta:

- Asunto Oy Kurikan Koulukatu 55
- Ilmajoen Lämpö Oy
- Jalasjärven Urheiluhalli Oy
- Jurvan Liikekeskus Oy
- Kiinteistö Oy Jalasjärven Virastotalo
- Kiinteistö Oy Jalasbisnes
- Kiinteistö Oy Kurikan Teollisuussolu

- Kiinteistö Oy Kärrykartano
- Kiinteistö Oy Liikerati
- Kurikan Jäähalli Oy
- Kurikan Kaukolämpö
- Kurikan Toimitilat Oy
- Kurikan Vesihuolto Oy

Konserniyhteisöjen tärkeimmät tehtävät ovat tuottaa asumispalveluita, kaukolämpöpalveluita, vesi- ja jätevesihuoltopalveluita sekä urheilupalveluita. Tavoitteena on tuottaa palvelut laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.

Kaupunkikonsernin lainakannan kehitys

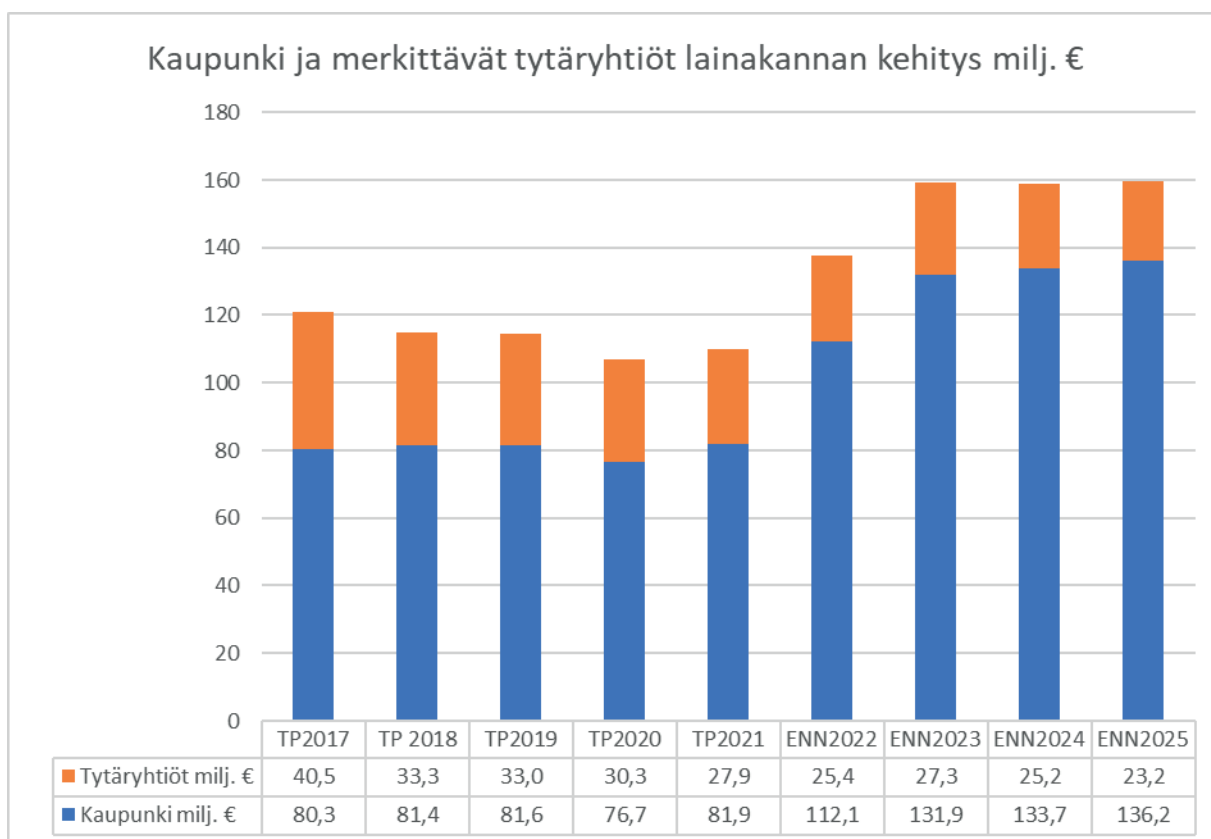
Oheisissa kuvioissa on esitetty kaupungin ja merkittävimpien tytäryhteisöjen lainakannan ja lainakanta asukasta kohden kehitys. Lainakannasta on eliminoitu konsernin sisäiset lainat. Konserniyhtiöistä mukana ovat:

- Kiinteistö Oy Jalasjärven Vuokratalot (sisältyy vertailuvuosiin 2017-2019, sulautunut Kiinteistö Oy Kärrykartanoon 31.12.2019)
- Kiinteistö Oy Kärrykartano
- Kurikan Toimitilat Oy
- Jalasjärven Kuntakapiteeli Oy (sisältyy vertailuvuosiin 2017-2018, sulautunut Kurikan Toimitilat Oy:öön 31.12.2018)
- Kurikan Vesihuolto Oy
- Kurikan Kaukolämpö Oy
- Kurikan Jäähalli Oy, joka on liitetty mukaan tarkasteluun vuonna 2021 yhtiön aloitettua palloiluhallihankkeen. Kaupunki rahoittaa hanketta pääomalainalla. Rakennushanke tukee kaupungin

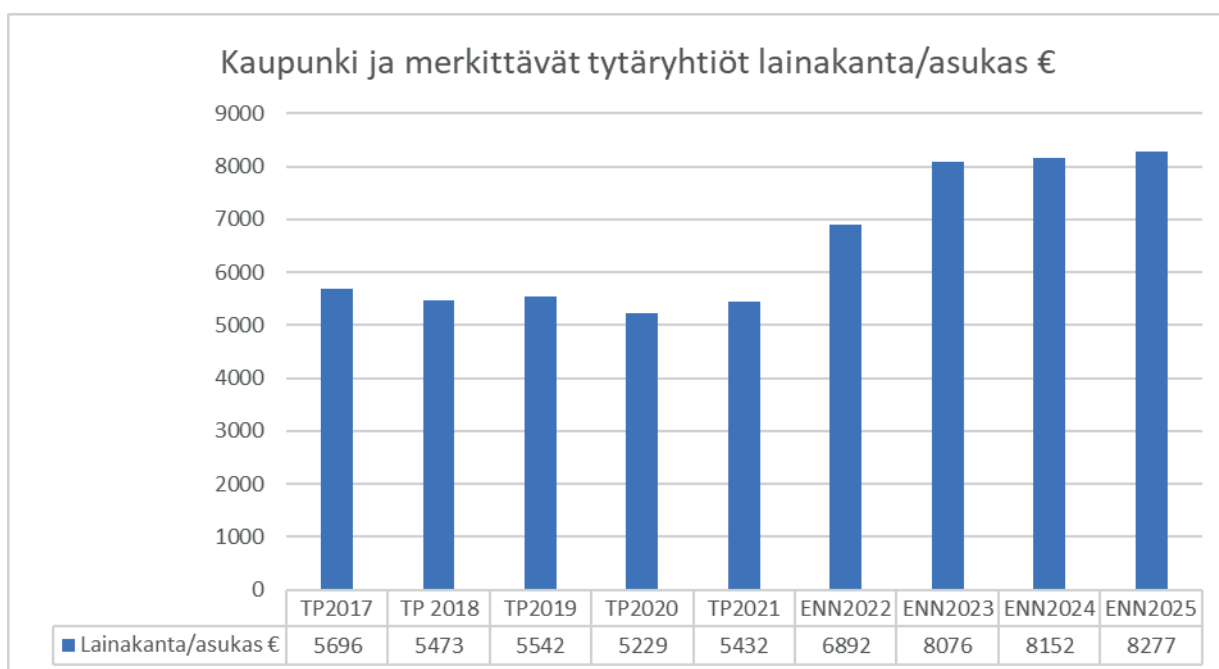
strategiaa Hyvinvoiva Kurikka.

Kaupunkikonsernin lainakanta oli 134,1 milj. euroa tilinpäätöksessä 31.12.2021, kun kuviossa lainakanta on 109,7 milj. euroa. Erotusta 24,4 milj. euroa selittää merkittävimpänä Kurikan kaupungin osuus kuntayhtymien kuten Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin lainoista. Lainakannan ennusteeseen sisältyy merkittäviä epävarmuustekijöitä erityisesti tytäryhtiöiden investointitarpeista ja kaupungin tulorahoituksen kehittämisestä.

Tilinpäätöksessä 31.12.2021 Kurikan kaupunkikonsernin lainakanta asukasta kohden oli 6.637 euroa. Tilastokeskuksen mukaan Manner-Suomen kuntakonsernien lainakanta asukasta kohden oli 7.680 euroa vuoden 2021 tilinpäätöstietojen pohjalta.

Kuvaajasta kaupunki ja merkittävät tytäryhtiöt lainakannan kehitys on nähtävissä lainakannan toteutunut kehitys vuosina 2017-2021 ja ennustettu kehitys vuosina 2022-2025.

Kuvaajasta kaupunki ja merkittävät tytäryhtiöt lainakanta/asukas € on nähtävissä lainakannan asukasta kohden toteutunut kehitys vuosina 2017-2021 ja ennustettu kehitys vuosina 2022-2025.

TYTÄRYHTEISÖJEN TAVOITTEET

Kiinteistö Oy Kärrikartano

Kiinteistö Oy Kärrikartano on yleishyödyllinen vuokraloyhtiö, jonka toimialana on itse tai omistamiensa tytäryhtiöiden kautta asuntotuotantolainsäädännössä tarkoitettulla tavalla omistaa, hankkia ja rakennuttaa vuokra- ja osaomistusasuntoja sekä vuokrata niitä sosiaalisiin perustein tai tarjota niitä käytettäväksi osaomistusasuntona tavoitteenaan asukkaiden hyvät ja turvalliset asuinolot kohtuullisin kustannuksin. Toimintaansa varten yhtiö voi omistaa ja hallita vuokraoikeuden nojalla asuntoja, rakennuksia ja maa-alueita sekä omistaa ja myydä osakkeita ja osuuksia. Päätoimialaansa liittyvänä ja sitä tukevana toimintana yhtiö voi harjoittaa ja tuottaa kiinteistöhoito- ja ylläpitopalveluita, isännöinti- sekä hallintopalveluja. Yhtiö noudattaa toiminnassaan yleishyödylliselle yhteisölle kulloinkin voimassa olevissa valtion tukemaa asuntotuotantoa koskevista laeista ja niitä alemman asteisista säädöksistä ja määräyksistä asetettuja edellytyksiä.

Koska yhtiön tarkoitus ei ole voiton tuottaminen osakkeenomistajille, yhtiö ei jaa osinkoa, ja varoja vapaan oman pääoman rahastosta jaettaessa, osakepääomaa alennettaessa, omia osakkeita hankittaessa ja lunastettaessa sekä yhtiötä purettaessa ja rekisteristä poistettaessa varat käytetään yhtiön toimialan mukaiseen yleishyödylliseen käyttöön osakeyhtiölain mukaisesti.

Yleiset tavoitteet

Tavoitteena on, että yhtiö

- noudattaa sille laadittua strategiaa
- säilyttää yleishyödylliselle yhtiölle asetetut kriteerit ja toimii omakustannus-periaatteella, ei jaa osinkoa ja noudattaa asukasvalinnoissa kaupungin vahvistamia asukasvalintaperusteita
- ylläpitää vuokra-asuntoja kaupungin alueella ja hankkii tai rakennuttaa asuntoja kysynnän ja tarpeen mukaan
- toimii yhteistyössä omistajan eli Kurikan kaupungin kanssa
- toimii yhteistyössä myös muiden vuokra-asuntoja Kurikassa tarjoavien tahojen kanssa

Uuden esteettömän kerrostalon rakentaminen

- Yhtiö suunnittelee ja rakennuttaa yhteistyössä Lakean kanssa Kurikan keskustaan esteettömän kerrostalon. Taloon tulee 21 kpl yksiöitä ja 3 kpl kaksioita, taukotilat kotipalvelutiimin käyttöön, yhteistila, talosauna ja pesula asukkaiden käyttöön sekä monitoimitila palvelun tuottajien käyttöä varten.

- Uudet asunnot on suunniteltu esteettömiksi ja mitoitettu siten, että ne toimivat viihtyisinä koteina lähellä palveluja. Talon rakennetaan betonista.
- ARA on alustavasti myöntämässä erityisryhmien investointiavustusta (25% hyväksyttävistä kustannuksista) ikäihmiset – kohderyhmälle. Avustuspäätös on voimassa 31.12.2022 ja sille haetaan jatkoa. Avustussummalla rakennetaan taloon yhteiset tilat, eikä niiden rakennuskustannuksia jyvitetä asuntojen vuokriin. Asuntojen vuokrataso on alustavan arvion mukaan noin 14 €/m²/kk

Muut lähiajan tavoitteet

- Kaupunginhallitus on syksyllä 2022 antanut Kiinteistö Oy Kärrikartanolle omistajaohjauksen hankkia 5-10 asuntoa vastaamaan kiireelliseen edullisten vuokra-asuntojen tarpeeseen.
- Keskitytään ensisijaisesti olemassa olevien kiinteistöjen ennaltaehkäiseviin korjauksiin sekä, asukasviihtyvyyttä ja esteettömyyttä parantaviin huoneistokorjauksiin Kurikassa, Juvassa ja Jalasjärvellä.
- Korjataan Aarrapolku 2-4 rivitalon piha- ja julkisivuremontissa talo vastaamaan paremmin ikääntyvien asukkaiden tarpeita.
- Suunnitellaan ja toteutetaan vuosien 2023 – 2024 aikana Kytäjäntien rivitaloalueen pihojen ja julkisivun peruskorjaukset Tarkoitus on kehittää Kytäjäntien aluetta Juvassa ikäihmisille sopivaksi asuinalueeksi.
- Jatketaan vuosien 2023 – 2024 aikana Reinikanpuiston ikä- ja muistiystävällisen asuin ympäristön kehittämistä korjaamalla Letontie 1 talojen julkisivut, sisäänkäynnit ja piha-alueet.
- Puretaan vuosien 2023 – 2024 Peurantie 7 rivitalo Juvassa ja rakennetaan tilalle uusi rivitalokohde, jossa on sekä ikäihmisille että perheille sopivia asuntoja.
- Peruskorjataan vuosien 2024 – 2025 aikana Pujonevantie 2 rivitalojen julkisivut ja piha-alueet sekä parannetaan alueen esteettömyyttä sisäänkäyntien korjauksilla.
- Markkinoidaan Kurikkaa asumispaikkana yhteistyössä Kurikan kaupungin kanssa. Mikäli tarvetta uudisrakentamiselle on edelleen alkuvuoden 2023 aikana, ryhdytään välittömästi suunnittelemaan uudiskohdetta Kurikkaan.

Kiinteistö Oy Kärrykartano	TP 2021	Ennuste 2022	Ennuste 2023
Liikevaihto	4 780 681	4 880 688	4 800 000
Henkilöstön määrä	3	3	3
Lainamäärä €	15 846 360	14 657 356	18 660 719
Investoinnit €	253 000	250 000	7 250 000
Asuntojen käyttöaste %	95,56	97-98	97-98

Kurikan Kaukolämpö Oy

Kurikan Kaukolämpö Oy tuottaa, jakelee ja myy lämpöenergiaa Kurikan, Jalasjärven ja Jurvan alueella. Lisäksi yhtiö tuottaa lämpöä Ilmajoen keskustaajamassa, Koskenkorvalla sekä Rengonharjulla. Ilmajoen kunnan alueella lämmön jakelun ja myynnin hoitaa tytäryhtiömme Ilmajoen Lämpö Oy, josta emoyhtiö omistaa 80 %.

Yhtiön liikevaihto on noin 8,3 miljoonaa euroa. Lämpöä myydään noin 140 000 MWh ja polttoainetta ostetaan noin 165 000 MWh. Käytetyt polttoaineet ovat hake, peltobiomassa, puubiomassa, jyrshinturvet ja palaturvet. Biopolttoaineiden osuus on noin 65 % koko yhtiön polttoainetaseessa. Polttoaineet hankitaan paikallisuuspäätettä noudattaen lähilämpönä. Polttoaineet hankitaan pääosin megawattitunti kaupalla, mutta yhtiöllä on myös noin 50 000 MWh oma polttoainevaranto terminaaleissa Jalasjärvellä, Kurikassa ja Jurvassa.

Kurikan Kaukolämpö Oy on nykyaikainen lämpöyhtiö, joka pystyy toimittamaan erilaisia digitaalisia palveluita asiakkaille, joko kokonaisratkaisulla tai räätälöitynä. Käytössä on myös valvomopalvelut, jotka kattavat tarvittaessa muitakin kiinteistöautomaatiopalveluita (LVIS) kun vain kaukolämpöä.

Yleiset tavoitteet

Kurikan Kaukolämpö Oy:n perustehtävänä on tuottaa ja jakaa lämpöenergiaa sekä energiapalveluita toiminta-alueelle. Tärkeimpiä kriteereitä ovat lämmön-toimitusvarmuus, paikallisuus, häiriöttömyys ja kilpailukyky, josta huolehdimme 24 h vuorokaudessa.

Energianhinta Kurikan Kaukolämmön toiminta-alueilla on Suomen vertailussa halvimmassa viidenneksessä ja tavoitteena on tarjota asiakkaille edullista lämpöenergiaa.

Pyrimme ensisijaisesti polttoainevalikoimassa paikallisuuteen siten, että pääosa käytetystä polttoaineesta hankitaan maakunnan alueelta. Painopistettä muutetaan kohti uusiutuvia ympäristöystävällisiä polttoaineita.

Asiakkaille tarjotaan energia palveluita eri elinkaarivaiheissa alkaen kiinteistön suunnittelusta aina

elinkaaren päähän. Yhtiö on myös kiinnostunut hyödyntämään asiakkaiden ylijäämä tai hukkaenergiavirtoja lämpöverkoissa sekä toimittamaan paikallisia jäähdytysratkaisuja.

Yhtiö perusti elokuussa 2022 kaksi uutta tytäryhtiötä Lännen Biokaasu Oy:n ja Lännen Aurinko Oy:n joiden tehtävä on kehittää ja rakentaa uusiutuvan teknologian energiaratkaisuja tulevaisuudessa perustuen maataloudesta saataviin energiavirtoihin sekä aurinkoenergiaan. Perustetut tytäryhtiöt ovat strategian mukaisia uusiutuvan puhtaan energian hankkeita, joilla osaltaan varmistetaan yhtiön sähkön- ja energiaomavaraisuutta tulevaisuudessa.

Lähiajan tavoitteet

- Lännen Biokaasu Oy:n Kurikan biokaasueko-systeemin hankkeen aloittaminen, mikäli työ- ja elinkeinoministeriön päätös on positiivinen ja yhtiö tekee investointipäätöksen.
- Lännen Aurinko Oy:n toiminnan käynnistäminen sekä aurinkovoimapuisto hankkeen käynnistäminen.
- Lämpöpumpputeknologioiden ja sektorikytkentäisten lämmöntuotantomuotojen selvitykset sekä lämpövarastoselvitykset
- Yhtiön strategian päivitys

Ympäristötavoitteet

Yhtiö hallitus on asettanut tavoitteet fossiilisen CO₂-päästöjen vähennykselle. Vuoden 2019 tasosta yhtiö vähentää CO₂fos 50 % vuoteen 2028 mennessä sekä on CO₂fos vapaa 2035 mennessä. Tehtyjen investointien myötä yhtiön uusiutuvien biopolttoaineiden osuus on jo yli 70 prosenttia vuonna 2023.

Yhtiön varavoimallaitoksissa otetaan vaiheittain käyttöön uusiutuvaa polttoöljyä, joista ensimmäinen käynnistyy talven 2022 aikana Kurikan Mäkitiellä. Uusiutuva polttoöljy valmistetaan jäterasvoista ja tähteistä. Näin ollen marginaalisessa käytössä oleva kevyt polttoöljy tulee entisestään vähenemään lämmöntuotannossa.

Lämmityskaudelle 2022-2023 käyttöön saatava peltobiomassalaitos korvaa merkittävän määrän turvepolttoainetta Kurikassa. Peltobiomassalaitos korvaa käytöstä

poistuvan arinakattilan vuodelta 1994. Polttoaineena peltobiomassalaitos käyttää 70 % peltoneuriamassoja sekä 30 % puupellettiä.

TAUSTATIETOA BIOKAASUHANKKEESTA

Kurikan biokaasuekosysteemissä mahdollisuuksia merkittäviin fossiilisten CO2-päästöjen vähenemisiin maataloustuottajien avulla

Kurikan kaupunkiin Etelä-Pohjanmaalle on syntymässä alueellinen biokaasun tuotannon kokonaisratkaisu, joka tuo maataloille merkittäviä uusia mahdollisuuksia lisätä uusiutuvan energian tuotantoa suuressa mittakaavassa. Tulevassa biokaasuekosysteemissä erityisesti maataloustuottajat ovat olennainen osa kestävän kehityksen ratkaisuja. Kurikkaan suunnitella oleva biokaasuekosysteemi koostuu useista biokaasulaitoksista, biokaasun siirtoon tarkoitettua keräilyverkosta, biokaasun käsittelystä ja nesteytyksestä sekä jakeluasemasta. Rakennettava ekosysteemi on kokoluokassaan Suomessa uusi. Rakennettava raakakaasun keräysverkko on Suomen ensimmäinen. Rakennettava nesteytysasema on ensimmäinen Suomeen rakennettava maatalouden biokaasuun keskittyvä nesteytyslaitos.

Hankkeeseen sisällytettävien ekosysteemin osien rakentamisessa yhteistyötahoina ovat Lännen Biokaasu Oy (Kurikan Kaukolämpö Oy:n tytäryhtiö) ja Ku-

rikan Kaukolämpö Oy sekä biokaasuun panostava, uusiutuvan energian ratkaisuja toteuttava kasvuyritys One 1 Oy teknologiaosaamisensa kautta.

Faktoja, Kurikan tuleva biokaasuekosysteemi

- 20 km kaasuverkkoa
- 6 uutta biokaasulaitosta tai aiemman laitoksen laajennusta ensimmäisessä vaiheessa
- Pystyy tuottamaan 40 GWh LBG:tä eli nesteytettyä biometania vuodessa
- Korvaa vuosittain 4 miljoonaa litraa liikennepolttoainedieseliä, minkä seurauksena yli 8000 tonnia vähemmän fossiilisia CO2-päästöjä liikenteessä
- Talousvaikutusarvio + 8 milj. euroa aluetaloudelle vuodessa
- Liukoista typpeä lisää 10 000 kg vuodessa

Grafiikka: Kurikan kaupunki

Kurikan kaukolämpö Oy	TP 2021	Ennuste 2022	Ennuste 2023
Liikevaihto	8 723 441 €	8 548 156 €	8 400 000 €
Henkilöstön määrä	11	11	11
Lainamäärä vuoden lop.	1 592 733 €	3 162 489 €	2 865 489 €
Investoinnit	3 133 009 €	2 300 000 €	1 500 000 €

Kurikan Toimitilat Oy

Kurikan Toimitilat Oy on toiminut vuonna 2022 tavoitteiden mukaisesti uudistamalla vuokrasopimuksia, joihin on saatu kustannusvastaavuutta ja katetta.

Kurikan Toimitilat Oy:n tavoitteet vuonna 2023:

- Omistajan asettama tavoite on, että vuokraaminen tapahtuu markkinaehtoisesti kaikkien yksittäisten kiinteistöjen ja omistusten osalta niin, että myös poistot ja kustannukset tulee katettua.

Kurikan Toimitilat Oy:n vuoden 2023 investointiohjelman pääkohdat:

- Neuvotteluja käydään yritysten kanssa heidän tarpeistaan ja tarvittaessa lisätään investointiohjelmaan.

- Mahdollinen uuden teollisuuskiinteistön rakentaminen Kurikan alueelle.
- Olemassa olevan kiinteistökannan perusparannukset ja korjausvelan vähentäminen.
- Aurinkosähköjärjestelmien lisäämismahdollisuuksien kartoitus ja mahdollinen investointi.
- Energiatohokkuuden parantamismahdollisuuksien kartoittaminen ja mahdollinen investointi.

Lisäksi yhtiö tekee normaalia huolto- ja kunnossapitotöitä omistamillaan kiinteistöillä.

Henkilöstö:

- Toimitusjohtaja

Kurikan Toimitilat Oy	TP 2021	Ennuste 2022	Ennuste 2023
Liikevaihto €	3 004 648	3 023 400	3 050 000
Henkilöstämäärä	1	1	1
Lainamäärä €	14 837 374	13 414 943	12 262 511
Investoinnit €	535 552	1 268 880	500 000

Kurikan Vesihuolto Oy

Kurikan Vesihuolto Oy:n perustehtävänä on jakaa talousvettä asiakkaille sekä kerätä ja puhdistaa jätevedet Kurikan kaupunginvaltuuston yhtiölle päättämällä toiminta-alueilla Kurikassa, Jalasjärvellä ja Jurvassa. Tärkein tuotteemme on hyvälaatuinen talousvesi, jonka häiriöttömästä saatavuudesta huolehdimme 24 h vuorokaudessa. Toinen tärkeä palvelumme on jätevesien keräily ja puhdistus mahdollisimman hyvin ennen vesistöön purkua. Näiden tehtävien asianmukainen hoitaminen koostuu monista erilaisista tehtävistä ja palveluista.

Liittymäpalvelut, kuten tonttijohtojen liitokset, neuvonta ja paikkatiedot ovat tärkeitä palveluja uusille asiakkaille. Asiakkaille ja osuuskunnille on myös erittäin tärkeää palvelua hoitaa vikatapaukset kuten viemäriverkostojen tukkeumat ja jäätymiset sekä vesijohtojen jäätymiset ja vuodot. Kurikan Vesihuolto Oy:llä on ympärivuorokautinen päivystys.

Asiakkaitamme ovat asukkaat, yritykset, maatilat, kaupungin eri organisaatiot, tukkuvesiyhtiö sekä vesi- ja viemäriosuuskunnat. Eri asiakasryhmät tarvitsevat kuitenkin erilaisia palveluita. Laadukkaiden palvelujen ylläpito ja jatkuva kehittäminen asiakastarpeiden mukaisesti vaativat organisaatiolta joustavuutta, palveluhenkisyttä ja ovat siten keskeinen osa Kurikan Vesihuolto Oy:n toiminta-ajatus.

Yleiset tavoitteet

Kurikan Vesihuolto Oy toimii Kurikan kaupungin alueella. Sen toimialana on vesihuolto ja siihen läheisesti liittyvät ympäristöalan osat, jolla se pyrkii olemaan tehokas toimija. Kurikan Vesihuolto Oy ylläpitää ja kehittää palveluitaan asiakkaidensa tarpeiden mukaisesti. Palvelut toteutetaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti niin taloudellisuuden kuin ympäristönkin kannalta. Taloudellisuuteen pyritään tarkalla menojen seurannalla, hyödyntämällä monipuolisesti paikallisia ja alueellisia vesihuolto-alan yrityksiä sekä alueellisia ja valtakunnan tason yhteistyöverkostoja. Tämä vaatii

laitokselta ja sen henkilöstöltä yhteistyökykyä. Kurikan Vesihuolto Oy pyrkii olemaan arvostettu ja luotettava sopimus- ja yhteistyökumppani. Hyvän palvelun ja kehityksen aikaansaamiseksi Kurikan Vesihuolto Oy rekrytoi ja kouluttaa henkilöstönsä suoriutumaan tehtävistään hyvin ja soveltamaan alan parasta tietämystä.

Lähiajan tavoitteet

- Syväpohjavesihankkeen jatkaminen Vaasan Veden, Eteläpohjanmaan ELY-keskuksen ja Geologisen tutkimuskeskuksen (GTK) kanssa
- Pumppaamorakennusten rakentaminen syväpohjavesiprojektin kaivopaikoille aloitetaan
- Viiden uuden tuotantokaivon kolmen kuukauden koepumppaukset ja ympäristön tarkkailu toteutetaan
- Jalasjärven vesitornin säiliön pinnoite uusitaan
- Vesi- ja viemäriverkostoa laajennetaan ja täydennys rakennetaan tarpeen mukaan
- Uuden runkovesiputken ja runkoviemäriputken rakentaminen Kurikan taajamasta Jalasjärvellä aloitetaan. Hankkeella varmistetaan Jalasjärven toiminta-alueen vesihuollon toiminta myös tulevaisuudessa
- Aronlähteen vedenkäsittelylaitoksen saneeraus valmistuu
- Kosken vesilaitoksen laajennus valmistuu
- Vesimittareiden vaihtoa etäluettaviksi jatketaan, tarkoituksena saada kaikkien toiminta-alueilla sijaitsevien asiakaskiinteistöjen mittarit vaihdettua etäluettaviksi vuoden 2026 loppuun mennessä
- Jäteveden pumppaamojen saneerausta jatketaan
- Kurikan keskuspuhdistamon lähtevän jäteveden Tertiärikäsittelyn rakentaminen aloitetaan

Kurikan Vesihuolto Oy	TP 2021	Ennuste 2022	Ennuste 2023
Liikevaihto €	4 727 454	4 750 000	4 800 000
Henkilöstön määrä	12	12	12
Lainamäärä €	17 800 000	17 800 000	17 800 000
Investoinnit €	2 402 180	1 700 000	1 700 000

Kurikan Jäähalli Oy

Kurikan Jäähalli Oy ylläpitää jäähallin kiinteistöä ja sen koneita ja laitteita. Jääurheiluun liittyvää toimintaa ylläpitää Kurikan Ryhti Ry Jääkiekkojaosto. Tiloissa voidaan järjestää myös erilaisia messuja ja näyttelyitä. Jäähallin väestönsuojatiloista vuokrataan suojatila lähialueen yrityksille.

Lisäksi Kaupungin ja Jäähalli Oy:n välinen sopimus ostopalveluista sisältää mm. seuraavaa:

- varhaiskasvatuksen, koulutoimen sekä vapaa-ai-katoimen on mahdollisuus käyttää jääaika lasten ja nuorten liikunnan ja harrastusten tukemiseen. Jäähalli on lisäksi muiden kaupungin organisaatioiden käytössä eri tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämiseksi
- palvelua voidaan käyttää myös lasten ja nuorten liikuntaan ostopalveluna, esim. luisteluopetusta tai kerhoja. Opetus järjestetään koulujen omilla kaukaloilla.

Yleisellä tasolla voidaan todeta, että Jäähalli Oy:n toiminta pyritään pitämään liiketaloudellisesti kannattavana.

Vuoden 2023 alusta sähköenergian hinta asettaa toiminnalle uudet haasteet.

Energian hinnan arvioidaan vähintään kolminkertaistuvan nykyisen sopimuksen päättyessä vuoden 2022 lopussa. Näiden kustannusten siirtäminen jääajan hintaan lienee mahdoton harrastuksen säilyttämiseksi.

Lähiajan tavoitteet:

Jäähallin ja Kaukolämmön yhteistyö sähköenergian hankinnasta.

Palloiluhallin hankinta on keskeytetty ja on sovittu tehtäväksi hankesuunnitelman päivitys.

Jäähalli Oy	TP 2021	Ennuste 2022	Ennuste 2023
Liikevaihto €	118 681,49	190 000,00	190 000,00
Henkilöstön määrä	1	1	1
Lainamäärä €	119 596,00	158 000,00	158 000,00
Investoinnit	112 553,50	40 000,00	10 000,00

TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa.

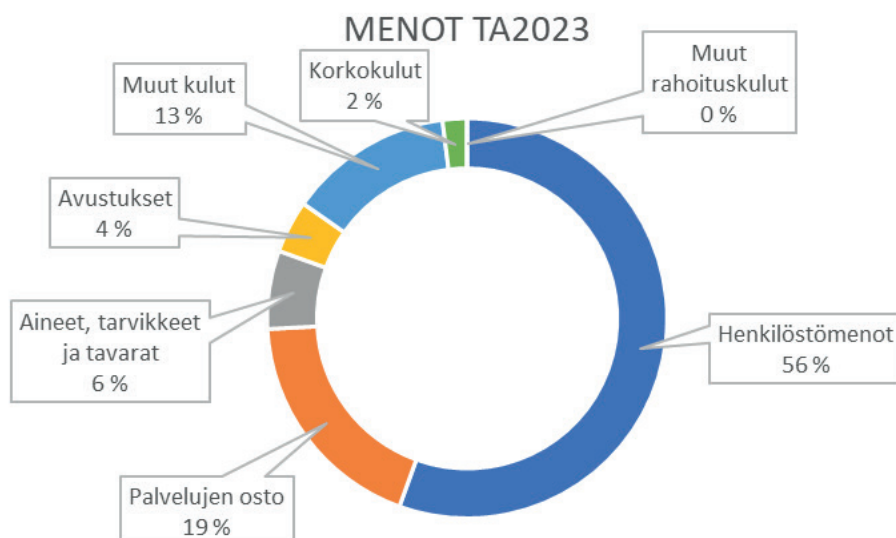
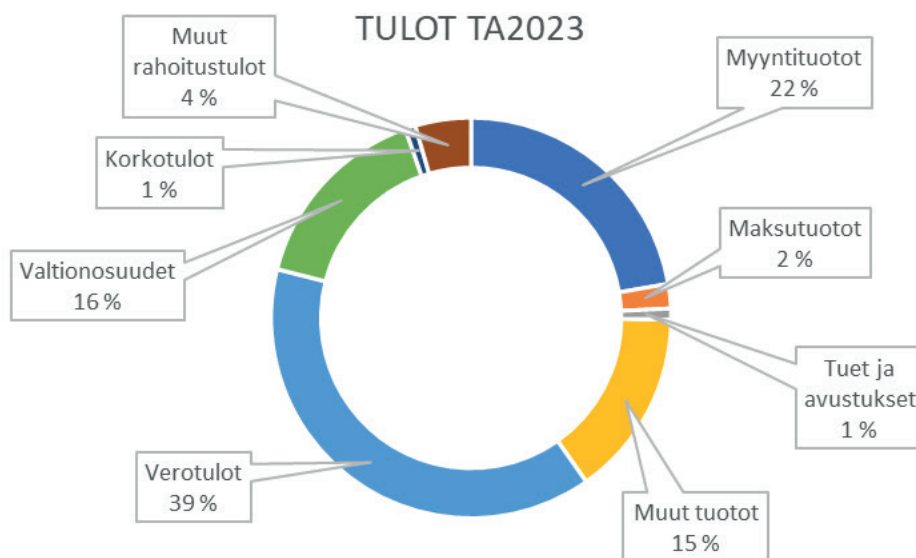
Tulot ja menot

Sisältää ulkoiset ja sisäiset tulot ja menot.

Sitovuustaso

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähdessä sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosioissa. Tuloslaskelman sitovia eriä ovat:

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Korkotulot
- Muut rahoitustulot
- Korkomenot
- Muut rahoitusmenot
- Satunnaiset erät

Toimintatulot, toimintamenot ja toimintakate

1 000 euroa	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	32 216	41 431	45 061	40 143	40 173	40 126
Muutos €	-9 246	9 215	3 630	-4 918	30	-46
Muutos %	-22,3	28,6	8,8	-10,9	-0,1	-0,1
Toimintamenot	-179 527	-184 120	-196 331	-93 591	-92 272	-91 714
Muutos €	-9 815	-4 593	-12 211	102 740	1 319	558
Muutos %	-5,8	-2,6	-6,6	52,3	1,4	-0,6
Toimintakate	-147 311	-142 689	-151 270	-53 448	-52 099	-51 587
Muutos €	-9 061	4 622	-8 582	97 822	1 349	512
Muutos %	-6,6	3,1	-6,0	64,7	2,5	1,0

Toimintatulot

Kurikan kaupungin toimintatulot ovat 40,1 milj. euroa talousarviovuonna 2023. Merkittävimmän osuuden kaupungin toimintatuloista muodostavat lomituspalvelukorvaukset 15,4 milj. euroa. Toimintatulot pienenevät 4,9 milj. euroa eli noin 11 % talousarviovuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 syyskuun ennusteeseen ja 1,3 milj. euroa eli noin 3 % vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2022 ennusteeseen sisältyy kiinteistön myyntivoittoa 2,7 milj. euroa ja se muodostuu kaupungin vastikkeettomasta kiinteistösijoituksesta Kurikan Toimitilat Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Toimintamenot

Kurikan kaupungin toimintamenot ovat 93,6 milj. euroa talousarviovuonna 2023. Toimintamenot vähenevät 102,7 milj. euroa eli noin 52 % talousarviovuonna 2023 verrattuna vuoden 2022 syyskuun ennusteeseen ja 90,5 milj. euroa eli noin 49 % vuoden 2022 talousarvioon verrattuna. Merkittävä vähentyminen johtuu sosiaali- ja terveys- sekä pelastuspalvelujen siirtymisestä hyvinvointialueelle 1.1.2023. Tämän hetken arvion mukaan kaikki siirtyvä kustannukset ovat yhteensä 103,6 milj. euroa. Merkittävimmät menoerät kaupungin toimintamenoissa ovat henkilöstömenot 52,9 milj. euroa (57 %), palvelujen ostot 17,8 milj. euroa (19 %) ja muut kulut 12,7 milj. euroa (14 %) talousarviovuonna 2023.

Toimintakate

Toimintakate on toimintatulojen ja -menojen erotus. Kurikan kaupungin toimintakate on 53,4 milj. euroa negatiivinen talousarviovuonna 2023. Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

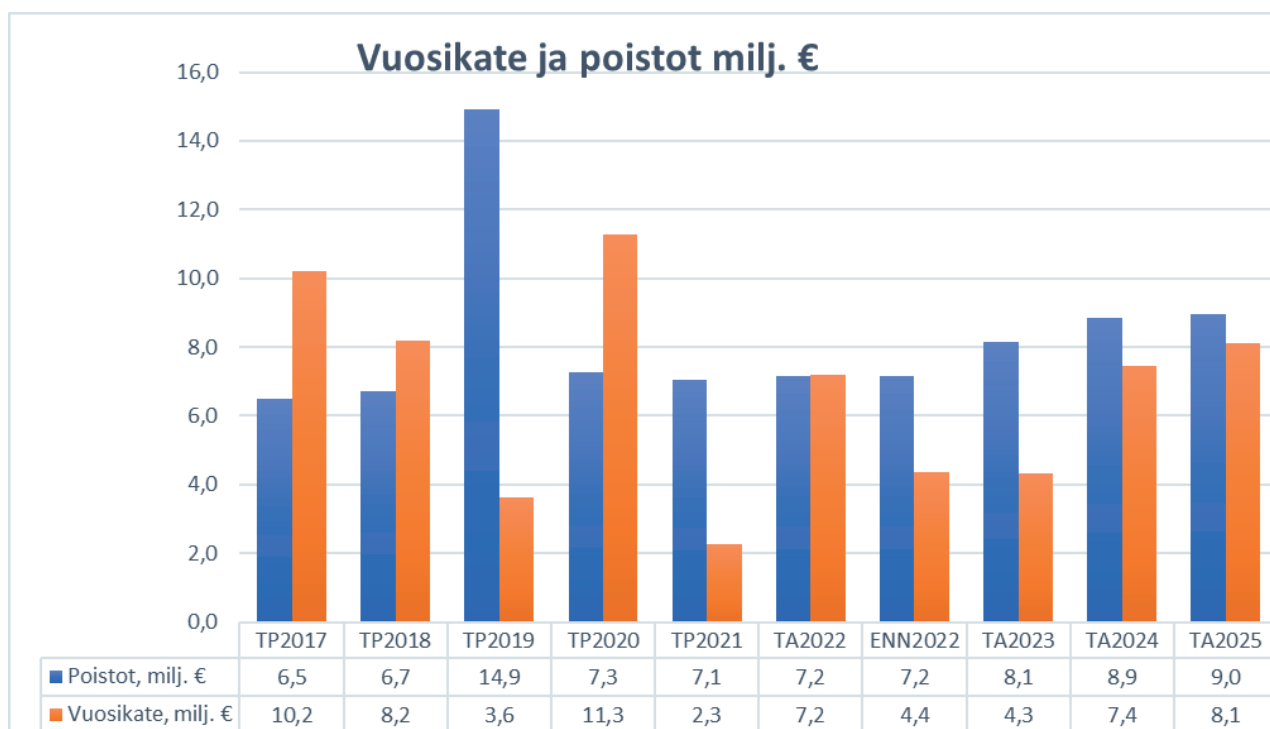
Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen välitulos arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä lyhyellä aikavälillä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa kerry, kunnan tulorahoitus on riittävä. Kurikan kaupungin vuosikate/poistot, % on 52,6 % talousarviossa 2023. Kun tunnusluvun arvon on 100 % oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Kurikan kaupungin vuosikate ei kata poistoja talousarviovuonna 2023 eikä suunnitelmavuosina 2024-2025.

Tuloslaskelman tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Tuloslaskelman tunnusluvut						
Toimintatulot / Toimintamenot, %	17,9	22,5	23,0	42,9	43,5	43,8
Vuosikate / Poistot, %	32,0	100,2	60,9	52,6	84,0	90,7
Vuosikate, euro/asukas	112	356	219	217	382	422
Kertynyt yli- / alijäämä, 1 000 €	8 303	8 611	5 787	2 197	835	25
Asukasluku vuoden lopussa *	20 199	20 169	19 950	19 716	19 485	19 258

* Asukasluku Kuntaliiton veroennustekehikosta 9/2022

Vuosikatteen tulisi olla vähintään suunnitelmapoistojen suuruinen, että tulo-rahoitus olisi riittävä. Yllä olevasta kuvista on nähtävissä Kurikan kaupungin vuosikatteen ja poistojen suhde vuosina 2017-2025.

VEROTULOT

Suomen Kuntaliiton 26.9.2022 laatima ennuste kuntien verotuloista perustuu pääosin syksyn kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Lisäksi veroennusteessa on huomioitu verotilitykset elokuuhun asti sekä Verohallinnon ennakkotieto syyskuun verotilityksistä.

Kuntien tilinpäätösten mukaiset verotulot olivat noin 25.538 milj. euroa **vuonna 2021**. Verotulot kasvoivat noin 1.601 milj. euroa eli noin 6,7 % vuodesta 2020. Kunnallisverotulot kasvoivat noin 484 milj. euroa eli 2,4 % ollen 20.706 milj. euroa. Yhteisöverotilitykset kasvoivat noin 893 milj. euroa eli 45,4 % ollen 2.859 milj. euroa. Kuntasektorin koronaepidemian tukipakettiin sisältyvä kuntien yhteisövero-osuuden määräaikainen 10 %-yksikön korotus jatkui vielä vuonna 2021. Kiinteistöverotulot kasvoivat noin 225 milj. euroa eli 12,9 % ollen 1.973 milj. euroa.

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan yhteensä noin 26.760 milj. euroa tulevina **vuonna 2022**. Vuoteen 2021 verrattuna verotulot kasvaisivat noin 1.222 milj. euroa eli 4,8 %. Verotulojen kasvua selittävät erityisesti suotuisa tulo- ja työllisyyskehitys. Kunnallisveron tilitysten arvioidaan kasvavan noin 984 milj. euroa eli 4,8 % ollen 21.690 milj. euroa. Yhteisöverotilitysten arvioidaan kasvavan noin 91 milj. euroa eli 3,2 % ollen 2.950 milj. euroa. Kiinteistöverotulojen arvioidaan kasvavan noin 147 milj. euroa eli 7,5 % ollen 2.120 milj. euroa.

Kuntien verotulojen ennustetaan pääosin sote-verouudistuksen johdosta alentuvan 54,0 % **vuonna 2023**. Kuntien verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan 14.100 milj. euroa. Kunnallisverotuloja arvioidaan

kertyvän 9.970 milj. euroa. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat hallitusohjelmaan liittyneet veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Merkittävin veroperustemuutos on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 2.050 milj. euroa. Sote-uudistuksen yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan. Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutosten verotuottovaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Kompensatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia siten, että muutosten verotuottovaikutus on kunnille neutraali. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 5 milj. euroa vuodelle 2023. Kiinteistöveroja arvioidaan kertyvän 2.080 milj. euroa. Verotuksen joustavaan valmistumiseen siirtyminen saatkaa kasvattaa vuoden 2023 kertymää edelleen jonkin verran. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arvioilta 4 milj. euroa vuodelle 2023.

Eläketulojen vuoden 2023 huomattava 7,5 % kasvu joutuu korkean inflaation vaikutuksista työeläkkeiden tasoon. **Vuodesta 2024** eteenpäin arvioitu palkkasumma kuitenkin kasvaa syksyn kuntatalousohjelman mukaisesti ja nostaa näin ollen arvioitun maksettavan kunnallisveron tasoa kyseisille verovuosille. Positiivinen kehitys näkyy erityisesti vuosina 2025 ja 2026 kunnallisveron tilityksissä. Maksettava yhteisövero kasvaa edelleen vuosina 2023-2026 kuntaryhmän korotetun jako-osuuden johdosta. Suurimpana veroperustemuutoksena on varhaiskasvatusmaksun alentamisen kompensatio, joka nostaa kuntaryhmän yhteisöveron jako-osuutta 1,25 %-yksikköä vuodesta 2023 alkaen.

Kurikan kaupungin verotulot

Verotulot (1000 euroa)	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Kunnallisvero	59 826	60 802	60 669	29 384	32 323	32 842
Muutos %	-0,1	1,6	-0,2	-51,6	10,0	1,6
Vero %	21,00	21,00	21,00	8,36	9,51	9,51
Yhteisövero	5 923	3 906	6 218	4 322	3 943	4 090
Muutos %	53,1	-34,0	59,2	-30,5	-8,8	3,7
Kiinteistövero	4 831	4 710	5 029	4 883	5 367	5 350
Muutos %	16,4	-2,5	6,8	-2,9	9,9	-0,3
Verotulot yhteensä	70 580	69 418	71 916	38 589	41 632	42 282
Muutos %	4,0	-1,6	3,6	-46,3	7,9	1,6

Kurikan kaupungin verotulot

Kurikan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan tilitettyä **kunnallisveroa** kertyi yhteensä 59,8 milj. euroa. Kuntaliiton syyskuun ennusteen mukaan vuodelle 2022 kertyisi kunnallisveroa 60,7 milj. euroa. Vuoden 2022 talousarviossa kunnallisverotuloa arviointiin kertyvän 60,8 milj. euroa. Vuoden 2022 syyskuun ennusteen mukaan verotulokertymä olisi 133 tuhatta euroa pienempi kuin alkuperäinen talousarvio. Vuonna 2023 kunnallisverotuloja arvioidaan kertyvän 29,4 milj. euroa, jossa on vähennystä noin 52 % verrattuna vuoden 2022 talousarvioon sekä vuoden 2022 syyskuun ennusteeseen. Muutosta selittää veroprosentin leikkaus 12,64 %-yksiköllä sote-uudistuksen vuoksi. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien kunnallisverotulo perustuu Kuntaliiton syyskuun veroennusteeseen huomioiden kunnallisveroprosentin budjetoidun noston 1,15 %-yksikköä suunnitelmavuodesta 2024 alkaen suunnitelmakauden 2023-2025 talouden tasapainottamiseksi. Kaupunginvaltuusto päättää vuoden 2024 kunnallisveroprosentista syksyllä 2023.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan **yhteisöveroa** kertyi 5,9 milj. euroa. Kuntaliiton syyskuun ennusteen mukaan vuodelle 2022 kertyisi yhteisöveroa 6,2 milj.

euroa. Vuoden 2022 talousarviossa yhteisöveroa arviointiin kertyvän 3,9 milj. euroa. Vuoden 2022 syyskuun ennusteen mukaan yhteisöverokertymä olisi noin 2,3 milj. euroa suurempi kuin vuoden 2022 alkuperäinen talousarvio. Vuonna 2023 yhteisöverotuloja arvioidaan kertyvän 4,3 milj. euroa, jossa on kasvua noin 11 % verrattuna vuoden 2022 talousarvioon ja vähennystä noin 30 % verrattuna vuoden 2022 syyskuun ennusteeseen. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien arvio yhteisöverotulosta perustuu Kuntaliiton syyskuun veroennusteeseen.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan **kiinteistöveroa** kertyi 4,8 milj. euroa. Kuntaliiton syyskuun ennusteen mukaan vuodelle 2022 kertyisi kiinteistöveroa 5,0 milj. euroa. Vuonna 2023 kiinteistöverotuloa arvioidaan kertyvän 4,9 milj. euroa, jossa on kasvua noin 4 % verrattuna vuoden 2022 talousarvioon ja vähennystä noin 4 % verrattuna vuoden 2022 syyskuun ennusteeseen. Talousarviovuoden 2023 kiinteistöverotulo perustuu Kuntaliiton syyskuun ennusteeseen. Suunnitelmavuosiin sisältyy voimalaitosten kiinteistöveroa 0,68 milj. euroa vuonna 2024 ja 0,66 milj. euroa vuonna 2025 euroa varovaisuuden periaatteen mukaan arvioituna.

Tuloveroprosentti		TA 2022	TA 2023
Tuloveroprosentti		21,00	8,36
Kiinteistöveroprosentit	Kiinteistöverolaki rajat	TA 2022	TA 2023
Yleinen kiinteistövero	0,93-2,00	0,93	0,93
Vakituinen asuinrakennus	0,41-1,00	0,60	0,60
Muu asuinrakennus	0,93-2,00	1,20	1,20
Rakentamaton rakennuspaikka	2,00-6,00	4,00	4,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,00-2,00	0,00	0,00
Voimalaitos	3,1	3,10	3,10

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain § 55 mukaan kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.

VALTIONOSUUDET

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet tulevat kunnille laskennallisin perustein. Kunnille voidaan myöntää hakemuksesta lisäksi valtionavustuksia.

Rakenteellisesti Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kahdesta osasta: kustannus- ja tarve-erojen tasauksesta ja tulopohjan tasauksesta. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Myös kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetuvin lain mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on noin 2,7 mrd. euroa vuonna 2023, josta varataan 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudet vähenevät noin 5,2 mrd. euroa verrattuna vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 voimaan tulevasta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta, mistä johtuen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään noin 5,4 mrd. euroa eli lähes 70 % hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Valtionosuutta kasvattavat ennen kaikkea indeksikorotus, joka on 3,8 % ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 89 milj. euroa. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet sekä sitouttava kouluyhteistyö.

Valtionosuutta pienentää edellä mainitun hyvinvointialueiden rahoitukseen tehtävän 5,3 mrd. euron siirron lisäksi hallituksen päättämät uudelleenkohdennukset, joiden johdosta kuntien valtionosuuksien tasoa alennetaan pysyvästi 33 milj. eurolla.

Vuonna 2023 ei oteta huomioon valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta, sillä sote-uudis-

tuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Vuosien 2024 ja 2025 osalta arvio on, että valtionosuuksien taso ilma TE-uudistuksen vaikutusta on matalampi kuin vuonna 2023. Tämä arvio perustuu oletamaan, että kunnista hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset tulevat olemaan kuntien vuoden 2022 tilinpäätöksissä suuremmat kuin talousarvioissa ja siirtyvien tulojen kasvu ei kata tuota muutosta. Erotus tullaan kattamaan kuntien valtionosuuksia leikkaamalla ja valtionosuuksien näin muuttuva taso on pysyvä pois lukien normaalit vuotuiset indeksitarkistukset ja muut valtionosuuksiin kohdistettavat leikkaukset tai lisäykset. Vuoden 2023 mahdollinen niin sanottu liikaa maksettu osuus leikataan kuitenkin vuosina 2024 ja 2025. Tässä vaiheessa tarkkojen ennakkolaskelmien tai arvioiden tekeminen on mahdotonta.

Lähde; Kuntaliitto (Valtionosuudet, Kuntakohtaisen valtionosuuden laskenta vuodelle 2023 ja eteenpäin), Valtiovarainministeriö (Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, Syksy 2022).

Kurikan kaupungin valtionosuudet

Vuonna 2023 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 15,7 milj. euroa. Valtionosuuksien kokonaismäärä vähenee noin 57 milj. euroa eli noin 78 % vuoden 2022 syyskuun ennusteesta. Valtionosuudet romahtavat sote-uudistuksen myötä. Vuonna 2024 ja 2025 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän noin 15,2 milj. euroa vuodessa. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien arvio valtionosuuksista perustuu Valtiovarainministeriön syyskuussa julkaisemiin kuntakohtaisiin painelaskemiin. Suunnitelmavuosina 2024 ja 2025 on valtionosuuden vuosittaisena vähennyksenä verrattuna talousarviovuoteen 2023 huomioitu arvio hyvinvointialueelle siirtyvien kustannusten kasvusta. Laskelma vuoden 2023 valtionosuudesta on ennakkollinen. Lopullinen laskenta tehdään vuoden 2022 lopussa kaikkien määräytymistekijöiden valmistuttua. Vuosien 2024 ja 2025 valtionosuudet tarkentuvat vasta syksyllä 2023.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Valtionosuudet	67 667	71 982	72 592	15 699	15 214	15 214
Muutos €	-1 766	4 316	610	-56 893	-484	0
Muutos %	-2,5	6,4	0,8	-78,4	-3,1	0,0

Valtionosuudet on arvioitu suunnitelmavuosille seuraavasti:	TA2023	TS2024	TS2025
Peruspalvelujen valtionosuus	13 841	13 357	13 357
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-2 461	-2 461	-2 461
Veromenetysten korvaus	4 318	4 318	4 318
Yhteensä	15 699	15 214	15 214

RAHOITUSTULOT JA -MENOT

Korkotulot ja muut rahoitustulot

Kurikan kaupungin korkotulojen arvioidaan olevan 0,8 milj. euroa vuonna 2023. Korkotulot muodostuvat käytännössä kokonaan antolainoista saatavista koroista. Näistä merkittävimmät ovat kaupungin tytäryhtiöiden Kurikan Vesihuolto Oy:n lainastaan maksama 479 tuhannen euron korko ja Kurikan Toimitilat Oy:n lainastaan maksama noin 87 tuhannen euron korko. Korkotuloja arvioidaan kertyvän myös 155 tuhatta euroa vakuutustalletuksesta. Suunnitelmavuosien 2023-2025 korkotulot on arvioitu antolainojen voimassaolevien sopimusten mukaisesti. Kurikan Vesihuolto Oy:n kertalyhenteiset lainat 8,1 milj. euroa ja 9,7 milj. euroa on valtuuston kesäkuun 2022 päätöksellä uudelleenjärjestelty ja lainat ovat entisin ehdoin voimassa 31.1.2024 saakka. Kaupungin tytäryhtiöiden mahdollisten tulevien investointien rahoitustarve valmistellaan erikseen päätettäväksi.

Muut rahoitustulot 4,5 milj. euroa muodostuvat pääosin arvioidusta Neste Oyj:n osingosta suunnitelmavuosina 2023-2025. Fortum Oyj:n ei arvioida jakavan osinkoa tilikauden 2022 osalta keväällä 2023 eikä osinkoja arvioida tuloutuvan suunnitelmavuosina 2024-2025. Mikäli yhtiön näkymät ja ohjeistus muuttuvat tarkistetaan kaupungin taloussuunnitelmaa tältä osin. Osingot on budjetoitu varovaisuuden periaatetta noudattaen. Vuonna 2021 osinkotuottoja kertyi 10,9 milj. euroa. Arvio vuoden 2022 osinkotulosta on 11,0 milj. euroa, mistä talousarvion laadintahetkellä on jo maksettu 7,1 milj. euroa Fortum Oyj ja 3,8 milj. euroa Neste Oyj. Neste pyrkii olemaan suotuista osingonmaksaja ja jakaa osinkopoliitiikkansa mukaisesti osinkoa vähintään 50 % vertailukelpoisesta tilikauden tuloksesta. Neste Oyj:n 28.7.2022 julkistaman tammi-kesäkuun puolivuotiskatsauksen mukaan yhtiö teki erinomaisen taloudellisen tuloksen toisella neljänneksellä poikkeuksellisissa markkinaolosuhteissa ja yhtiön taloudellinen asema pysyi hyvänä.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	ENN 2022	TA2023	TS2024	TS2025
Korkotulot	656	663	663	828	842	837
Muutos €	-50	7	0	165	14	-5
Muutos %	-7,1	1,0	0,0	24,9	1,6	-0,6
Muut rahoitustulot	11 028	8 275	11 045	4 500	4 500	4 500
Muutos €	-937	-2 753	2 770	-3 775	0	0
Muutos %	-7,8	-25,0	33,5	-45,6	0,0	0,0
Rahoitustulot yhteensä	11 684	8 938	11 708	5 328	5 342	5 337

Korkomenot ja muut rahoitusmenot

Kurikan kaupungin korkomenot tulevat kasvamaan merkittävästi lainamäärän ja yleisen korkotason nousun vuoksi talousarviovuonna ja suunnitelmavuosina. Korkomenojen arvioidaan olevan 1,9 milj. euroa talousarviovuonna 2023. Korollisen vieraan pääoman keskihinnaksi on arvioitu 1,5 % keskimääräiselle lainapääomalle laskettuna. Rahoituksen korkoriski on kasvanut korkotason nousun myötä. Korkoriskiä hallitaan kiinteäkorkoisilla lainoilla. Tällä hetkellä lainakannasta kiinteäkorkoisten lainojen osuus on noin 53 % ja pitkäaikaisten yli vuoden korkositoumusten osuus on noin 76 %.

Pitkäaikaista lainaa on suunniteltu otettavaksi talousarviovuoden 2023 aikana 34,3 milj. euroa. Samanaikaisesti pitkäaikaista lainaa arvioidaan lyhennettävän noin 14,4 milj. euroa. Suunnitelmavuosina 2024 ja 2025 lainakanta kasvaa yhteensä noin 4,3 milj. euroa.

Kaupungin pääomaltaan 10,0 milj. euron koronvaihtosopimus Nordean kanssa on päättynyt 6.6.2022. Vuoden 2018 tilinpäätökseen on tehty pakollinen varaus koronvaihtosopimuksen kustannuksista. Pakollista varausta on purettu vuosittain vuoden aikana maksettuja korkoja vastaavalla euromäärällä. Kaupungilla ei ole muita koronvaihtosopimuksia.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Korkomenot	-360	-450	-570	-1 870	-2 635	-3 115
Muutos €	70	-90	-120	-1 300	-765	-480
Muutos %	16,3	-24,9	-26,7	-228,1	-40,9	-18,2
Muut rahoitusmenot	-2	-10	-10	-10	-10	-10
Muutos €	39	-8	0	0	0	0
Muutos %	94,3	-332,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Rahoitusmenot yhteensä	-363	-460	-580	-1 880	-2 645	-3 125

POISTOT

Kurikan kaupungin poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen käytetään ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista taloudellisen käyttöiän mukaan.

Suunnitelmapoistot 8,1 milj. euroa on arvioitu talousarviovuodelle 2023 vuoden 2022 jo toteutuneiden ja arvioitujen poistojen tasossa huomioiden tiedossa olevat

muutokset investointisuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden arvioidusta hankinta- tai käyttöönottokuukaudesta alkaen. Suunnitelmakauden uudisrakennukset poistetaan pääsääntöisesti 20 vuoden poistoajalla. Suunnitelman mukaiset poistot kasvavat suunnitelmakauden aikana, kun merkittäviä investointihankkeita valmistuu.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TS2024	TS2025
Poistot ja arvonalentumiset	-7 055	-7 173	-7 173	-8 146	-8 857	-8 955
Muutos €	206	-118	0	-973	-711	-98
Muutos %	2,8	-1,7	0,0	-13,6	-8,7	-1,1

Tuloslaskelmaosa

	TP 2021	TA 2022	Enn2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot						
Myyntitulot	15 216 481	25 341 443	25 333 443	22 222 900	22 218 355	22 218 355
Maksutulot	1 807 138	2 033 560	2 013 560	1 965 470	1 965 470	1 965 470
Tuet ja avustukset	1 502 218	780 235	805 225	881 728	916 728	870 728
Muut tulot	13 690 378	13 275 857	16 908 417	15 072 552	15 072 352	15 071 908
Toimintatulot yhteensä	32 216 215	41 431 095	45 060 645	40 142 650	40 172 905	40 126 461
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-45 145 868	-55 432 342	-55 491 190	-52 911 417	-52 770 250	-52 135 313
Palvelujen osto	-110 938 497	-105 637 538	-115 354 006	-17 786 280	-17 506 188	-17 613 564
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 586 759	-5 469 809	-6 659 464	-6 039 601	-6 056 414	-6 026 961
Avustukset	-4 059 314	-4 740 742	-5 140 742	-4 178 570	-3 810 570	-3 810 570
Muut menot	-12 796 474	-12 839 281	-13 685 581	-12 675 090	-12 128 612	-12 127 412
Toimintamenot yhteensä	-179 526 912	-184 119 712	-196 330 983	-93 590 958	-92 272 034	-91 713 820
Toimintakate	-147 310 697	-142 688 617	-151 270 339	-53 448 308	-52 099 129	-51 587 359
Verotulot	70 579 982	69 418 004	71 915 889	38 588 732	41 632 418	42 281 742
Valtionosuudet	67 666 743	71 982 287	72 591 851	15 698 517	15 214 071	15 214 071
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	656 246	663 000	663 000	828 049	841 691	836 861
Muut rahoitustulot	11 027 673	8 275 000	11 044 547	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Korkomenot	-360 346	-450 000	-570 000	-1 870 000	-2 635 000	-3 115 000
Muut rahoitusmenot	-2 311	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Rahoitustulot/ menot yht.	11 321 262	8 478 000	11 127 547	3 448 049	2 696 691	2 211 861
Vuosikate	2 257 290	7 189 674	4 364 949	4 286 990	7 444 051	8 120 315
Poistot ja arvonalentumiset	-7 055 323	-7 172 969	-7 172 969	-8 145 520	-8 856 945	-8 955 160
Tilikauden tulos	-4 798 033	16 705	-2 808 020	-3 833 530	-1 412 894	-834 845
Poistoeron muutos	291 639	291 584	291 584	268 859	25 446	25 446
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 506 394	308 289	-2 516 436	-3 589 671	-1 387 448	-809 399

INVESTOINTIOSA

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Mahdollisen varauksen käyttö on esitetty hankkeen kohdalla.

Sitovuustaso

Talousarvion investointiosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia kustannuspaikkatasolla. Lisäksi hankkeiden perusteluissa voi olla sitovia perusteluita.

Tekninen lautakunta päättää seuraavista määrärahoista huomioiden määrärahavaraukset:

- Muut keskushallinnon rakennukset
- Terveystoimen muut rakennukset
- Sosiaalitoimen muut rakennukset
- Koulutoimen muut rakennukset
- Varhaiskasvatuksen muut rakennukset
- Vapaa-ajan muut rakennukset
- Teknisen toimen muut rakennukset
- Muut ulos vuokratut rakennukset
- Asuinrakennukset
- Kadut ja tiet
- Torit ja puistot
- Jakamaton liikunta-alueet
- Tekniikan irtain omaisuus

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kuuluvat talousarvion käyttötalousosaan.

Käyttösuunnitelmat

Valtuuston hyväksyttyä talousarvion lautakunnat jakavat edellä sitovuustason kohdalla erikseen mainitut määrärahat kohteille.

Yhteenveto investoinneista

Kurikan kaupungin talousarvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Menot yhteensä	-24 388 000	-9 859 000	-11 316 000
Tulot yhteensä	625 000	100 000	100 000
Netto yhteensä	-23 763 500	-9 759 000	-11 216 000

Kaupunginhallituksen investoinnit

KH-INVESTOINNIT	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
913711 Tietohallinnon investoinnit		-120 000	-120 000	-120 000
913242 Varautuminen		-150 000	-150 000	-150 000
959120 Osakkeet ja osuudet		-25 000	-25 000	-25 000
959114 Maa- ja metsäalueet		-500 000	-500 000	-500 000
Tuloarvio		100 000	100 000	100 000

913711 Tietohallinnon investoinnit

- Sisältää peruslaiteinvestointeja, mm. uudistettavia työasemia, palvelinjärjestelmien pitämisen ajanmukaisena, kuiturakentamisen toimipisteiden välillä varayhteyksien varmistamiseksi, wifin laajentumisen, sekä ohjelmistohankinnan maaomaisuuden hallintaan.

913242 Varautuminen

- Määrärahavaraus varautumiseen ja valmiuden kehittämiseen

959120 Osakkeet ja osuudet

- Muut osakkeet ja osuudet -25 000, sisältää mahdollisia vielä toteutuvia Jäähalli Oy:n osakkeiden lunastuksia ja muita vähäisiä hankintoja.

Elinvoiman investoinnit

ELINVOIMAN INVESTOINNIT	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
922120 Matkailun edistäminen			-250 000	

922120 Matkailun edistäminen

- Magneetin alueen mainospylonin toteutus jatkuu. Toteuttajana tekninen toimi.

Sivistyspalvelujen koneet ja kalusteet

SIVISTYSPALVELUT	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
933181 Jalasjärven yläkoulun kalusteet		-600 000		

Vapaa-aikapalvelujen koneet ja kalusteet

VAPAA-AIKAPALVELUIDEN KONEET JA KALUSTEET	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
939211 Esiintymislava		-50 000		

TEKNISEN LAUTAKUNNAN INVESTOINNIT

Hallinnon rakennukset

HALLINNON RAKENNUKSET	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
952124 Kaupungintalo (Uusi)	-7 070 000			-110 000

952124 Kaupungintalo

- Kun kaupungintalon toteutus kilpailutetaan, voidaan rakentaminen omaan taseeseen KVR-hankkeena tai vuokrausvaihtoehto molemmat kilpailuttaa samanaikaisesti. Lisäksi selvitetään ja vertaillaan kiinteistöosakeyhtiön perustamisen vaihtoehto. Mikäli hanke toteutetaan omaan taseeseen, se näyttääytyy

kaupungin kirjanpidossa ensin investointimenoina ja valmistuttuaan poistoina. Mikäli hanke toteutetaan vuokrattavana kiinteistönä, se näyttääytyy kaupungin kirjanpidossa tulevaisuudessa käyttötalouden kustannuksina. Lainarahoitus ja vuokravastuut ovat molemmat tilinpäätöksessä raportoitavia tunnuslukuja.

Terveystoimen rakennusinvestoinnit

TERVEYSTOIMI	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
952141 SOTE-keskus	-12 488 960	-4 500 000		
953130 Terveystoimen rakennukset		-22 000		

952141 Kurikan sote-keskus

- Sote-keskushankkeen ensimmäisen vaiheen loppuun saattaminen. Sote-keskusta laajennetaan yhteensä 2.826 kerrosneliömetriä ja peruskorjataan 1.875 kerrosneliömetriä. Toinen vaihe on perhekeskus-hanke, jolla on erillinen määräraha sosiaalitoimen rakennusten ryhmässä.

952130 Muut terveystoimen rakennukset

- Jalasjärven eläinlääkärirakennuksen julkisivu 2023 sosiaalitoimen rakennusten ryhmässä.

Sosiaalitoimen rakennusinvestoinnit

SOSIAALITOIMI	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
952150 Sosiaalitoimen rakennukset		-18 000		
952178 Perhekeskus	-6 514 000	-4 314 000	-2 200 000	

952150 Sosiaalitoimen rakennukset

- Jurvan toimintakeskus julkisivu 2022.

952178 Perhekeskus

- Kurikan perhekeskus toimii tällä hetkellä väistötiloissa. Korvaavat tilat toteutetaan sote-keskuksen välittömään läheisyyteen. Hanke alkaa syksyllä 2022.

Koulutoimen rakennusinvestoinnit

KOULUTOIMI	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
952215 Jalasjärvi koulukeskus	-17 657 000	-6 200 000		
Tuloarvio	750 000	525 000		
952210 Koulutoimen rakennukset		-349 000	-268 000	-160 000

952215 Jalasjärvi koulukeskus

- Jalasjärven yläkoulun uudisrakennukset ja Kirkonkylän koulun käyttöön saneerattavat tilat. Hankkeen arvioidaan valmistuvan kesällä 2023. Tuloarvio koostuu valtion myöntämän liikunta- paikka-avustuksen vuonna 2023 maksettavasta osuudesta.

- Kurikan yhteiskoulu B-puoli kattokuvut 2023
- Yhteiskoulun keskuskeittiö 2023-2025
- Jalasjärven koulukeskus parkkialue ja urheilukenttä 2023
- Kirkonkylän koulu lattiat 2023-2025
- Jalasjärven lukio julkisivu 2023
- Jurvan ala-aste kellari 2023-2024 ja julkisivu 2024
- Miedon koulu ovihallinta 2023
- Hirvijärven koulu katto 2025
- Metsolan koulu kellari 2025

952210 Koulutoimen rakennukset

- Jurvan yhteiskoulu 7-9 ja lukio kellari 2023
- Jurvan oppilasravintolan suurkeittiölaitteiden uusinta 2023-2025

Varhaiskasvatuksen rakennusinvestoinnit

VARHAISKASVATUS	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
952311 Jyrän päiväkoti	-4 500 000			-5 700 000
952310 Varhaiskasvatuksen rakennukset		-86 000		-482 000

952311 Jyrän päiväkoti

- Jyrän päiväkotirakennuksessa on merkittävä peruskorjauksen tarve. Koulu- ja varhaiskasvatusverkko toimikunta valmistelee esitystä varhaiskasvatusverkon kehittämiseksi, jossa huomioidaan myös investointitarpeet. Teknisen lautakunnan esityksessä peruskorjauksen määrärahatarpeeksi on arvioitu 1,2 milj. euroa ja tälle vaihtoehtoisesti uudisrakennuksen määrärahatarpeeksi 4,5 milj. euroa. Uudisrakennus korvaisi kaksi vanhaa päiväkotirakennusta, Nummen ja Jyrän päiväkodit. Määrärahavaraukseen vuodelle 2025 on yhdistetty nämä määrärahavaihtoehdot ja tarve tarkentuu suunnittelun edettyä. Nummen peruskorjaustarpeen määräraha-arvio 0,6 milj. euroa on teknisen lautakunnan esityksessä ajoitettu suunnitelmakauden ulkopuolelle, vuodelle 2029.

952310 Varhaiskasvatuksen rakennukset

- Kunnannupun päiväkoti julkisivukorjaus 2023, 2025, ikkunat 2025 ja rakennusautomaatiosaneeraus 2023.-
- Nummen päiväkoti ulkopintojen perusparannukset 2023
- Tenavatien päiväkoti katto 2023.

Vapaa-aikatoimen rakennuksien investoinnit

VAPAA-AIKATOIMI	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
952421 Kurikan uimahalli	-4 200 000		-200 00	
952431 Kiuaskallion urheiluhalli	-4 596 787	-3 038 000	-1 500 000	
952410 Vapaa-aikatoimen rakennukset		-170 000	-130 000	-695 000

952421 Kurikan uimahalli

- Kaupunginvaltuuston 21.2.2022 päätöksen mukaisesti määrärahavaraus uuden uimahallin suunnitteluun vuonna 2024 ja rakentamiseen suunnitelmakauden ulkopuolella vuonna 2027.

952431 Kiuaskallion urheiluhalli

- Kiuaskallion urheiluhallin peruskorjaus ja uudisosa (ei sisällä uima-allasta). Hankkeen urakkakilpailutus toteutetaan syksyllä 2022. Määrärahatarpeen jakautuminen suunnitelmakaudella perustuu oletukseen, että urakan toteutus käynnistyy heti vuoden 2023 alussa.

952410 Vapaa-aikatoimen rakennukset

- Kurikan kirjasto painumavaurion korjaus 2023, ilmanvaihdon saneeraus 2025
- Jalasjärven kirjasto julkisivun korjaus 2023, julkisivun ja katon saneeraus 2025, ilmanvaihdon saneeraus suunnitelmakauden jälkeen 2026
- Jurvan kirjasto julkisivu ja katto 2023
- Monnari pääsisäänkäynti 2023
- Iloniemen koulun (kansalaisopisto) julkisivu, lattiat, ilmanvaihto, vierustäyttöjen vaihto, kaltevuuden korjaukset, mahdolliset perustusten oikaisut 2023

Muut rakennusten investoinnit

MUUT RAKENNUKSET	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
952510 Muut rakennusinvestoinnit		-549 000	-313 000	-260 000

952510 Rakennusinvestoinnit

- Jalasjärven liikunta-alueen hallitila ja pukuhuonetilat jatkuu 2023
- Jurvan varasto 2024
- Kurikan varasto kylmän hallitilan laajennus 2023
- Kauppalantalo / Juhola katto ja vierustäyttöjen vaihto 2023, kaltevuuden korjaukset 2023, julkisivu 2023
- Muut rakennusinvestoinnit varaus esim. sisäilma-
korjauksiin koko suunnitelmakaudelle
- Aurinkoenergiaratkaisuihin varaus koko suunnitelmakaudelle
- Sähköautojen latausasemat

Kunnallistekniikan investoinnit

KUNNALLISTEKNIikka	Kustannus- arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
956800 Kadut, tiet		-2 473 000	-2 789 000	-2 200 000
956211 Torit ja puistot		-176 000	-150 000	-170 000
956313 Liikunta-alueet		-584 000	-790 000	-524 000
956314 Liikennepuisto		-89 000	-144 000	-100 000

956800 Kadut, tiet / Liikenneväylät

Asuntoalueet

- **Paavolan asuntoalueen** toteutusta jatketaan v. 2023 saneeraamalla Paavolantie asemakaavan rajaon saakka ja alueen toteutus jatkuu tulevana vuosina.
- **Huovinrannan alueen** toteutus jatkuu rakentamalla v. 2024 Jaakonkatu ja asfaltoimalla ja valaisemalla Keihäspolku v. 2025 ja. Muutoin toteutus jatkuu tarpeen mukaan asuntokatuja rakentamisella sekä asemakaavan laajennuksella tulevana vuosina.
- **Riuhdankallion asuntoalueen** asemakaavan laajennuksen kunnallistekniikan suunnittelu v. 2023 toteutus tulevana vuosina.
- **Rajalanmäen asuntoalueen** laajennuksen toteutuksen jatkuu valaisemalla asuntokadut v. 2023 ja asfaltoimalla v. 2024.
- **Kiskon asuntoalue II** Kankaanpäänkujan asfaltointi v. 2025.
- **Ilkankallion asuntoalueen toteutus** jatkuu Eliaksentien valaisemisella v. 2023 ja asfaltoinnilla v. 2024 ja alueen toteutus jatkuu tulevana vuosina.
- **Mallunojan asuntoalue** rakentaminen jatkuu Matinojantien ja Harjakoskenraitin rakentamisella v. 2023–2025 ja toteutus jatkuu tulevana vuosina.
- **Pappilankankaan asuntoalueen** toteutus jatkuu Alingontien rakentamisella tulevana vuosina.
- **Koulutien alueen** Eeronkujan asfaltointi ja valaistus 2025 ja asuntokatuja Jussinkuja, Reinintie ja Reininkuja toteutus tulevana vuosina.
- **Koskimäen asuntoalueen** toteutus tulevana vuosina.
- **Hautalan ja Hiipakan asuntoalueen** toteutus tulevana vuosina.
- **Kiven asuntoalue II:n** toteutusta jatketaan kevyenliikenteen yhteydellä Koivukuja – Kurjenpolven-

tie tulevana vuosina.

- **Kakkurin asuntoalueen** Peltosenttien valaistus ja päällystys tulevana vuosina.

Teollisuusalueet

- **Ikarin teollisuusalueen** toteutus jatkuu tarpeen mukaan tonttikatuja rakentamisella.
- **Paulaharjunteollisuus alue** toteutus jatkuu tarpeen mukaan.
- **Korven teollisuusalueen** Salontien päällystämätön osuus päällystetään ja valaistaan kokonaisuudessaan tulevana vuosina.
- **Täydennysrakentaminen ja pienet korjauskohteet** tarkentuu tarpeiden mukaan.
- **Magneetin alue** jatkuu Koivuhaan rakentamisella v. 2024.
- **Kivistön teollisuusalue** (vt3/vt19 risteysalue) katuverkon rakentamista jatketaan Sepänkadun rakentamisella Kivistönkyläntien pohjoispuolelle (410 m) v. 2023 ja Alasinkujan rakentamisella v. 2024. Alueen kadut valaistaan ja asfaltoidaan v. 2025.

Hakunin palstoitus alueen rakentaminen v. 2024.

Katuja täydennysrakentaminen ja saneeraus

- **Keskustan alueen katutilojen ja kevyenliikenteen järjestelyt ydinkeskustassa** on tehtävä kevyenliikenteen liikenneturvallisuuden ja ajoneuvoliikenteen sujuvuuden parantamiseksi sekä viihtyisyyden ja ulkoilmaan parantamiseksi. Toteutus

jatkuu v. 2023–2024 saneeraamalla Keskuspui-
stikko välillä Asematie - Seurapuiستikko rakenneker-
rokset v. 2023 ja päällystepinnoitteet v. 2024.

- **Perusparantamista** on tehtävä useilla sorapin-
taisilla kaduilla sekä ns. kevyenkunnallistekniikan
aikaan toteutetuilla kaduilla mm Jurvan ja Jalasjär-
ven alueiden katusaneeraukset.
- **Asfaltointia** on suoritettava useilla katuosuuksilla
ajourien ja muiden vaurioiden poistamiseksi. Myös
uusimmilla kaava-alueilla olevia sorapintaisia
katuja on päällystettävä.
- **Katuvalaistuksen** saneerausta jatketaan ener-
giaa säästävien valaisimin ja valaistuskeskusten
saneerauksia Jurvan alueella. Katu- ja tievalojen
ohjausjärjestelmä vaihtoehtojen kartoitus ja suun-
nittelu v. 2023–2024.
Kausi- ja jouluvalojen saneeraus v. 2023–2024.

Liikenneturvallisuus

- Kurikan liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisten
parannusten toteuttamista jatketaan kiireellisyys-
luokan II ja III mukaisilla parannuksilla.
- Jalasjärven kaupunginosan liikenneturvallisuus-
suunnitelman parannustoimenpiteet jatkuvat
kiireellisyysluokan I ja II mukaisilla parannuksilla.

KÄPY, kävelyn- ja pyöräilyn edistämishjelma

- **Ohjelman mukaiset hankkeet** tulevana vuosina.
Ohjelmasta käynnistetty Kulmantien ja Lempilaak-
sontien kevyenliiketeen väylien suunnittelu loppuun
v. 2023 ja toteutuksen aloitus v. 2024.

956800 Kadut, tiet / Sadevesiviemäröinti

- **Sadevesiviemäröinti** keskustan alueella on hyvin
puutteellinen. Hyvän taajamakuva luomiseksi ja
asumisviihtyvyyden parantamiseksi sen suunnitel-
mallista rakentamista on jatkettava. Toteutus jatkuu
tulevana vuosina, huomioiden kuitenkin tonttien
täydennysrakentamisesta tulevat tarpeet.

Kehittämiskohteet ja yhteishankkeet ELY-keskuksen kanssa

- **Huovintien kevyenliikenteen järjestelyt** Tuisku-
lan koulun suuntaan suunnittelu v. 2023 ja toteutus
v. 2024.
- **Kevyenliikenteen järjestelyt Linjat - mt 6900
– Kiskontie.**
- **Hakunin paikallistien jk+pp-tien** rakentaminen
kevyelle liikenteelle välille mt 6900 – Hakunin
ulkoilualue. Tiesuunnitelman loppuunsaattaminen
ja toteutuksen aloitus v. 2023.

- **Luovan kevyenliikenteen järjestelyt** Luovan
keskusta - Homintie sekä vt3 alitus.
- **Metsola – Jokipii kevyenliikenteen järjestelyt.**
- **Kevyenliikenteenväylä Mietaan nuorisoseura
– Lohiluomantie.** Tiesuunnitelman loppuunsaat-
taminen ja toteutuksen aloitus v. 2023.
- **Jurvantien kevyenliikenteenväylä** välillä Jaa-
kontie-Hietikko-Laurilatie. Suunnittelu v.2025 ja
toteutus v.2026.
- **Ely-keskus suunnittelee Jalasjärven Kivistön-
kylän risteystä (Vt 3 /Vt 19 alue) toteutus alkaa
tulevana vuosina.**

956211 Torit ja puistot

- **Magneetin viheralueet**
- **”Kaupungintalon” tontin kehittäminen.**
- **Huovinrannan alueen** puistoalueiden rakentami-
nen tulevana vuosina.
- **Leikkipuistojen** peruskorjauksia vuosittain tar-
peen mukaan.
- **Koulujen ja päiväkotien leikkivälineiden**
saneerausta jatketaan SFS-standardin mukaisesti
tarkastetuilla ja hyväksytyillä välineillä vuosittain
tarpeen mukaan.
- **Jalasjärven tori** saneeraus.
- **Leikkipuistojen** valaistussaneeraukset sekä täy-
dennykset.
- **Puistopenkkien ja roskiksien** lisääminen.

956313 Jakamaton liikunta-alueet

- **Kuntoratojen valaistuksen** saneerauksen
jatkuu. Elohopeahöyrylampujen poistumisen
johdosta nämä korvataan energiaa säästävien
lampuin v. 2023–2025 mm Hominrinne, Juoni.
- **Ulkopelikenttien valaistussaneeraus**
v. 2023-2025.
- **Keskusta-Paavalin-Panttila kuntoradan** Paa-
valin sillan käytöstä poiston / saneerauksen tai
vaihtoehtoisen reitin selvitys v. 2024.
- **Kuntoratojen pohjien saneeraus** jatkuu mm
Keskusta – Panttila, Kivaskallio, Kärjenmäki,
Hakuni v. 2023 - 2025.
- **Pitkämön kuntorata** ampumahiihtoradan maa-
peräkunnostus v. 2028.
- **Urheilupuistoalue** kävelyreitit toteutuksen jat-
kamisen Huovintien suuntaan valaistuksen raken-
tamisella. Pesäpallokentän saneeraus rakenne-
kerrokset v. 2023 ja pinta v. 2024. Urheilukentän
pinnoitteen uusiminen v. 2025.
- **Urheilukenttä Jurva** saneerauksen suunnit-
telun loppuunsaattaminen v. 2023 ja toteutus v.
2026.

- **Ulkopelikenttien kunnostus** yhteiskoulun B-kenttä ja hiekkatekonurmipinnoite v. 2027/2028. Paulaharjunkoulunkenttä v. 2024/2025. Jalasjärven koulukeskuksen kenttä pinnoite v. 2025.
- **Kiuaskallion laskettelukeskus** hissien saneeraus v. 2024.
- **Koulujen kaukaloiden** uusimista jatketaan v. 2024 - 2026.
- **Ulkokuntoilulaitteet** Jalasjärvi v. 2023 ja Jurva v. 2026.
- **Latukelkat** uudistaminen Jalasjärven kylät 2 kpl v. 2023 - 2025.
- **Saarijärvi hanke laavu ja pitkospuiden kunnostaminen** jatkuu v. 2023.
- **Jyllinkoski – Pitkämö vesireitti** v. 2023.
- **Laiturit** Lamminjärvi ja Pitkämö v. 2023.

956314 Liikennepuistot

- Liikennepuistot saneeraus toteutukset Jalasjärvi v. 2023, Kurikka v. 2024 ja Jurva v. 2025.

Tekniikan irtain

TEKNIikka IRTAIN	Kustannus-arvio	TA 2023	TS 2024	TS 2025
954800 Tekniikan irtain omaisuus		-375 000	-330 000	-120 000

954800 Tekniikan irtain

- **Maastomallin laadinta** asemakaava-alue Jurva v. 2023.
- **Traktori** liikuntapaikkojen hoidossa olevan traktorin uusiminen on tarpeellinen käyttöiän myötä Jurva v. 2024.
- **Tielanojen** uusiminen v. 2025 ja v. 2026.
- **Ruohonleikkurit** puistot vaakatasoruohonleikkurien vaihtoja tarpeen tehdä käyttöiän myötä v. 2027 ja v. 2028.
- **Taajamatraktorien** uusiminen on tarpeellinen käyttöiän myötä v. 2023.
- **Huoltoauton** uusiminen on tarpeellinen käyttöiän myötä v. 2024.
- **Traktorin** uusiminen on tarpeellinen käyttöiän myötä v. 2025, Jalasjärvi.
- **Latukoneiden** uusiminen on tarpeellinen käyttöiän myötä v. 2024, 2026 ja 2027.

RAHOITUSOSA

RAHOITUSOSA

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. **Toiminnan ja investointien rahavirran** positiivinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomara-hoituksella. Toiminnan ja investointien ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitu-jen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksu-valmiuteen.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksien määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. **Investointien rahavirta** muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. **Rahoituksen rahavirtaan** budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset. Rahoitus päättyy Vaikutus maksuvalmiuteen -erään, joka saadaan laskelmalla yhteen etumerkit huomioon ottaen toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. **Vaikutus maksuvalmiuteen** -erän positiivinen arvo tarkoittaa kunnan maksuvalmiuden vahvistumista ja negatiivinen sen heikkenemistä.

Toiminnan ja investointien rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman, sen välitulosten ja niistä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Sitovuustaso

Seuraavat rahoitusosan erät ovat sitovia:

- Antolainasaamisten lisäykset
- Antolainasaamisten vähennykset
- Pitkäaikaisten lainojen lisäys
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys
- Lyhytaikaisten lainojen muutos
- Oman pääoman muutokset

Arvopaperit

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidosta ja sen periaatteista. Kaupunginvaltuusto on 22.2.2021 § 9 hyväksynyt sijoitussuunnitelman, että pysytään nykyisissä omistuk-sissa riskit tiedostaen.

Antolainaukset muutokset

Antolainasaamisten **lisäyksiä** on budjetoitu seuraavasti:

- Talousarviovuodelle 2023 on budjetoitu Kurikan Jäähalli Oy:lle pääomalainaa 940.000 euroa palloiluhankkeen rahoitukseen. Talousarviovuodelle 2022 budjetoidusta rahoituksesta 980.000 euroa on toteutunut 40.000 euroa ja 940.000 arvioidaan toteutuvan vuonna 2023.
- Taloussuunnitelmavuosille 2023-2025 hankeajaksiin lainoihin on budjetoitu 50.000 euroa/vuosi.

Muutoin antolainasaamisten lisäys ei sisällä uusia antolainoja tytäryhtiöille suunnitelmakaudella. Mikäli tytäryhtiöillä on investointitarpeita, näiden aiheuttamat mahdolliset laina-, pääomitus- tai takaustarpeet käsitellään kaupunginvaltuustossa erillisen valmistelun jälkeen. Kaupunginvaltuusto on 20.6.2022 § 171 päättänyt, että Kurikan Vesihuolto Oy:lle myönnettyjä 9,7 milj. euron ja 8,1 milj. euron bullet-lainoja jatketaan entisin ehdoin 31.12.2024 saakka. Viimeksi mainittuja lainoja tarkastellaan uudelleen keväällä 2024 ja näihin lainoihin liittyen taloussuunnitelma ei sisällä toimenpiteitä.

Antolainasaamisten **vähennyksiä** on budjetoitu seuraavasti:

- Talousarviovuonna 2023 antolainaa lyhentävät takaisinmaksuohjelman mukaisesti Kiinteistö Oy Kärrykartano 74.044 euroa ja Kurikan Toimitilat Oy 409.130 euroa.
- Lisäksi talousarviovuonna 2023 on arvioitu erääntyvän Jurvan koulukunta ry:n Puuseppien Jurva -hankkeen hankeajainen laina ja Kurikan Wanhan Aseman Veturimiehet ry:n maaseudun kehittämis- ja investointihankkeen laina yhteensä 32.900 euroa. Hankeajaiset lainat erääntyvät, kun hankkeen avustusrahoitus on tilitetty.
- Taloussuunnitelmavuosina antolainalyhennyksiä on takaisinmaksuohjelman mukaisesti 469.130 euroa vuonna 2024 ja 444.130 vuonna 2025.
- Lisäksi taloussuunnitelmavuosille 2024-2025 on arvioitu hankelainojen vähennyksiä 50.000 euroa/vuosi.

Lainakannan muutokset

Talousarviovuonna 2023 kaupungin lainakannan arvioidaan kasvavan 19,9 milj. eurolla. Pitkäaikaisia velkoja lyhennetään maksuohjelman mukaisesti 14,4 milj. eurolla. Uutta pitkäaikaista velkaa otetaan bruttona 34,3 milj. euroa. Suunnitelmakaudella velkaantumisen arvioidaan jatkuvan noin 1,7 milj. euroa vuonna 2024 ja 2,6 milj. euroa vuonna 2025. Suunnitelmakauden lopussa arvioidaan velkaa olevan noin 136,2 milj. euroa ja lainakanta asukasta kohden on 7.074 euroa.

Kaupungin rahoituslaskelma osoittaa, että toiminnan rahavirta ei suunnitelmakaudella riitä kattamaan investointien rahoittamista eikä myöskään pääoman palautuksia, minkä vuoksi kaupungin velkaantuminen jatkuu. Lainahoitokykyä koskevaksi sitovaksi tavoitteeksi on perusteltua asettaa, että kunnan normaali tulorahoitus ilman satunnaisia eriä on olennaisesti lainanhoitomenoja suurempi.

Rahoituslaskelman tunnusluku investointien tulorahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Talousarviovuonna 2023 kaupungin ennustettu tulorahoitus kattaa 18,6 % investointien omahankintamenoista. Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Talousarviovuonna 2023 kaupungin lainanhoitokate on 0,38 tarkoittaen, että vieraan pääoman hoitoon joudutaan ottamaan lisälainaa, realisoimaan kaupungin omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi tulorahoitus on riittävä lainojen hoitoon. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokykyä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainakannan muutokset, 1000 euroa

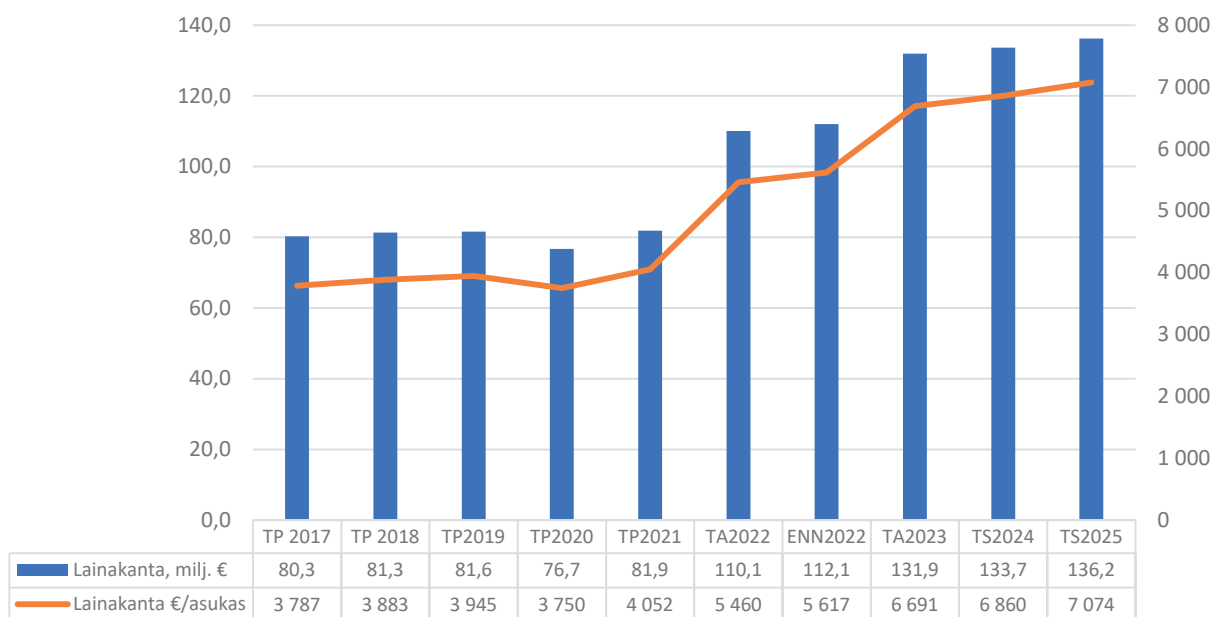
	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TA2024	TA2025
Lainojen lisäys	16 000	37 754	41 754	34 259	18 060	17 779
Lainojen vähennys	-10 884	-11 544	-11 544	-14 402	-16 315	-15 203
Lainakannan muutos	5 116	26 210	30 210	19 856	1 744	2 577
Lainakanta 31.12.	81 852	110 114	112 062	131 918	133 662	136 239

Rahoituslaskelman tunnusluvut

	TP2021	TA2022	ENN2022	TA2023	TA2024	TA2025
Investointien tulorahoitus %	15,5	21,4	11,4	18,0	75,5	71,8
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	81 852	110 114	112 062	131 918	133 662	136 239
Lainakanta euroa/asukas	4 052	5 460	5 617	6 691	6 860	7 074
Lainanhoitokate	0,23	0,64	0,41	0,38	0,53	0,61
Asukasluku vuoden lopussa *	20 199	20 169	19 950	19 716	19 485	19 258

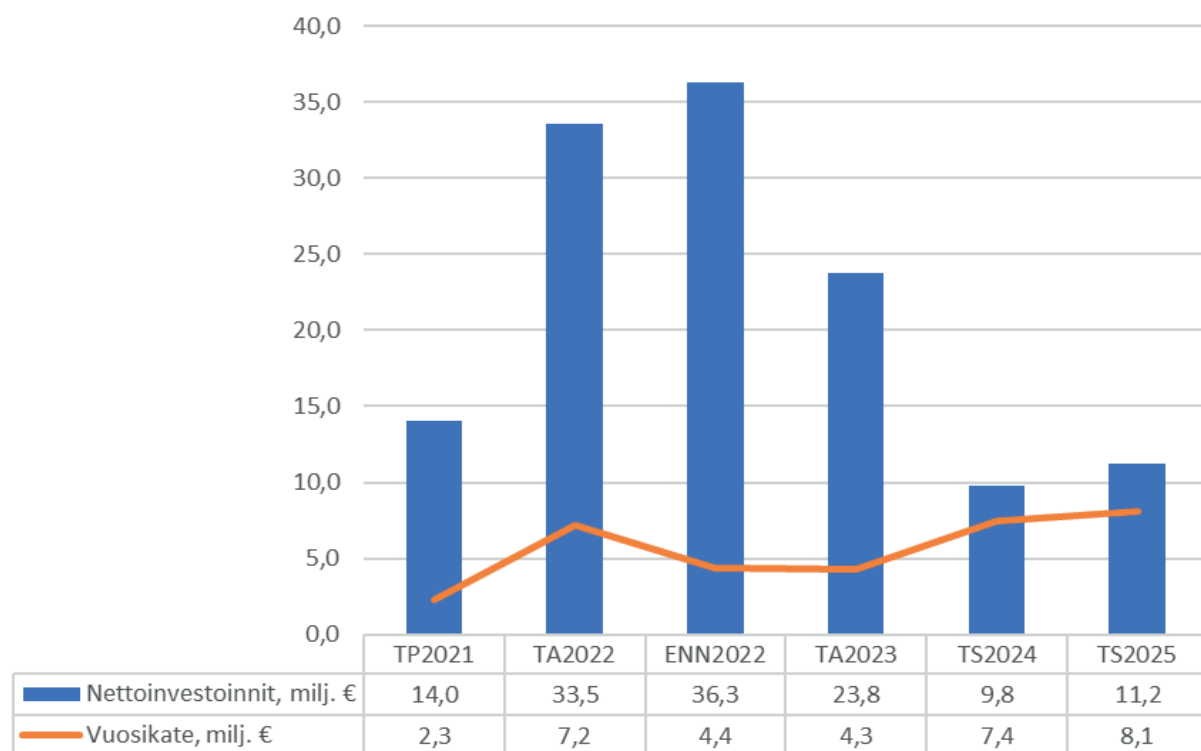
* Asukasluku Kuntaliiton veroennustekehikosta 9/2022

Lainakannan kehitys 2017-2025

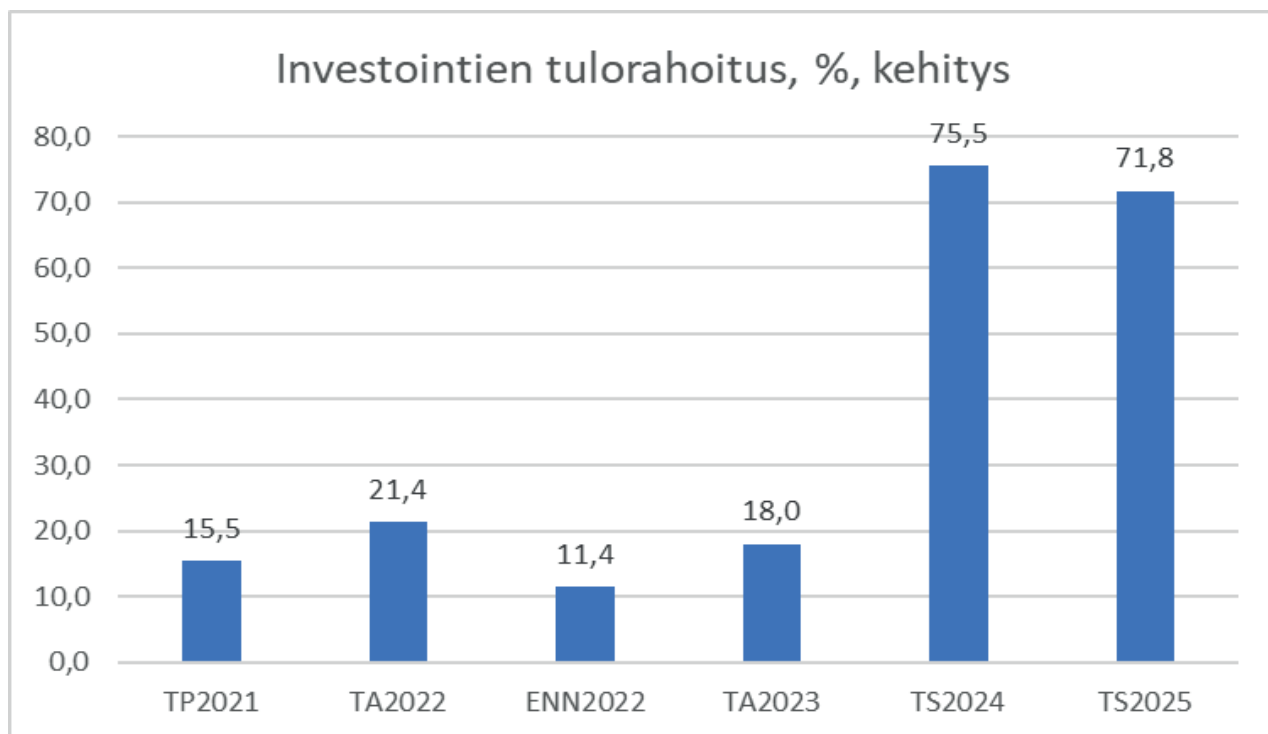

Kuvaajasta lainakannan kehitys on nähtävissä kaupungin lainakannan ja kaupungin lainakannan asukasta kohden toteutunut kehitys vuosina 2016-2021, ennuste vuonna 2022 ja arvioitu kehitys vuosina 2023-2025.

Nettoinvestointien ja vuosikatteen kehitys

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Rahoituslaskelmaosa

	TP 2021	TA 2022	Enn2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 257 291	7 189 674	4 364 949	4 286 990	7 444 051	8 120 315
Tulorahoituksen korjauserät	-82 182	-18 000	-2 686 027	-18 000	-18 000	-18 000
Toiminnan rahavirta	2 175 109	7 171 674	1 678 922	4 268 990	7 426 051	8 102 315
Investointientien rahavirta						
Investointimenot	-14 843 510	-34 077 650	-38 632 460	-24 388 000	-9 859 000	-11 316 000
Rahoitusosuudet investointeihin	243 945	447 000	447 000	525 000		
Pys. vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	669 047	118 000	4 576 455	118 000	118 000	118 000
Investointientien rahavirta	-13 930 518	-33 512 650	-33 609 005	-23 745 000	-9 741 000	-11 198 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 755 409	-26 340 976	-31 930 083	-19 476 010	-2 314 949	-3 095 685
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-561 100	-10 730 000	-2 090 000	-990 000	-50 000	-50 000
Antolainasaamisten vähennys	1 170 194	10 626 280	926 280	516 073	519 130	494 130
Antolainauksen muutokset	609 094	-103 720	-1 163 720	-473 927	469 130	444 130
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 000 000	37 754 027	41 754 027	34 258 641	18 059 523	17 779 249
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 884 287	-11 544 331	-11 544 331	-14 402 206	-16 315 204	-15 202 694
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 000 000					
Lainakannan muutokset	5 115 713	26 209 696	30 209 696	19 856 436	1 744 319	2 576 555
Oman pääoman muutokset	0					
Jik alimäämän kattaminen						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muutos	50 048					
Vaihto-omaisuuden muutos	355					
Saamisten muutos	-1 549 504					
Korottomien velkojen muutos	1 085 528					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-413 573	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	5 311 234	26 105 976	29 045 976	19 382 509	2 213 449	3 020 685
Rahavarojen muutos	-6 444 175	-235 000	-2 884 107	-93 501	-101 500	-75 000

LIITTEET

LIITTEET

KURIKAN KAUPUNKI

Talousarvioasetelma

Käyttötaloulosa

Toimielin	Tulos-/Tehtäväalue
Hallinto- ja talousosasto	
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kaupunginhallitus	Keskushallinto
JIK-tilaajalautakunta	JIK-tilaajalautakunta
Elinvoimaosasto	
Elinvoimalautakunta	Elinkeinopalvelut Työllisyyspalvelut Lomituspalvelut Maaseutupalvelut
Sivistysosasto	
Sivistyslautakunta	Sivistystoimi
Vapaa-aikalautakunta	Vapaa-aikatoimi
Tekninen osasto	
Tekninen lautakunta	Tekninen toimi
Ympäristölautakunta	Ympäristötoimi

KURIKAN KAUPUNKI

Talousarvioasetelma

Investointiosa

Toimielin	Hankeryhmä
Kaupunginhallitus	Tietohallinnon hyödykkeet Sijoitukset Maa- ja vesialueet Koneet ja kalusto
Sivistyslautakunta	Koneet ja kalusto Tietohallinnon hyödykkeet
Tekninen lautakunta	Rakennukset Kiinteät rakenteet ja laitteet Koneet ja kalusto Tietohallinnon hyödykkeet
Eri lautakunnat	Koneet ja kalusto
Mikäli hankkeen kokonaiskustannukset ovat alle 100 000 euroa, voidaan useampi hanke yhdistää yhdeksi kohteeksi.	
Kaupunginvaltuusto voi talousarvion sitovilla perusteluilla määrätä hankkeen euromääräisen rajan pienemmäksi.	

KURIKAN KAUPUNKI

Talousarvioasetelma

Tuloslaskelmaosa

Toimintatuotot

Myyntituotot

Maksutuotot

Tuet ja avustukset

Muut tuotot

Toimintatuotot yhteensä

Toimintakulut

Henkilöstökulut

Palveluiden ostot

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Varaston lisäys/vähennys

Avustukset

Muut toimintakulut

Toimintakulut yhteensä

Toimintakate

Verotuotot

Valtionosuudet

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Muut rahoitustuotot

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Satunnaiset erät

Vuosikate

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelman mukaiset poistot

Arvonalentumiset

Tilikauden tulos

Poistoeron muutos

Varausten muutos

Rahastojen muutos

Tilikauden ylijäämä/alijäämä

KURIKAN KAUPUNKI

Talousarvioasetelma

Rahoitusosa

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta

Vuosikate

Tulorahoituksen korjauserät

Investointien rahavirta

Investointimenot

Rahoitusosuudet investointimenoihin

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot

Toiminnan investointien rahavirta, netto

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset

Antolainasaamisten vähennykset

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys

Lyhytaikaisten lainojen muutos

Oman pääoman muutokset

Vaikutus maksuvalmiuteen

Henkilöstöresurssisuunnitelma 2023-2026

Suunnitelma on käsitelty yt-ryhmässä 5.10.2022.

Henkilöstöresurssisuunnittelun avulla määritellään kaupungin palvelutuotannon vaatiman määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve. Suunnitelman avulla pyritään ennakoimaan henkilöstötarpeeseen vaikuttavat toiminnalliset muutokset, tarvittava osaaminen, poistuma ja rekrytointitarve. Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaupungin palveluja tuottaa oikea määrä osaavaa henkilöstöä.

Henkilöstöresurssisuunnitelma tarkastellaan vuosittain talousarvion yhteydessä.

Henkilöstöresurssisuunnitelma on laadittu osastopäälliköiden kanssa ja suunnitelmaa varten on koottu tietoa osaston toiminnasta ja henkilöstötarpeesta tämän hetken tilanteen mukaan (30.9.2020). Suunnittelussa on huomioitu eläkeiän saavuttavat henkilöt ja poistuman vaikutus rekrytointitarpeeseen.

Henkilöstöresurssisuunnitelmassa ei tietoa käsitellä tehtävänimikkeittäin yksityisyyden suojan vuoksi. Näin ollen arviot henkilöstömäärien muutoksesta on esitetty osasto- tai toimialatasolla.

Uuden tai vapautuneen viran tai tehtävän täyttö edellyttää kaupunginhallituksen myöntämää täyttölupaa. Täyttölupahakemuksessa perustellaan viran/tehtävän pysyvä tai määräaikainen tarve.

Henkilöstöresurssisuunnitelmassa on huomioitu vakinainen henkilöstö. Näiden lisäksi henkilöstöä palkataan myös määräaikaisiin työ-/virkasuhteisiin esimerkiksi sijaisuuksiin tai tilapäiseen lisäresurssin tarpeeseen. Määräaikaisuudessa tulee aina olla lainmukainen peruste.

Mikäli tämän hetken henkilöstöresurssiin halutaan merkittäviä muutoksia, edellyttää se rakenteellisia tai laadullisia muutoksia palvelujen tuottamisessa.

Kunnissa yleisimmin käytettyjä keinoja henkilöstöku-
lujen pienentämiseen ovat esimerkiksi luonnollisen poistuman hyödyntäminen, tehtävien uudelleenjärjestelyt, lomarahojen vaihtaminen vapaaksi, talkoo-vapaat/kannustaminen palkattomiin poissaoloihin sekä sijaiskiellot.

Hallinto- ja talousosasto

Hallinto- ja talousosasto vastaa kaupunginhallituksen ja – valtuuston asioiden valmistelusta ja täytännönpäätösten sekä toimisto-, henkilöstö-, talous- ja tietohallintopalveluista.

Tällä hetkellä osaston vakinaisen henkilöstön yhteismäärä on 39,6. Vähennystä edelliseen vuoteen on 1,9 henkilötyövuotta.

Vuoden 2023 alusta hallinto- ja talousosastoon tulevat ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat. Henkilöstömäärä tarkentuu marraskuun 2022 aikana.

Tulevan viiden vuoden aikana eläkeiän saavuttaa viisi henkilöä. Tämän hetken arvion mukaan näistä tehtävistä osa voidaan jättää täyttämättä tehtävien uudelleen järjestelyn kautta.

Elinvoimaosasto

Elinvoimaosastoon kuuluvat kehittämissyksikön, lomituspalveluiden sekä maaseututoimen henkilöstö.

Lisäksi uusina tehtävinä on työllisyyden kuntakokeilu sekä maahanmuuttoon liittyvä tehtävät.

Tällä hetkellä elinvoimaosastolla on yhteensä 260 vakinaista henkilöä, joista lomituspalveluissa 250. Henkilömäärä kasvoi viime vuoteen verrattuna 142 henkilöä. Muutos johtui lomituspalvelujen laajentamisesta. Lomituspalveluista on tämän vuoden aikana irtisanoutunut useita lomittajia.

Sivistys- ja vapaa-ajan osasto

Sivistysosasto tuottaa varhaiskasvatuksen, perus- ja lukio-opetuksen sekä vapaa-aikatoimen palvelut.

Sivistysosastolla työskentelee tällä hetkellä yhteensä 464 vakinaista henkilöä, joista varhaiskasvatuksessa 178 ja opetustoimessa 245 henkilöä.

Varhaiskasvatuksessa arvioidaan lasten tuen tarpeet. Varhaiskasvatuksessa tulee lisätä lain velvoitteiden myötä pedagogista osaamista. Lasten hoitajien eläköitymisen myötä ryhmän kasvatusvastuullisten aiempaa rakennetta 2 lastenhoitajaa ja yksi varhaiskasvatuksenopettaja, muutetaan siten, että jatkossa ryhmässä on yksi lastenhoitaja ja kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa. Muutosta vaikeuttaa varhaiskasvatuksen opettajien hankala rekrytointi.

Perhepäivähoitajien tarve ratkaistaan kulloisenkin tilanteen ja hoitotarpeen mukaan.

Päiväkodeissa työskentelevien ryhmävastustajien eläköityessä tehtäviä ei täytetä.

Sivistystoimessa henkilöstösuunnittelussa arvioidaan oppilaiden tuen tarpeet ja sen mukaan henkilöstöltä vaadittava koulutus ja tarvittava henkilöstöresurssi.

Koulukuraattorit siirtyvät hyvinvointialueelle 1.12.2023 lukien.

Tekninen osasto

Tekninen osasto tuottaa tila-, puhtaus- ja ruokahuolto-, kunnallistekniikan sekä ympäristötoimen palvelut.

Tällä hetkellä henkilöstöresurssi on 179 vakinaista henkilöä, joista puhtaus- ja ruokahuollossa työskentelee 124.

Nykyisellä rakennusmassalla ja palvelumitoituksella eläköitymiset eivät merkittävästi vähennä teknisen toimen henkilöstömäärää. Uusien rakennuskohteiden valmistuessa kiinteistönhoidon mitoitus tehdään uudestaan.

Puhtaus- ja ruokahuollon resurssitarve perustuu tehtävien mitoitukseen. Puhtaus- ja ruokahuollon tehtäviin on viime aikoina ollut vaikea saada rekrytoitua uusia työntekijöitä. Tuleville vuosille on puhtaus- ja ruokahuollon henkilömäärässä huomioitu vuonna 2023 aloittavalle hyvinvointialueelle siirtyvä henkilöstö. Arviolta puhtauspalveluista siirtyy 9 henkilöä. Ruokapalveluista siirtyy 24 henkilöä hyvinvointialueelle.

Henkilöstörakenteen muutoksen yhteydessä arvioidaan uudelleen mm. esimiesrakenne sekä puhtaus- ja ruokahuollon töiden järjestely esim. koulujen lomien aikana.

	Kurikan kaupunki			Vakinainen henkilöstö					
	HENKILÖSTÖMÄÄRÄT			Eläkeiän saavuttavat		Henkilöstösuunnitelma vuosille 2023-2026			
	30.9.2021	1.9.2022	muutos	yht. 1.9.2022- 31.12.2026		2023	2024	2025	2026
HALLINTO- JA TALOUSOSASTO	41,5	39,6	-1,9	5		39	39	39	39
ELINVOIMAOSASTO									
Kehittämis- ja maaseutupalvelut	9	10	1	3		11	11	11	10
Lomituspalvelut	109	250	141	35		255	255	255	255
Elinvoimaosasto yhteensä	118	260	142	38		266	266	266	265
SIVISTYS- JA VAPAA-AIKAOSASTO									
Varhaiskasvatus	190	178	-12	23		186	186	186	186
Opetustoimi	250	245	-5	33		250	250	250	250
Siv.toimen hallinto ja vapaa-aikatoimi	37	41	4	6		41	41	41	41
Sivistys- ja vapaa-aikaosasto yhteensä	477	464	-13	62		477	477	477	477
TEKNINEN OSASTO									
Tekniikka	59	55	-4	7		58	58	58	58
Puhtaus- ja ruokapalvelut	130	124	-6	11		93	93	93	93
Tekninen osasto yhteensä	189	179	-10	18		151	151	151	151
Henkilöstömäärä yhteensä	826	942,6	116,6	123		933	933	933	932

* + ympäristöterveydenhuollon henkilöstö

www.kurikka.fi